

DEZBATERI PARLAMENTARE

Parlamentul Republicii Moldova de legislatura a XIX-a

SESIUNEA a VI-a ORDINARĂ – APRILIE 2013

Ședința din ziua de 18 aprilie 2013

(STENOGRAMA)

SUMAR

1. Declararea ședinței ca fiind deliberativă.
2. Dezbateri asupra ordinii de zi și aprobarea ei.
3. Dezbaterile și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.152 din 4 aprilie 2013 pentru modificarea și completarea Legii bugetului de stat pe anul 2013 nr.249 din 2 noiembrie 2012 (*art.1, 5, 9 ș.a.*).
4. Dezbaterile și adoptarea proiectului de Hotărâre nr.172 din 18 aprilie 2013 privind numirea în funcția de Procuror General al Republicii Moldova.
5. Dezbaterile și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.2197 din 3 octombrie 2012 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (*Legea cu privire la Curtea Constituțională – art.25¹, 26, 31, 32; Codul jurisdicției constituționale – art.4, 7¹, 27, 55, 70*).
6. Dezbaterile și adoptarea proiectului de Hotărâre nr.171 din 18 aprilie 2013 privind numirea în funcție a unui director adjunct al Centrului Național Anticorupție.
7. Dezbaterile și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.164 din 16 aprilie 2013 pentru modificarea Legii cu privire la Centrul Național Anticorupție (*art.8*).
8. Dezbaterile și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.163 din 16 aprilie 2013 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (*Codul electoral – art.1, 4, 10, 13, 22, 27, 39, 42, 46, 48, 53, Titlul III; Legea despre statutul deputatului în Parlament – art.2, 3*).
9. Prezentarea informației, la solicitarea domnului deputat Alexandru Cimbriciuc, cu privire la instituirea detașamentelor paramilitare de cazaci în UTA Găgăuzia. (Raportor – Mihai Balan, Directorul Serviciului de Informații și Securitate.)
10. Prezentarea informației, la solicitarea domnului deputat Alexandr Bannicov, cu privire la noile cerințe către autorizarea importului dispozitivelor medicale. (Raportor – Alexandru Spînu, vicedirector al Agenției Medicamentului și Dispozitivelor Medicale.)
11. Întrebări.
12. Declarația doamnei deputat Maria Ciobanu – Frațiunea Partidului Liberal Democrat din Moldova.

Ședința începe la ora 11.13.

Lucrările sînt prezidate de domnul Marian Lupu, Președintele Parlamentului, asistat de doamna Liliana Palihovici, vicepreședinte al Parlamentului.

Domnul Marian Lupu:

Stimați colegi,

Bună dimineața.

Rog să ocupați locurile dumneavoastră, pentru a începe ședința plenului Parlamentului.

Secretariatul,

Rog să anunțați prezența în sală.

Domnul Maxim Ganaciuc – *șeful Direcției generale documentare parlamentară:*

Doamnelor și domnilor deputați,

Bună dimineața.

Vă anunț că la lucrările ședinței de astăzi a plenului Parlamentului, din totalul celor 101 de deputați, și-au înregistrat prezența 95 de deputați. Nu s-au înregistrat deputații: Garizan Oleg, Reidman Oleg, Șupac Inna, Todua Zurabi, Vlah Irina – la cerere; Botnariuc Tatiana – din motive de sănătate; Petrenco Grigore.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

Stimați colegi,

Ședința este deliberativă. Rog să onorăm Drapelul Țării. *(Se onorează Drapelul de Stat al Republicii Moldova.)*

Mulțumesc.

Stimați colegi,

La ordinea de zi. Avem o listă aprobată pentru această bisăptămînală în ședința din săptămîna trecută și, în rezultatul ședinței Biroului permanent de ieri, acesta din urmă v-a înaintat atenției dumneavoastră, stimați colegi, o listă suplimentară de proiecte. Doar pe marginea ordinii de zi de bază vreau să fac o remarcă tehnică: proiectele sub nr.84 și nr.85 nu pentru ziua de astăzi – mîine, ne-am mai consultat, se mai discută, pentru următoarea săptămîină. Lucrul acesta nu trebuie să fie votat, fiindcă este o chestie tehnică, doar de mișcare în timp.

Alte propuneri?

Microfonul nr.5.

Doamna Corina Fusu – *Fracțiunea PL:*

Stimate domnule Președinte al Parlamentului,

Stimați colegi,

Vreau să dau citire procesului-verbal nr.2 al ședinței Fracțiunii parlamentare a Partidului Liberal din Moldova din data de 17 aprilie 2013. Pe ordinea de zi au fost incluse următoarele chestiuni: alegerea președintelui și secretarului ședinței,

prezentarea Hotărîrii Consiliului Republican al Partidului Liberal, alegerea președintelui Frațiunii și alegerea secretarului Frațiunii.

La această ședință, au fost prezenți următorii deputați: Fusu Corina, Ghimpu Mihai, Munteanu Valeriu, Vieru Boris, Brega Gheorghe. Au fost absenți: Vadim Cojocaru și Valeriu Saharneanu.

În cadrul ședinței Frațiunii Partidului Liberal, au luat cuvîntul Valeriu Munteanu: propun alegerea doamnei Corina Fusu în calitate de președinte al ședinței, iar a domnului Boris Vieru în calitate de secretar al ședinței.

Mihai Ghimpu: Avînd în vedere acțiunile nestatutare ale deputaților: Ion Hadârcă, Ana Guțu, Oleg Bodrug, Vadim Vacarciuc și Anatolie Arhire, propun ... prin care au fost încălcate, în mod deliberat, prevederile statutului Partidului, nu au fost respectate hotărîrile Consiliului Republican, ale Biroului politic central al Partidului, ale Frațiunii Partidului Liberal în Parlamentul Republicii Moldova, acțiuni realizate și coordonate cu suportul și în favoarea unui alt partid politic. Consiliul Republican al PL, la ședința din data de 13 aprilie 2013, a hotărît excluderea sus-numiților deputați din rîndurile Partidului Liberal și, în mod implicit, aceștia au pierdut suportul politic, și, respectiv, calitatea de membri ai Frațiunii Partidului Liberal în Parlamentul Republicii Moldova .

Frațiunea Partidului Liberal, prin activitatea sa, implementează Programul politic și electoral al Partidului Liberal, fiind indisolubil legată de persoana juridică Partidul politic – Partidul Liberal, respectiv, deputații care au pierdut suportul politic al partidului nu mai pot reprezenta Frațiunea.

Corina Fusu: Avînd în vedere faptul că domnul Ion Hadârcă a pierdut suportul politic al Partidului Liberal și, respectiv, calitatea de membru al Partidului și al Frațiunii, acesta nu mai poate reprezenta Frațiunea Partidului Liberal în Parlamentul Republicii Moldova. Astfel, propun alegerea în calitatea de președinte al Frațiunii Partidului Liberal pe Valeriu Munteanu.

Gheorghe Brega: Avînd în vedere alegerea lui Valeriu Munteanu în calitate de președinte al Frațiunii Partidului Liberal, propun alegerea lui Boris Vieru în calitate de secretar al Frațiunii Partidului Liberal.

Așadar, în cadrul ședinței Frațiunii Partidului Liberal, s-a hotărît:

Alegerea în calitate de președinte al ședinței pe Corina Fusu, în calitate de secretar – pe Boris Vieru.

2. S-a luat act de Hotărîrea Consiliului Republican al Partidului Liberal. Adică, excluderea din Frațiunea Partidului Liberal din Parlamentul Republicii Moldova a următorilor deputați: Ion Hadârcă, Ana Guțu, Oleg Bodrug, Vadim Vacarciuc, Anatolie Arhire.

Demiterea din funcția de președinte al Frațiunii Partidului Liberal din Parlamentul Republicii Moldova pe Ion Hadârcă.

3. Alegerea în calitate de președinte al Frațiunii a lui Valeriu Munteanu.

4. Alegerea în calitate de secretar al Frațiunii Partidului Liberal a lui Boris Vieru.

Au semnat: președintele ședinței
secretarul ședinței

Corina Fusu
Boris Vieru

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.4.

Domnul Ion Ceban:

Domnule Președinte,

Propuneri la ordinea de zi. Nr.625, în ceea ce privește marșurile unioniste, partidele și organizațiile care promovează aceste lucruri să fie interzise. Nr.80 – cu sistemul de pensionare cu echivalarea celor care le-a fost calculată pensia pînă în 1 ianuarie '99 și după, pensia pentru descendenți și alte subiecte legate de acest sens.

Proiectul nr.116 – cu stoparea reformelor în sistemul MAI, deci Legea Poliției să fie abrogată. Proiectul nr.125 – pentru lectura a doua. Proiectul nr.155, în ceea ce privește situația din agricultură și susținerea agricultorilor, deci rugăm cu insistență să fie inclus în ordinea de zi a următoarelor două săptămîni. Nr.156, nr.52, cu facturile fiscale, deci cu simplificarea procedurilor la FISC, în lectura a doua, vă rugăm foarte mult să fie inclus. Nr.95 – cu stoparea reformelor în domeniul educațional, deci am menționat, în repetate rînduri, despre aceste lucruri. Și nr.96. Acestea sînt propunerile la ordinea de zi.

Totodată, vreau să vă rog foarte mult să fie invitați responsabilii de la Situații Excepționale, pentru a ne comunica despre situația care este nemijlocit în bazinul rîului Nistru. Pentru că avem mai multe semnale din mai multe raioane că sînt ...

Domnul Marian Lupu:

Pericole de inundație.

Domnul Ion Ceban:

... pericole de inundație. Exact.

Domnul Marian Lupu:

Haideti ... Da.

Domnul Ion Ceban:

Și ultimul lucru. Vă rog foarte mult, deci socialiștii vor veni, în următoarele două zile, cu un proiect de lege în acest, dar rugăm deputații, pînă a veni noi cu acest proiect de lege, să fie ... fiecare să prezinte cîte cetățenii și ale căror state le deține.

Domnul Marian Lupu:

Da. Domnule Ceban,

O clipă doar. Fiindcă ați menționat mai multe proiecte, vreau să mă asigur că nu am scăpat nimic. Deci nr.625, nr.116 ...

Domnul Ion Ceban:

Nr.80.

Domnul Marian Lupu:

Deci nr.625, nr.80 ...

Domnul Ion Ceban:

Nr.116, nr.125 ...

Domnul Marian Lupu:

Nr.125.

Domnul Ion Ceban:

Nr.155.

Domnul Marian Lupu:

Nr.155, nr.156 ...

Domnul Ion Ceban:

Nr.156, nr.52 ...

Domnul Marian Lupu:

Nr.52, nr.95 și nr.96.

Domnul Ion Ceban:

Nr.95 și nr.96.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.3.

Domnul Ion Ceban:

Mulțumesc.

Domnul Iurie Muntean – Frațiunea PCRM:

Da. Avînd în vedere procesul-verbal al ședinței Frațiunii Partidului Liberal, dat citirii acum cîteva minute, noi foarte mult sperăm că la următoarea ședință a Parlamentului vor fi date citirii încă două procese-verbale, respectiv, ale ședinței Frațiunii Partidului Liberal Democrat și Partidului Democrat, conform cărora vor fi excluși din rîndurile respectivelor fracțiuni toți trădătorii alegătorilor și trădătorii țării. Chiar dacă, în acest caz, apare riscul excluderii din respectivele fracțiuni a președinților acestor fracțiuni Streleț și Diacov sau chiar riscul autodizolvării respectivelor fracțiuni în Parlament. (*Aplauze.*)

Da, mai avem ... Apropo, printre altele, vreau să felicit Partidul Liberal Democrat, pentru că am aflat din surse apropiate conducerii acestui partid, că, în cadrul respectivei Frațiuni, se formează un comitet de reformare a Partidului Liberal Democrat. Și, potrivit aceluiași surse, acest comitet va fi condus sau, cel puțin, asistența tehnică a acestui comitet va fi acordată de cetățeanul Vladimir Plahotniuc. (*Aplauze.*)

Aşa.

Domnul Marian Lupu:

Aşa.

Domnul Iurie Munteanu:

Mai departe. Avînd în vedere multiplele încălcări comise în cadrul adoptării, inclusiv cele ale Constituției Republicii Moldova, și, în special, în ceea ce privește dreptul la libera exprimare și dreptul la asociere, fapt ferm confirmat prin Hotărîrea Comisiei de la Veneția din 8 martie curent, reiterez propunerea de includere în ordinea de zi a proiectului de Hotărîre nr.2109 din 26 septembrie 2012 privind abrogarea Hotărîrii nr.191 din 12 iulie 2012 privind aprecierea istorică și politico-juridică a regimului comunist totalitar din Republica Sovietică Socialistă Moldovenească și proiectul de Lege nr.2110 din 26 septembrie 2012 privind modificarea unor acte legislative, ce prevede abrogarea normelor introduse în Legea privind completarea unor acte legislative nr.192 din 12 iulie 2012, prin care, de la 1 octombrie 2012, se interzice simbolică secera și ciocanul.

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Și eu la fel.

Microfonul nr.2.

Doamna Alla Mironic – Frațiunea PCRM:

Mulțumesc.

Уважаемые товарищи депутаты,

Сегодня, 18-го апреля 2013 года, празднуется Международный день охраны памятников. В 1983 году Международная ассамблея приняла решение, согласно которому все памятники являются историческими наследием.

Сегодня в митинге на Мемориале воинской славы приняли участия депутаты Парламента от фракции коммунистов, ветераны войны, участвовавшие в развертывании Знамени Победы, которое прошло по городам России, Белоруссии, Украины и сегодня прибыло в Молдову.

Еще раз участники митинга подтвердили, что памятники, которые говорят о Великой победе, памятники, на которых нанесены серп и молот, являются достоянием граждан Республики Молдова.

От имени фракции коммунистов еще раз обращаемся с просьбой вернуть серп и молот нашим гражданам.

Domnul Marian Lupu:

Înregistrat.

Doamna Alla Mironic:

В связи с этим предлагается законодательная инициатива №147 от 3-го апреля 2013 года, которая требует от Парламента рассмотрение принципиальных вопросов, связанных с социальной защитой наших ветеранов.

Сегодня ветеранов в Республики Молдова ...

Domnul Marian Lupu:

Stimată colegă,
Atenție la timp. Două minute.

Doamna Alla Mironic:

... 2 990 человек.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

Doamna Alla Mironic:

Спасибо.

Domnul Marian Lupu:

Și eu la fel.
Microfonul nr.5.

Domnul Ion Hadârcă:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Ion Hadârcă – Președintele de iure al Frațiunii Partidului Liberal.

Există o vorbă înțeleaptă: „Schimbarea domnilor, bucuria nebunilor”. Noi regretăm faptul acesta că problemele interne de partid au ajuns să se reverse în Parlament, era normal ca ele să se soluționeze, așa cum a cerut grupul reformator, în cadrul unui congres extraordinar.

Ieri, la convocarea majorității Frațiunii parlamentare, s-a confirmat încă o dată legalitatea activității Frațiunii și a liderului ei. Am invitat, de altfel, și colegii noștri, care nu au participat.

Regret că trebuie să-i amintesc juristului nr.1 al Partidului Liberal că există Constituția Republicii Moldova, articolul 1, articolele 5, 32, 68, 71, care expres prevăd că orice mandat imperativ este nul și exercitarea mandatului deputatului se află în serviciul poporului, domnilor.

Și celelalte speculații, vă rog, să le lăsați de o parte.

Punctul 4, articolul 4 al Regulamentului Parlamentului, care este o lege organică, totuși, încă o dată subliniez, mai sus ca și Constituția, și alte legi organice, decît statutul unui partid, prevede expres: fracțiunile parlamentare se constituie, de regulă, în termen de 10 zile după constituirea legală a Parlamentului și funcționează în baza regulamentului propriu.

Îmi pare rău, dar nici chiar statutul Partidului nu a fost respectat. Articolul 3.16 prevede că acei cu funcție în ierarhia partidului sînt eliberați și numiți doar de către congres. Așa că ar fi bine, totuși, să vă conformați legilor Republicii Moldova, stimați colegi,

Vă mulțumesc pentru atenție.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.4.

Doamna Raisa Apolschi – Frațiunea PDM:

Mulțumesc.

Stimate domnule Președinte,

Solicit respectuos să uzați de atribuțiile dumneavoastră, prevăzute de articolul 46, alineatul (3) din Regulamentul Parlamentului, și să includeți pentru astăzi în ordinea de zi proiectul de Hotărîre sub nr.171 cu privire la numirea unui adjunct al Centrului Național Anticorupție.

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.3.

Doamna Stella Jantuan – Frațiunea PDM:

Vă mulțumesc.

Domnule Președinte,

Referitor la ordinea de zi. Din partea Frațiunii, ceea ce ține de supliment la ordinea de zi, proiectul nr.1894 rugăm să fie transferat pentru joia viitoare.

Domnul Marian Lupu:

Nr.1894.

Doamna Stella Jantuan:

Nr.1894, da.

Domnul Marian Lupu:

Da.

Microfonul nr.2.

Domnul Artur Reșetnicov – Frațiunea PCRM:

Mulțumesc.

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

Avem două propuneri din suplimentul la ordinea de zi pentru ziua de astăzi, 18 aprilie. Prima se referă la proiectul nr.2197, din partea mea în calitate de autor al acestui proiect, precum și deputatul domnul Vremea, solicităm transferarea examinării acestui proiect într-o zi ulterioară, din cauza că, în procesul pregătirii

pentru examinare în a doua lectură, au intervenit o serie de amendamente, modificări, inclusiv în cadrul examinării în Comisia juridică, numiri și imunități, în care nu am fost invitați să participăm în calitate de coautori. Și, pentru a înțelege esența și conținutul proiectului, care urmează să fie dezbătut în a doua lectură, în calitate de coautori, rugăm amânarea.

Și o propunere privitor la proiectul nr.163, care a fost înregistrat ieri, a intrat în examinare în Parlament. Vreau să readuc aminte că Republica Moldova se află sub monitorizarea Consiliului Europei și o obligativitate este ca toate modificările, amendările, ceea ce ține de legislația electorală să fie obligatoriu trecute prin expertiza și asistența experților Consiliului Europei.

Acest proiect nu are o astfel de expertiză și nu există opinia Consiliului Europei întru conformitatea cerințelor și standardelor unui stat democratic și, ținând cont de faptul că Republica Moldova se află sub monitorizarea Consiliului Europei, rugăm excluderea acestui proiect și solicităm să fie prezentat împreună cu opinia Consiliului Europei.

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Am înregistrat.

Microfonul nr.5.

Domnul Vladimir Hotineanu – Frațiunea PLDM:

Stimate domnule Președinte,

Rog, din suplimentul la ordinea de zi, proiectul nr.11 cu punctul 4 să fie transferat pentru altă bisăptămînală. Sînt probleme la acest proiect de lege.

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Încă o dată, ce număr al proiectului?

Domnul Vladimir Hotineanu:

Suplimentul, sub nr.4, nr.11.

Domnul Marian Lupu:

Deci numărul 11...

Domnul Vladimir Hotineanu:

Unsprezece, da.

Domnul Marian Lupu:

Patru propus pentru numărul curent pentru ziua de 19.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Da. Pentru altă bisăptămînală, domnule Președinte.

Domnul Marian Lupu:

Atunci, da.

Secretariatul,

Rog, dumneavoastră notați aceste lucruri.

Microfonul nr.4.

Doamna Raisa Apolschi:

Vă mulțumesc.

Vreau să vin cu careva explicații vizavi de cele invocate de domnul Reșetnicov. Ce ține de examinarea proiectului nr.2197. Cu adevărat, el este printre autorii acestui proiect. În cadrul comisiei acest proiect a fost examinat ieri. A parvenit un amendament. Unul dintre autorii și membri ai Comisiei juridice, numiri și imunități a acceptat acest amendament și în situația în care a fost, într-adevăr, propunerea de a fi invitați și autorii Reșetnicov și Vremea, și în perioada discuțiilor, determinării poziției, în sensul invitării acestor autori, cu părere de rău, colegii noștri din Frațiunea Partidului Comunist au părăsit ședința comisiei. Deci comisia a examinat. Este raport. Până la urmă, acest amendament va fi invocat în cadrul ședinței...

Domnul Marian Lupu:

Stimată colegă,

Eu am înregistrat...

Doamna Raisa Apolschi:

Am vrut să aduc claritate în ceea ce privește...

Domnul Marian Lupu:

De acord.

Doamna Raisa Apolschi:

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Și eu, la fel. Informația este prezentată, acest exercițiu oricum va fi supus votului, pe simplu motiv că proiectul nr.2197, ca și alte proiecte, s-a regăsit în lista de bază, aprobată anterior de plenul Parlamentului.

Microfonul nr.3.

Domnul Eduard Mușuc – Frațiunea PCRM:

Domnule Președinte,

În calitate de președinte al Comisiei administrație publică și dezvoltare regională, solicit excluderea din ordinea de zi a proiectului de Lege nr.163, care a fost înregistrat doar alaltăieri în Parlament. Vreau să vă zic că nu a fost deloc respectată procedura legislativă. Comisiile parlamentare nu s-au expus asupra acestui proiect de lege. Ba mai mult, vreau să vă zic că, din toate punctele de

vedere, Comisia administrație publică și dezvoltare regională trebuie să fie, cel puțin, la nivel de coraport să participe la avizarea acestui proiect de lege și solicităm ca și comisia noastră să fie coraportoare, plus, vrem să organizăm și audieri publice în ceea ce privește dezbaterile acestui proiect de lege. Mai mult, nu există avizul Guvernului, nu există avizul anticorupție ș.a.m.d. Dar impactul, dacă acest proiect va fi aprobat, va fi unul enorm în ceea ce privește situația în Republica Moldova, și din punct de vedere politic, și din punct de vedere social.

În temeiul celor menționate, noi insistăm ca să fim corecți în examinarea proiectelor de lege. Înțelegem foarte bine că există diferite discuții în sânul fostei Alianțe, dar aceasta nicidecum nu poate să se refere la procesul legislativ și la corectitudinea elaborării sau modificării legislației în vigoare.

Domnul Marian Lupu:

Am înregistrat.

Microfonul nr.2.

Doamna Galina Balmoș – Frațiunea PCRM:

Frațiunea Comuniștilor este îngrijorată de procesul de optimizare, așa-zis, dar, de fapt, de lichidarea unor instituții de învățământ din Republica Moldova. Tot mai multe petiții și nemulțumiri din partea cetățenilor vin în Frațiune, dar și fiecare deputat primește aceste reproșuri din partea cetățenilor pentru acest proces umilitor de degradare și de nimicire a sistemului nostru de învățământ. Această pretinsă reformă creează mai multe probleme, decât le soluționează. Creează probleme atât părinților, primarilor, tuturor cetățenilor, dar, în primul rând, copiilor.

Pentru mâine în ordinea de zi există un proiect de credit, pe care vrea să-l semneze Republica Moldova, un credit pentru această pretinsă reformă a sistemului de învățământ. Noi insistăm asupra propunerii noastre de a include în ordinea de zi proiectul nr.128 din 21 martie curent, care oprește acest proces de lichidare a sistemului de învățământ.

Rugăm susținerea acestui proiect.

Domnul Marian Lupu:

Am înregistrat.

Microfonul nr.5.

Doamna Corina Fusu:

O replică domnului Ion Hadârcă.

Este pentru prima oară în istoria modernă a Republicii Moldova când un grup de deputați, care sînt în dezacord cu politica oficială a partidului, în cazul de față – Partidul Liberal – când se opun deciziilor organelor supreme ale partidului, atunci când iese public și organizează conferințe de presă, fără a consulta președintele Partidului Liberal, pe Mihai Ghimpu, fără a-l consulta pe Dorin Chirtoacă, prim-vicepreședinte al partidului, punîndu-l în față pentru a-și acoperi trădarea.

Din punctul nostru de vedere, ceea ce s-a întâmplat în cadrul Partidului Liberal este, pur și simplu, uzurpare de putere. Este un precedent urât, dar care îi va învăța minte și pe ceilalți politicieni și președinți de partid cum să facă politica cadrelor în cadrul partidului.

Vă mulțumesc și regretăm nespuse de mult că insistă în continuare pe răsturnarea situației și mai remarc, în final, faptul că discursul lui Ion Hadârcă a fost aplaudat de către Frațiunea Partidului Liberal Democrat, ceea ce indică faptul că locul domniilor lor e mai mult în acel partid, pentru că exprimă și sînt aproape de viziunile altei fracțiuni din cadrul Partidului Liberal.

Domnul Marian Lupu:

Bine.

Microfonul nr.4. (*Aplauze.*)

Domnule Ioniță.

Domnul Veaceslav Ioniță – Frațiunea PLDM:

Domnule Președinte,

Rugăm proiectul de Lege nr.151, care cumva a rămas în ordinea de zi, noi l-am trecut săptămîna trecută prima lectură. Comisia are nevoie de cel puțin 2 – 3 săptămîni să lucreze asupra lui. De aceea, să fie retras și noi îl vom introduce într-un alt ciclu bisăptămînal.

Domnul Marian Lupu:

El la noi se regăsește în lista de bază, da?

Domnul Veaceslav Ioniță:

El, da. El cumva a rămas în această listă...

Domnul Marian Lupu:

Am înțeles.

Domnul Veaceslav Ioniță:

...noi nu știm cum. El a fost examinat doar în primă lectură și avem nevoie să lucrăm asupra lui.

Domnul Marian Lupu:

Am înregistrat.

Microfonul nr.3.

Domnul Alexandr Petkov – Frațiunea PCRM:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

Luînd în considerație ceea ce s-a spus, din partea Frațiunii Partidului Liberal sau ceea ce este deja acolo, noi trebuie să ne dăm seama că ne aflăm într-o

situație fără precedent în Moldova și, respectiv, nedorind ca să intrăm în detalii, în change-urile astea politice, care se fac între cele două fracțiuni din Alianță, totuși trebuie să luăm o decizie.

Parlamentul, după ceea ce se întâmplă în PL, nu mai este reprezentativ și nu mai reprezintă situația care a fost în momentul alegerilor, în momentul constituirii Parlamentului. Respectiv, considerăm că trebuie întreg Parlamentul să decidă cine reprezentăm și cine sînt părțile componente ale Parlamentului. În special, Frațiunea PL sau două Frațiuni PL, sau ce este, ca să înțelegem? Asta e.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.2.

Domnul Sergiu Stati – Frațiunea PCRM:

Mulțumesc.

Eu, de fapt, am vrut, tot să încep tocmai la acest subiect. Dat fiind faptul că doamna Guțu... Fusu a făcut o referință și un apel către toate formațiunile politice. Eu cred că toți acei care utilizează internetul au avut plăcerea să vadă un spirit extraordinar de democratic și pro-european, demonstrat de domnul Mihai Ghimpu, inclusiv la adunarea de la Dubăsari. De aceea, toți acei care au văzut, probabil au înțeles de acest spirit care există în Partidul Liberal. Dar, eu, de fapt, altceva...

Stimați colegi,

Acum o săptămână, chiar joia trecută, am făcut un apel către Procuratura Generală, pentru a suspenda din funcție miniștri contra cărora au fost deschise dosare penale. Spre regret, în acest răstimp, ei prelungesc, acești miniștri corupți, să discrediteze Republica Moldova, pe exterior și pe interior să discrediteze ministerele în care ei se află în funcții. Mă refer aici la domnul Șalaru, mă refer aici la domnul Usatîi, mă refer aici la domnul Focșa și la domnul Negruță. De aceea, încă o dată, vreau să apelez acum, prin această ieșire la microfon, către Procuratura Generală și, în același timp, vreau să mă adresez către acei care patronează și conduc Procuratura din cadrul politic. Adică, respectiv, către Partidul Democrat, ca să ia măsuri pentru a suspenda respectivii miniștri din funcție și ca să fie hotărîtă această problemă, ca să nu puie la bătaie imaginea Republicii Moldova.

Și încă a doua solicitare.

Stimați colegi,

Stimate domnule Președinte,

Aș vrea ca joia viitoare să fie invitat în Parlament ministrul de externe Leancă, pentru ca să prezinte o informație și să ne spună din ce cauză se târăgănează prezentarea către ratificare a Acordului privind protejarea drepturilor minorităților naționale, deci semnat cu Ucraina acum 4 ani și care, pînă în prezent, nu este prezentat în Parlament. Deci, și noi intuim că aici există niște indicații care au venit din exterior, și Ministerul de Externe nu prezintă tocmai din cauza aceasta acest acord spre ratificare în Parlament.

Domnul Marian Lupu:

Am înregistrat.

Microfonul nr.5.

Domnul Ion Hadârcă:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Vreau să comunic încă o dată colegilor și întregului Parlament că Frațiunea Partidului Liberal, Frațiunea majoritară a Partidului Liberal pornește de la principiul acesta că Frațiunea Partidului Liberal este una, unică și indivizibilă, și lăsăm porțile deschise pentru oile rătăcite, ca să revină în fracțiune.

Doi. (*Aplauze.*) Noi considerăm (*aplauze*), și asta este în deplin consens și cu mesajele Constituției, că limbajul suburban și dictatura nu-și au un loc, în genere, într-o societate modernă. Noi pledăm tocmai pentru democratizare, pentru libertatea de opinie și pentru modernizarea inclusiv a clasei noastre politice.

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Am înregistrat.

Stimați colegi,

De fapt, după intervenția făcută de colegul nostru la microfonul nr.2, și adresările care au fost înaintate, inclusiv și către Procuratura Generală, vin și eu cu o propunere pe marginea ordinii de zi, să includem proiectul de Hotărîre a Parlamentului sub nr.172 privind numirea Procurorului General. Ca să dăm o logică acțiunilor. Trei luni de zile Procuratura Generală fără conducere – nu e bine.

Microfonul nr.5.

De fapt, stați puțin, cer scuze. A fost microfonul nr.5.

Microfonul nr.4.

Domnul Ion Butmalai – Frațiunea PLDM:

Da, mulțumesc, domnule Președinte.

Sînt și eu îngrijorat de cele ce se întîmplă în rîndurile colegilor.

Vreau să vă spun că, odată cu reformarea instituțiilor statului, se reformează și partidele, pentru că nu demult auzeam de ghindă și harbuz. Ne spuneau poezii, ne cîntau cîntece. Însă vreau să mă adresez și către colegii din Frațiunea Partidului Comuniștilor, pentru că FSB-ul și ȚRU-ul a spus informația, și-i veridică. Ni s-a spus că, în locul președintelui grupului de reformare Mark Tkaciuk, o să vină un alt reformator, care se numește Vladimir Plohatniuc.

Domnul Marian Lupu:

Stimați colegi,

În genere, eu cred că toți acei, toți acei care au nevoie de now-how, de asistență, de susținere în procesul de reformare (*rîsete în sală*), adresați-vă.

Voce din sală:

S-a deschis o firmă nouă.

Domnul Marian Lupu:

Adresați-vă. (*Rîde.*) Eu cred că noi sîntem gata să vă acordăm asistența tehnică necesară.

Mulțumesc.

Microfonul nr.3.

Domnul Gheorghe Anghel – Frațiunea PCRM:

Mulțumesc.

Domnule Președinte,

La ședința trecută, eu am ridicat întrebarea, de fapt, a doua oară, ca să fie chemat Procurorul General interimar la audieri. Să fie organizate audieri pe mai multe subiecte și dumneavoastră ați promis că pentru ziua de azi va fi inclus în ordinea de zi bisăptămînală pentru... audierile Procurorului General pe mai multe subiecte.

Noi am ridicat mai multe întrebări, inclusiv eu... adresarea noastră nr.52 din 29 martie, care prevede ca Procuratura Generală să răspundă la 10 întrebări, printre care dosarul din 7 aprilie, delapidarea a 400 mii de euro din... de către Sandulachi împreună cu ministrul finanțelor Negruță și multe alte întrebări, atacurile raider la Banca de Economii ș.a.m.d.

Eu așa și...

Domnul Marian Lupu:

Eu am să vă dau informația.

Domnul Gheorghe Anghel:

...n-am înțeles de ce nu au fost incluse pentru ziua de astăzi și solicit totuși să fie incluse în ordinea de zi a...

Domnul Marian Lupu:

Eu am să vă dau informația și o să supun votului.

Domnul Gheorghe Anghel:

...a audierii Procuraturii Generale...

Domnul Marian Lupu:

Neapărat.

Domnul Gheorghe Anghel:

...pe acest subiect?

Domnul Marian Lupu:

Regulamentar.

Domnul Gheorghe Anghel:

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.2

Domnul Anatolie Zagorodnîi – Frațiunea PCRM:

Da. Mulțumesc.

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

Vreau să fac o claritate ce ține de activitatea Comisiei juridice, numiri și imunități din ziua de miercuri, care a avut loc, și, doamnă Apolschi, ținând cont de faptul că sînteți o doamnă, am să vă spun un lucru, că trebuie să citiți foarte atent Regulamentul Parlamentului care prevede activitatea comisiilor de specialitate. Și vreau să vă spun aici că, ieri, Comisia juridică, numiri și imunități nu a avut cvorumul necesar pentru a adopta careva decizii sau a promova careva proiecte de lege, pentru ca să se regăsească pe lista proiectelor de lege în agenda de lucru a Parlamentului.

Dacă e să ne uităm regulamentar, Comisia juridică, numiri și imunități este compusă din 12 membri ai comisiei. Indiferent, un deputat pleacă sau rămîne, componența numerică a acestei comisii nu a fost modificată. De aceea, urma ieri ca toate proiectele de lege propuse pentru aprobare, să fie votate cu majoritatea celor aleși, a membrilor comisiei. Deci, din 12, urma să fie 7 membri, ceea ce nu a fost respectat. Au fost doar 6 membri care au votat, inclusiv 2 – PD, 2 – PLDM și Serioja Sîrbu, care, de asemenea, a votat cu ei împreună.

Oricum, nu le-a ajuns acest vot și, dacă, în acest caz, urmează ca Direcția generală juridică să se expună cînd este corect Regulamentul Parlamentului, atunci cînd se votează asemenea propuneri, și, de aceea, propunerea colegului meu Reșetnicov este foarte judicioasă și are susținere juridică, că aceste proiecte urmează să fie excluse din ordinea de zi: nr.2197, nr.163 și eu propun ca să fie exclus și proiectul de Lege nr.164 din suplimentul ordinii de zi, deoarece nu are suportul juridic, despre care am vorbit.

Totodată, argumentul în plus la nr.164 este și avizul Direcției generale juridice care, expres, arată un șir de lacune la adoptarea acestui proiect. Totodată, face trimitere la solicitarea unor expertize anticorupție, face trimitere la avizul Guvernului, care nu există și este obligatoriu, la consultarea societății civile și multe, multe alte momente. De aceea, propun excluderea acelor 3 proiecte de lege.

Domnul Marian Lupu:

Am înregistrat.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Aceasta este prima.

Și doi.

Domnule Lupu,

Vă rog foarte mult să nu vă atribuiți niște competențe, pe care le depășiți. Ați promis mai multe ședințe în șir că veți da curs solicitării mele personale, în calitate de fost președinte al Comisiei de anchetă cu Pădurea Domnească, spunînd că vor fi

audiate pînă la urmă audieri... vor fi organizate pînă la urmă audieri în plenul Parlamentului. Nu faceți trimiteri eronate la Regulament, atunci cînd o Hotărîre de Parlament prevede foarte clar: Procurorul General și factorii de decizie urmează să fie audiați în Parlament, și nu în Comisia securitate națioanlă, apărare și ordine publică a domnului Stoianoglo, care eu personal nu am avut posibilitate și nu am știut că ieri vor avea loc audierile respective, să pun careva întrebări. De aceea, urmează să avem audieri în Parlament cu toți factorii de decizie, prevăzuți în Hotărîrea Parlamentului.

Domnul Marian Lupu:

Eu o să vă dau toate informațiile de rigoare...

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Eu vă rog foarte mult.

Domnul Marian Lupu:

...și am să clarific, inclusiv în contextul întrebării care mi-a fost adresată de domnul Anghel.

Puțină răbdare.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Eu răbdare am de acum de o lună, dar...

Domnul Marian Lupu:

5 – 10 minute.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

...societatea așteaptă și văd că de-acum dumneavoastră vă grăbiți cu numirea noului Procuror General și cred că numirea aceasta este condiționată de alți factori, care o să vină aici și o să ne spună povești.

Domnul Marian Lupu:

Da, după 3 luni de zile... Trei luni, aceasta e grabă... Da.

Microfonul nr.5.

Domnul Gheorghe Brega – Frațiunea PL:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Eu, ceea ce se referă la oi. Deci ceea ce se referă la oi, am în vedere. Acei care se socot oi, ar trebui să cunoască că oile rătăcite sînt oile care fug din turmă.

Mulțumesc. (*Rîsete în sală.*)

Domnul Marian Lupu:

Microfonul...

Domnule Ceban,

Ați stat cu lux de detalii la microfon, 7 sau 8 proiecte. Foarte scurt.

Microfonul nr.4.

Domnul Ion Ceban:

De procedură.

Domnul Marian Lupu:

Vă rog.

Domnul Ion Ceban:

Domnule Președinte,

Ținând cont de ceea ce se întâmplă în Partidul Liberal, ceea ce am văzut pe foi flipchart în ultimul timp, deci incidentul de la Dubăsari, astăzi – cu oile rătăcite, eu vă rog să verificați cu insistență dacă există ambulanță aici, lângă noi, în Parlamentul Republicii Moldova, pentru orice eventualitate, pentru că s-ar putea, în regim de urgență, să fie solicitate serviciile mai multor instituții medicale în acest sens.

Vă mulțumesc mult.

Domnul Marian Lupu:

Acum, stimați colegi...

Și după această intervenție eu aș vrea să intervin cu două rugăminți către plenul Parlamentului. Întâi de toate, în orice condiții, rog toată lumea să-și păstreze un nivel de decență. Este unu la mână.

Doi la mână. Fiecare dintre noi să se uite în propria gospodărie și să nu-și bage nasul acolo, unde nu-i fierbe oala. Și lucrul acesta se referă la toți. De acord? Mersi.

Microfonul nr.3.

Domnul Igor Vrenea – Frațiunea PCRM:

Domnule Președinte,

Deja a cîta oară reiterez solicitarea Frațiunii: de a introduce pe agenda Parlamentului proiectul sub nr.2533 din 31 octombrie anul trecut, care vizează modificarea componenței nominale a unor delegații ale Parlamentului Republicii Moldova la organizațiile parlamentare internaționale.

Vă rog să fie pus la vot și examinat în ședință...

Domnul Marian Lupu:

Am înregistrat.

Mulțumesc.

Microfonul nr.5.

Domnul Valeriu Munteanu:

Vizavi de gospodăria noastră, există două decizii: decizia Consiliului Republican al Partidului Liberal și decizia Frațiunii Partidului Liberal. La baza

acestor decizii stau raționamente de natură politică, și anume activitatea pe care au dus-o unii colegi în favoarea unui alt concurent electoral.

În situația în care aveți argumente vizavi de activitatea pe care ați dus-o și continuați s-o duceți, așteptăm argumentele voastre de natură politică.

Vizavi de dimensiunea juridică a acestor decizii, există instanța de judecată unde puteți contesta decizia Consiliului Republican și decizia Frațiunii Partidului Liberal și aici trebuie să încheiem discuțiile. Altfel o să considerăm că aceasta este uzurparea puterii și cineva încearcă să-și păstreze funcțiile pe care le vrea.

Și încă ceva, foarte, foarte interesant. Colegii, în mod demonstrativ, au spus că îl doresc pe Dorin Chirtoacă în calitate de președinte al Partidului. Eu am impresia că ei totuși îl doresc în calitate de președinte pe Vlad Filat și, de aceea, trebuie să fie mai îndrăzneți și să spună acest lucru.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.3.

Domnul Vladimir Voronin – Frațiunea PCRM:

Как говорили древние, Гимпу мне не друг, но истина дороже. Перефразирую.

Я категорически против этой проституции политической, которая у нас наблюдается в Парламенте. Дело в том, что или ты человек, имеющий какое-то достоинство, или ты не имеющий никакого достоинства, никакой чести, морали, потому что это предательство, которое происходит, во-первых, оно не случайна.

Все это куплено, все это заказано и это все не приведет никогда ни к чему хорошему. Если кто-то радуется сегодня, я помню как Гимпу бежал и поздравлял Бельченкову и целовал в лысину Додона, когда они нас предали и других. И вот к чему это приводит. И если вы радуетесь этому, то это очень плохо.

А что касается предложений по этой пропорции, это очередное еще одно издевательство над здравым смыслом и над самими собою, потому что этим самым вы однозначно объявляете о коррумпированности молдавского общества. Вы однозначно идете по пути коррумпированности.

Мы, коммунисты, не боимся этой системы. Пожалуйста, хоть 100%, потому что у нас есть личности, у нас есть люди достойные.

И еще, с '98 года, когда мы первый раз участвовали в парламентских выборах, мы никогда, никому, не одному избирателю не давали ни одной копейки, не то чтобы мы его подкупили, чтобы он за нас голосовал.

Поэтому нас это не пугает. Надо хорошо подумать, чем это закончится. Когда перейдем, если вы будьте иметь совесть и проголосуйте за эту повестку дня... Mata e și te liniștește cu limba matale română. Așează-te la loc, acolo. Da. (*Rumoare în sală.*) Fi-i liniștit.

Когда мы перейдем к этой теме, вы ужаснетесь, что за этим стоит, потому что вы однозначно продаете не только голоса, не только мандат, а

свои души продаете ради интересов, ради денег. Я желаю чтобы такое было в Молдове, категорически не желаю.

И вас ожидает не только суд избирателей, но суд истории. Запомните это навсегда. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Marian Lupu:

Acum, foarte rapid, stimați colegi, atrag atenția – 11.55, sîntem aproape la o oră bătută de dezbateri.

Scurte intervenții: microfonul nr.4, microfonul nr.5 și am terminat.

Microfonul nr.4.

Doamna Maria Ciobanu – Frațiunea PLDM:

Tovarăș Voronin,

Dumneavoastră sînteți ultima persoană din Republica Moldova care aveți dreptul moral să ne citiți lecții. Eu vă rog foarte mult să vă aduceți aminte de toate ticăloșeniile pe care le-ați făcut fiind la guvernare și dacă vi-i atît de drag domnul Ghimpu, luați-vă frați de cruce cu domnul Ghimpu. (*Aplauze.*)

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.5.

Scurt, vă rog.

Domnul Oleg Bodrug:

Foarte scurt. Foarte pe scurt.

Nu știu perfect limba în care a vorbit personajul care a fost extrem de mult aplaudat, dar, din cîte am înțeles, a lăudat mult, foarte mult colegii noștri care încă nu au aderat la Consiliul de reformare.

Eu vreau să spun altceva. Noi am simțit, Frațiunea care ne-am declarat în frunte cu domnul Președinte Hadârcă, că la noi în partid și aici prezent în toate funcțiile este un singur personaj: Comisia juridică, numiri și imunități – Valeriu Munteanu, Președintele Frațiunii – Valeriu Munteanu, Președintele partidului – Valeriu Munteanu. Valeriu Munteanu, Valeriu Munteanu...

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

10 secunde, că ați fost...

Microfonul nr.3.

Domnu Iurie Muntean:

Foarte pe scurt. Pentru doamna Maria Ciobanu, cu toată stima și respectul față de dumneaei ca doamnă, dar ea, cu adevărat, este ultimul om, în calitate de fost membru al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice și secretar al organizației primare de partid pe timpurile respective, care poate să-i facă observație președintelui Partidului Comuniștilor Vladimir Voronin. Cu adevărat.

Și să-și aducă aminte că anume puterea sovietică pe dumneaei, ... dintr-o familie nevoiașă a învățat-o, a crescut-o și a „cheptănat-o”, și a spălat-o, și i-a dat încă și studii superioare, și o făcut-o încă și mare profesor.

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Colegi,

Eu cred că aici este timpul să încheiem cu schimbul de replici și de complimente reciproce. Scurt.

Microfonul nr.4.

Domnul Valeriu Streleț – Frațiunea PLDM:

Cu siguranță, domnule Președinte, mulțumesc.

Credeam că nu o să admiteți perpetuarea acestui dialog suburban care le este caracteristic celor din stînga spectrului politic, dar din dreapta acestei săli, din dreapta mea, cel puțin, din cauza aceasta ar fi bine să-și bată sau să-și vadă de propria lor biografie cât de imaculată, cât de curată a fost pe parcursul tuturor celor 70 de ani, dar în mod special ultimii 24. (*Aplauze.*)

Domnul Marian Lupu:

Stimați colegi,

Acestea au fost propunerile înaintate din Sala plenului Parlamentului. Toate propunerile urmează să fie supuse votului, pentru a vedea care este rezultatul final privind definitivarea agendei pentru ședințele plenului Parlamentului.

Pe rînd. Am să rog stimații colegi numărători pe sectoare să fie mai aproape de microfoane. Voi avea nevoie de asistența dumneavoastră.

Propunerile înaintate de domnul deputat Ion Ceban. Prima. Privind includerea pe ordinea de zi a proiectului nr.625.

Cine este pentru rog să voteze.

Rog rezultatele, stimați colegi.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.3 – zero voturi.

Domnul Marian Lupu:

Sectorul nr.2?

Sectorul nr.1? Sau viceversa.

N u m ă r ă t o r i i:

5 voturi.

Domnul Marian Lupu:

Sectorul nr.1?

N u m ă r ă t o r i i:
9 voturi. Îmi cer scuze.

Domnul Marian Lupu:
9 voturi.
Care este rezultatul pentru sectorul nr.1?
Domnule Stati. Zero voturi, da?... Sau sînt.

Domnul Sergiu Stati:
– 24.

Domnul Marian Lupu:
24 de voturi. Avem 33 de voturi „pro”.
Propunerea nu a fost acceptată de plen.
În continuare, propunerea colegului nostru privind includerea proiectului sub
nr.80.
Cine este pentru rog să voteze. Rog rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:
– 24.
12 voturi.

Domnul Marian Lupu:
Sectorul nr.3?

N u m ă r ă t o r i i:
Zero.

Domnul Marian Lupu:
Mulțumesc.
36 de voturi. Propunerea nu a fost susținută de plen.
În continuare, propunerea aceluiași autor privind includerea proiectului
nr.116.
Cine este pentru rog să voteze.

N u m ă r ă t o r i i:
Sectorul nr.1 – 24.
Sectorul nr.2 – 12.

Domnul Marian Lupu:
Sectorul nr.3?

N u m ă r ă t o r i i:
La fel, zero.

Domnul Marian Lupu:

Zero.

O sută... 36 de voturi pentru proiectul nr.116, care nu a fost acceptat de plen.

Propunerea aceluiași autor, pe marginea proiectului nr.125. Cine este pentru rog să voteze.

N u m ă r ă t o r i i:

– 24.

Zero.

Sectorul nr.2 – 12.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

36 de voturi, situație similară. Proiectul nu a fost acceptat.

Proiectul nr.155. Cine este pentru?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 24.

Sectorul nr.2 – 12.

Zero.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

36 de voturi, situație similară.

Proiectul nr.156. Cine este pentru? (*Rumoare în sală.*)

Voce din sală:

Al cui?

Domnul Marian Lupu:

Este același autor, domnul Ceban. A propus vreo 8 proiecte.

Domnul Sergiu Stati:

Ceban.

Domnul Marian Lupu:

De aia și am spus: același...

Domnul Sergiu Stati:

Рекордсмен мира он.

Domnul Marian Lupu:

Ion Ceban.

N u m ă r ă t o r i i:

– 24.

Sectorul nr.2 – 12.

Zero.

Domnul Marian Lupu:

36 de voturi, situație similară.

Propunerea aceluiași autor privind includerea proiectului nr.52.

Cine este pentru?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 24.

Sectorul nr.3 – 12.

Zero voturi.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

36 de voturi. Situație similară.

Proiectul nr.95. Propunerea domnului Ion Ceban. Cine este pentru?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 24.

Sectorul nr.2 – 12.

Pentru același autor, aceleași zero voturi.

Domnul Marian Lupu:

Zero. 36 de voturi, situație similară.

Și ultima propunere înaintată de domnul Ceban: includerea proiectului nr. 96. Cine este pentru rog să voteze.

N u m ă r ă t o r i i:

– 24.

Sectorul nr.2 – 12.

Zero.

Domnul Marian Lupu:

36 de voturi. Propunerea nu a fost acceptată.

Continuăm. Propunerile, două propuneri înaintate de domnul deputat Iurie Muntean.

Prima, nr.2109. Cine este pentru rog să voteze.

N u m ă r ă t o r i i:

– 24.

Zero.

– 12.

Domnul Marian Lupu:

36 de voturi. Propunerea nu a fost susținută de plen.

Și a doua propunere înaintată de același autor, proiectul nr.2110. Cine este pentru rog să voteze.

N u m ă r ă t o r i i:

– 24.

Zero.

– 12.

Domnul Marian Lupu:

36 de voturi. Situație similară. Propunerea nu a fost susținută.

În continuare, propunerea doamnei deputat Alla Mironic privind includerea proiectului nr.147. Cine este pentru?

N u m ă r ă t o r i i:

– 24.

Zero.

– 12.

Domnul Marian Lupu:

36 de voturi „pro”. Plenul nu a susținut propunerea.

În continuare, propunerea doamnei deputat Raisa Apolschi privind includerea pe ordinea de zi a proiectului de Hotărâre a Parlamentului nr.171. Cine este pentru rog să voteze.

Propunerea doamnei Apolschi...

N u m ă r ă t o r i i:

Zero.

26 – sectorul...

Domnul Marian Lupu:

Vă rog să fie anunțate rezultatele, să avem claritate pentru stenogramă.

Sectorul întâi – zero

N u m ă r ă t o r i i:

Zero.

Domnul Marian Lupu:

Așa, sectoarele nr.2, nr.3?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.3 – 26.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.2 – 28.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

54 de voturi. Propunerea este acceptată de plen.

În continuare, doamna deputat Stella Jantuan a propus nu excluderea, ci mișcarea proiectului nr.1894 pentru examinarea în perioada zilelor 25 – 26, în numele Frațiunii parlamentare.

Alte propuneri nu au fost. Respectiv, fiindcă nu este vorba de excludere, doar de mișcare.

În această situație, constat că nr.1894 rămîne pe ordinea de zi, dar va fi examinat la 25 – 26.

Propunerea domnului deputat Artur Reșetnicov privind excluderea de pe ordinea de zi a proiectului sub nr.2197.

Cine este pentru rog să voteze.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 24.

Sectorul nr.2 – 4.

Zero.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

28 de voturi. Această propunere nu a fost susținută de plen.

Și, respectiv, propunerea înaintată de domnul Reșetnicov și, ulterior, consolidată și prin propunerea domnului Mușuc privind excluderea de pe ordinea de zi din supliment a proiectului sub nr.163.

Cine este pentru rog să voteze.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 24.

Sectorul nr.2 – 4.

Zero.

Domnul Marian Lupu:

28 de voturi, stimați colegi. Propunerea nu a întrunit numărul necesar de voturi în plenul Parlamentului, pentru a fi satisfăcută.

Domnul președinte al comisiei Vladimir Hotineanu a propus excluderea pentru o perioadă mai târzie a proiectului sub nr.11. Cine este pentru această propunere rog să voteze. Majoritatea.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – zero.

Domnul Marian Lupu:

Deci proiectul nr.11 este exclus.

Propunerea doamnei deputat Galina Balmoș privind includerea pe agendă a proiectului nr.128.

Cine este pentru rog să voteze.

Rog rezultatele, stimați colegi...

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.2 – 13.

– 24.

Zero.

Domnul Marian Lupu:

24.

Sectorul nr.2 – 13.

37 de voturi. Propunerea nu a fost susținută de plen.

Propunerea domnului deputat, domnului președinte al comisiei Veaceslav Ioniță, privind excluderea de pe ordinea de zi a proiectului sub nr.151.

Cine este pentru rog să voteze. Majoritatea.

Propunerea a fost acceptată de plen.

Propunerea pe care am înaintat-o, referitor la includerea pe ordinea de zi a proiectului de Hotărâre sub nr.172.

Cine este pentru rog să votați.

Domnul Sergiu Stati:

Dar despre ce este hotărârea?

Domnul Marian Lupu:

Nr.172, numirea Procurorului General. Eu am specificat lucrul acesta. Rog să fie mâinile, ca să văd eu. Majoritatea. Propunerea este acceptată.

Propunerea domnului deputat Igor Vrenea privind includerea pe ordinea de zi a proiectului sub nr.2533. Cine este pentru rog să voteze.

Rog rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.3 – zero voturi.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

N u m ă r ă t o r i i:

4 voturi...

– 24.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc, stimați colegi.

28 de voturi pentru această propunere. Ea nu a fost susținută de plen.

Propunerea înaintată de domnul deputat Zagorodnîi privind excluderea de pe ordinea de zi a proiectului sub nr.164.

Cine este pentru rog să voteze.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.3 – zero voturi.

– 24.

Sectorul nr.2 – 8.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc, stimați colegi.

32 de voturi. Plenul nu a susținut această propunere.

Și propunerea înaintată de domnul deputat Gheorghe Anghel privind organizarea audierilor Procurorului General interimar la cele 10 subiecte care au fost înaintate de către Frațiunea PCRM.

Cine este pentru a accepta această propunere rog să voteze. Rog rezultatele.

Domnul Sergiu Stati:

Numai pe noi ne interesează situația din aceste...

Domnul Marian Lupu:

Nu, mai sînt oameni...

Domnul Sergiu Stati:

– 24.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.2 – 13.

Zero voturi.

Domnul Marian Lupu:

37 de voturi. Această propunere nu a fost susținută.

Și, în aceste condiții, vreau să vă rog, stimați colegi, să votăm per ansamblu proiectul ordinii de zi, cu... (*Rumoare în sală.*) Cu acele schimbări... O clipă.

Domnule Cioban,

Nu perturbați procesul de vot.

Cine este pentru aprobarea proiectului ordinii de zi, cu acele modificări acceptate de plen și cu propunerile înaintate de Biroul permanent, rog să voteze. Majoritatea.

Mulțumesc.

Acum, stimați colegi numărători, vă mulțumesc.

O clipă. Eu am promis că, de fapt, voi aduce la cunoștința colegilor de la microfonul nr.2, nr.3 informațiile cu referință la audieri. Vorbeam de Procuratura Generală.

Stimați colegi,

Vă rog să mă ascultați cu multă atenție. Noi am abordat două subiecte cu referință la aceste audieri. Primul subiect care viza o situație neclară, o situație evocată de către deputați în mai multe reprize aici, în ședința plenului Parlamentului, colegii spuneau că nu dispun de informații ce se întâmplă cu executarea hotărârilor Parlamentului adoptate urmare a activității unui număr de comisii de anchetă.

Eu aveam informația că în scris, periodic, aceste informații vin în Parlament, dar am constatat o situație că, probabil, nu toți deputații cunosc.

Doar la acest subiect am solicitat săptămîna trecută sau cu una în urmă ca să fie dedicată o parte din ședința comisiei de profil a Parlamentului anume acestui subiect. Să se clarifice este informația, nu este informația și care va fi decizia. Se va veni în plenul Parlamentului sau nu. Să ne recomande comisia.

Și este completamente alt subiect, cel care vizează solicitarea regulamentară a Frațiunii PCRМ-ului, înaintată către Biroul permanent, care a fost examinată și ieri la Biroul permanent, și, respectiv, decizia finală se adoptă, dumneavoastră știți nu mai rău decît mine, aici, în Sala plenului Parlamentului, prin votul corpului de deputați.

Iată care este istoria.

Microfonul nr.3.

Doamna Maria Postoico – Frațiunea PCRМ:

Da, mulțumesc.

Domnule Președinte,

De procedură, în primul rînd. Dumneavoastră cunoașteți acele hotărîri care au fost adoptate în cadrul ședințelor Parlamentului referitor la prezentarea decii informației pe marginea acestor hotărîri la, care au fost adoptate conform rapoartelor prezentate de comisiile speciale.

Și, în acest caz, nu numai că ne interesează pe noi, deputații, dar, totodată, toți cetățenii trebuie să cunoască cum se execută sau cum se îndeplinesc aceste hotărîri.

Și dumneavoastră acum lipsiți, și, iată, și mass-media referitor ca să cunoască situația acestor hotărîri, vor fi ele cîndva îndeplinite sau nu. Și în cazul dat noi cerem insistent ca totuși aceste audieri să aibă loc.

Este ziua de mîine, este săptămîna viitoare, de aceea, totuși noi trebuie să revenim pentru a audia informațiile de executare a acestor hotărîri.

Domnul Marian Lupu:

Stimată colegă,

Eu chiar și acum, dacă doriți dumneavoastră, că nu eu, în calitate de Președinte, sînt împuternicit să adopt deciziile pe marginea acestor subiecte. Este

votul plenului Parlamentului. Și, în aceste condiții, eu dau curs solicitării dumneavoastră regulamentară și supun votului și această propunere. Exact cum am făcut-o în cazul solicitat de domnul Gheorghe Anghel și domnul Zagorodnîi.

Doamna Maria Postoico:

Eu vă rog, dacă e posibil.

Domnul Marian Lupu:

De acord?

Doamna Maria Postoico:

Da.

Domnul Marian Lupu:

Am fixat acest lucru.

Doamna Maria Postoico:

Deci după ce încheiem aceste dezbateri, totuși, Frațiunea PCRM cere o pauză de o oră, pentru ca noi să avem posibilitatea să luăm cunoștință și să vedem referitor pe marginea acestor chestiuni introduse în ordinea de zi, nr.2197, nr.163, nr.164, dar după ce se vor încheia dezbaterile pe marginea ordinii de zi.

Domnul Marian Lupu:

Am înțeles.

Stimați colegi,

Exact cum am promis.

Stimată colegă,

Nu vă supărați, noi, de fapt, am terminat și alte subiecte noi nu mai deschidem nici dumneavoastră, domnule Zagorodnîi, nici dumneavoastră, stimate coleg. Nu, lăsați, eu știu procedura. Ceea ce ați abordat dumneavoastră aceasta nu este de procedură.

Deci eu am promis doamnei Postoico că voi supune votului plenului Parlamentului solicitarea care se referă la organizarea audierilor Procurorului General interimar la subiectul mai îngust, cel care se referă la rapoartele sau informațiile pe marginea executării acelor hotărâri ale Parlamentului, adoptate urmare a activității comisiilor de anchetă. Cine este pentru acest lucru rog să voteze. Rog rezultatele.

Stimați colegi numărători.

Domnule Stati,

Vă rog, dați-mi rezultatele, să fixăm pentru stenogramă.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 24.

Domnul Marian Lupu:

Sectorul nr.1 – 24.

Rog sectorul nr.2 și sectorul nr.3.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.2 – 14.

Sectorul nr.3 – 0.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc, stimați colegi.

38 de voturi. Număr care nu întrunește condițiile necesare pentru a constata că plenul Parlamentului a susținut această solicitare.

Acum, stimați colegi și domnule Ceban, și doamna Fusu, să terminăm aici.
(Rumoare în sală.)

Situațiile excepționale vă spun. Dumneavoastră știți ce spune Regulamentul? Regulamentul spune că cel care este invitat în această joi, regulamentar vine joia viitoare. Însă, avînd situația mai ... caracterul mai important al acestui fenomen, rog Secretariatul să luați legătura cu acei de la Stări Excepționale și rugați-i respectuos, dacă ar putea, să se prezinte cineva din conducere la Ora întrebărilor, la sfîrșitul ședinței, pentru a ne prezenta o scurtă informație despre ce ar putea să ne aștepte în acest context.

Și dacă este de procedură, foarte scurt, doamnă Fusu.

Microfonul nr.5.

Doamna Corina Fusu:

Domnule Președinte al Parlamentului,

În mai multe rînduri, am solicitat, în numele Frațiunii, audierea Procurorului General, a SIS-lui, a Ministerului de Interne pe cazul 7 aprilie – evoluția anchetei.

Domnul Marian Lupu:

Păi, este același lucru.

Doamna Corian Fusu:

Este?

Domnul Marian Lupu:

Fiindcă a fost Comisia de anchetă, este raportul, solicitarea dumneavoastră se încadrează perfect în pachetul general a tot ce au fost în calitate de comisii speciale și rapoartele acestor comisii.

Doamna Corina Fusu:

Adică, cum, noi am votat tot pachetul?

Domnul Marian Lupu:

Păi, da. Că noi n-o să-i chemăm individual. Dacă e vorba de comisii de anchetă care și-au încheiat activitatea anterior, au produs rapoarte, ele au fost adoptate, să vină și să ne prezinte o informație globală generală.

Doamna Corina Fusu:

Da, dar eu credeam că votăm pe hotărâri aparte, pe cazuri aparte.

Domnul Marian Lupu:

Nu. Noi nu mai avem ce vota. Noi am votat deja în trecut, acum e vorba doar de o informație.

Stimați colegi,

Fracțiunea PCRM, în persoana doamnei președinte, a solicitat o pauză de o oră. Să încercăm, poate, să ne încadrăm pînă la unu, Maria Sevastianovna. E aproape, iată, 50 de minute.

Bine. Deci, colegi, eu rog prezența, rog colegii, corpul de deputați cu începere de la ora 13.00 fiți, vă rog, în sală. Dacă colegii vor avea nevoie încă de un 5 – 10 minute suplimentar, îi vom aștepta.

Anunț pauză.

P A U Z Ă

*

* * *

D U P Ă P A U Z Ă

Domnul Marian Lupu:

Eu propun să continuăm ședința și pînă cînd se apropie toți colegii în Sala plenului Parlamentului, să mergem cu proiectele incluse pe ordinea de zi.

La proiectul nr.152, eu aș propune să începem cu acest proiect. Este vorba despre proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii bugetului de stat pentru anul curent. Lectura a doua. Comisia.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Stimați colegi,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege nr. 152 pentru lectura a doua.

Vreau să reamintesc plenului Parlamentului că în primă lectură noi am votat alocarea aproape a 400 milioane de lei pentru a suplini fondul de asigurări sociale în urma modificării legislației, prin care oferim un supliment financiar persoanelor în etate, însă pe parcursul examinării în lectura a doua au parvenit cîteva amendamente.

Vreau să atenționez plenul Parlamentului. Dumneavoastră aveți un raport care substituie raportul pe care l-ați primit inițial, deoarece în acest raport la comisie a fost discutată sursa și am inclus-o în raportul, pe care dumneavoastră îl aveți, asupra unei modificări sau amendament al legii.

În comisie s-au examinat 3 amendamente. Primul amendament ține de faptul că insulina sau pentru acei bolnavi cu diabet zaharat, în prezent, procedura prin care ei beneficiază de acest preparat este unul anevoios care creează dificultăți bolnavilor și anume: se fac achiziții publice centralizate și se stochează la medici de familie, condițiile de păstrare nu sînt întocmai cum este necesar. Noi modificăm Legea și avem deja un precedent cu alte preparate, ele vor intra în lista medicamentelor compensate. Acesta este un program național care anual va fi finanțat de către bugetul de stat, însă bolnavii vor fi suficient să meargă la medic, să primească receta și la orișice farmacie va beneficia de acest medicament.

Pentru a introduce în viață acest amendament au fost amendate cîteva legi. Dumneavoastră aveți în proiect aceste legi amendate și, în baza lor, deja acest program va fi finanțat prin intermediul Casei de Asigurări Sociale.

Al doilea lucru, extrem de important, asupra căruia vreau să atrag atenția, pentru a realiza programul, de fapt angajamentul nostru față de Uniunea Europeană și anume Addendumului nr.3 "Programul de suport al politicii sectoriale de sănătate", vreau să le amintesc: prin acest program noi vom fortifica cîteva laboratoare regionale, de asemenea, vom crea Centrul de simulare în instruirea medicală la Universitatea de Stat "N.Testemițanu". Aceste eforturi vor fi finanțate de către Comisia Europeană în mărime de 6 milioane de euro. Însă vor fi finanțate după procedură mai nouă pentru noi, și anume, este necesar ca noi mai întîi să finanțăm din bugetul de stat. După ce ele sînt finanțate, comisia evaluează și în baza evaluării se vor acorda banii.

Pentru a rezolva această problemă de necesitate financiară, comisia, împreună cu Casa Națională de Asigurări în Medicină, am decis ca suma pentru ultima perioadă a acestui an să fie oferită acestui... două proiecte. În lege să fie specificată expres că banii vor fi restituiți înapoi în acest an bugetar Comisiei Naționale de Centrului de... Agenției Naționale de Asigurări în Sănătate și, la acest amendament, este important să spunem că Comisia nu a votat, deoarece am decis că în plen se va vota. Nu era clar mecanismul pînă la capăt. Mecanismul este și sugestia noastră este să voteze Parlamentul, să accepte acest lucru, domnule Președinte, sau este necesar de un vot suplimentar, dar în comisie e scris expres că plenul Parlamentului se va expune.

Eu anunț lucrul acesta și încurajăm ca să votăm. Noi toți am căzut de acord că acest lucru ne va permite, pe de o parte, să fortificăm laboratoarele, pe de altă parte, să utilizăm acești bani din grant.

Și al treilea amendament, al unui deputat, însă deputatul este la microfon, el nu a insistat și înțeleg că.... Da.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.3.

Domnul Valeriu Guma – Frațiunea PDM:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Într-adevăr, noi am discutat în comisie privind acest amendament. Comisia a căzut de acord că este unul judicios, dar, avînd în vedere că să găsim o formulă mai

corectă, ce ține de restituirea accizului la export, eu nu insist acum, dar, domnule Președinte, cum ne-am înțeles, în timpul cel mai util venim și aducem o formulă, una care să fie și convenabilă, și, totodată, să soluționeze problema aceasta.

Domnul Marian Lupu:

Am înregistrat.

Domnul Valeriu Guma:

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

Domnul Veaceslav Ioniță:

În cazul de față, acest amendament, pe care îi dau citire, nu va intra în varianta finală a legii.

Domnul Marian Lupu:

Păi, dacă nu va intra, pentru ce trebuie să-l dați citirii?

Stimați colegi,

Lectura a doua. Aveți distribuit raportul. Cu ultimul amendament este clar.

Cu primul...

Domnul Veaceslav Ioniță:

Și mai este încă un lucru... da, vreau... extrem de important. Astăzi dimineață am fost informat de către Ministerul Sănătății că pentru crearea Centrului de simulare în instruirea medicală deja au fost alocate 2,5 milioane de lei. Din acest motiv suma trebuie să fie micșorată cu 2,5 milioane lei și anume suma finală trebuie să fie citită: 46 milioane 178 de mii de lei pentru Centrul de simulare în instruirea medicală, iar suma totală este de 94 milioane 856 de mii lei, în baza scrisorii pe care am primit-o de la Ministerul Sănătății. Deja 2,5 au fost alocate.

Acestea fiind spuse, este necesar să concretizăm că acest amendament, plenul trebuie să îl susținem, cu corectarea pe care am enunțat-o acum și per ansamblu, comisia unanim, dacă-mi reamintesc, propune plenului Parlamentului acest proiect de lege să fie votat în lectura a doua.

Domnul Marian Lupu:

Alte propuneri, nu uitați, sîntem la lectura a doua, din cele care au fost înaintate anterior și nu au fost acceptate de comisie.

Microfonul nr.3.

Doamna Galina Balmoș:

Mulțumesc.

Noi, atunci cînd ați fost dumneavoastră în comisie și ați prezentat acest proiect, noi nu am fost de acord cu faptul că pentru achitarea pensiilor s-au luat împrumuturi externe și este vorba de 167,9 milioane de lei, sumă din împrumuturi externe. Și v-am propus să găsiți totuși surse bugetare sau mijloace financiare pe intern, din alte articole și nicidecum din împrumuturi.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Vă mulțumesc.

Doamna Galina Balmoș:

Să înțeleg că aceasta nu a fost luat în considerație.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Din contra, s-a luat în considerație. Doar vreau să informez plenul Parlamentului: suma de 400 milioane de lei este suma necesară pînă la finele anului și aici am spus-o, și în plenul Parlamentului, noi pentru primele... pînă în luna septembrie suma pe care o alocăm este suficientă și Guvernul, după ce va fi investit, în cea mai scurtă perioadă va veni și va suplini diferența, iar noi ne-am lăsat această rezervă, este o rezervă de urgență, în cazul în care va fi necesar, iar noi sîntem siguri că după rectificările din luna mai sau iunie, nu va fi necesar să fie... Acest împrumut nu este contractat, doamnă deputat. Aceasta este o posibilitate în cazul în care în luna mai Guvernul nu va veni cu rectificarea de rigoare, dar Guvernul va veni cu rectificarea, și nici nu va fi necesar să apelăm la această sumă. Noi am lăsat-o ca rezervă pentru lunile octombrie-noiembrie-decembrie. Iar pe luna septembrie banii sînt.

Doamna Galina Balmoș:

Eu vă mulțumesc pentru explicație. Să înțelegem că nu putem avea încredere în ceea ce spuneți dumneavoastră. Frațiunea noastră se va abține de la vot pentru acest proiect.

Domnul Marian Lupu:

Am înregistrat.

Alte propuneri nu sînt.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Îmi pare foarte rău că nu veți vota, dar sper că vor fi suficiente voturi pentru ca cetățenii noștri să primească bani suplimentari.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc, domnule președinte al comisiei.

Stimați colegi,

Din ceea ce derivă din raportul comisiei de profil, eu constat că nu avem amendamente ca să fie în mod separat supuse votului pe simplul motiv că nu au sunat alte propuneri în acest sens. Iată de ce, în condițiile raportului care a fost

prezentat de către președintele comisiei de profil, supun votului dumneavoastră adoptarea în a doua lectură a proiectului de Lege sub nr.152. Cine este pentru rog să voteze.

Stimați colegi numărători,
Rog asistența dumneavoastră.

N u m ă r ă t o r i i :
Sectorul nr.1 – 0.

Domnul Marian Lupu:
Mulțumesc.

N u m ă r ă t o r i i :
Sectorul nr.2 – 32.

Domnul Marian Lupu:
Mulțumesc.

N u m ă r ă t o r i i :
Sectorul nr.3 – 29.

Domnul Marian Lupu:
– 29?

Mulțumesc.

61 de voturi “pro”. Împotrivă? 0 voturi. Proiectul de Lege nr.152 este adoptat în a doua lectură.

În continuare, stimați colegi, proiectul de...

Microfonul nr.2.

Domnul Sergiu Stati:

Da. Mulțumesc.

Pentru stenogramă.

Fracțiunea Partidului Comuniștilor s-a abținut la votarea acestui proiect.

Domnul Marian Lupu:

Înregistrat.

Proiectul de Hotărîre privind numirea în funcția de Procuror General al Republicii Moldova. Proiectul sub nr.172. Proiect de Hotărîre a Parlamentului.

Stimați colegi,

Acest proiect de Hotărîre a fost înaintat în condițiile articolului 125, alineatele (1) și (3) din Constituția Republicii Moldova și, respectiv, ale articolului 40 din Legea cu privire la Procuratură.

Baza juridică spune că Procurorul General este numit în funcție de către Parlament pe un mandat de 5 ani de zile și acest lucru se întâmplă în cazul votului pozitiv, în plenul Parlamentului, la propunerea Președintelui Parlamentului.

Urmînd aceste rigori constituționale, stimați colegi, am înaintat atenției corpului de deputați propunerea oficială privind înaintarea în calitate de candidat la funcția de Procuror General a domnului Corneliu Gurin, care este prezent. Vă rog, la microfonul nr.1. Și, în aceste condiții, stimați colegi, dacă sînt întrebări către domnia sa sau către mine, vă rog, voi fi la dispoziție, vom fi la dispoziție.

Microfonul nr.5.

Domnul Valeriu Munteanu:

Domnule Președinte,

Am două întrebări. Una pentru dumneavoastră și una pentru candidat.

Spuneți-mi, vă rog frumos, cum s-a întîmplat: acel care trebuia să selecteze candidatul pentru funcția de Procuror a devenit însuși candidat la funcția de procuror? Dacă ne puteți explica raționamentele, pe care le-ați avut la baza deciziei dumneavoastră de a veni cu această propunere.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc pentru întrebare.

Domnul Valeriu Munteanu:

Este iarăși un know-how și toate vin de la voi, nu știu de ce.

Domnul Marian Lupu:

Know-how-urile bune niciodată nu strică. Cu atît mai mult, în acele cazuri în care ele, într-adevăr, sînt fondate și bazate pe niște norme, din punctul meu de vedere, convingătoare, de ordin profesional. Răspuns la întrebarea dumneavoastră.

Domnul Valeriu Munteanu:

Împărtășiți-vă cu noi cu aceste argumente.

Domnul Marian Lupu:

Am format comisia respectivă, despre care cunoașteți, despre care fapt cunoașteți foarte bine. O comisie care a fost compusă din persoane notorii, fără afilieri politice, persoane profesioniste, care conduc organizații ce reprezintă breslele profesionale, și anume membrii acestei comisii l-au ales pe domnul Gurin în calitate de președinte. Nu eu, ca Președinte de Parlament, nu altcineva. Aceasta ar însemna că a fost și un semnal, și un punct de plecare la această etapă ulterioară pentru mine.

Știți bine că comisia respectivă a selectat un candidat și mi l-a propus. Este vorba de domnul Vitalie Pîrlog. Candidatura domnului Vitalie Pîrlog, după ce a fost studiat dosarul, prezentat de către comisie, o reacție pozitivă în acest sens a dat dovadă Frațiunea Partidului Democrat. În tot restul cazurilor, alte fracțiuni parlamentare, în urma consultărilor, discuțiilor pe care le-am purtat, au dat o reacție negativă. Respectiv, avînd o asemenea situație, eu am discutat personal cu domnul Pîrlog, și am constatat că, în afară de o fracțiune parlamentară, celelalte nu susțin și nu se adună numărul necesar de voturi.

Între timp, 3 luni de zile Procuratura Generală fără Procuror General, ceea ce ar însemna o stopare din ritmul și din calitatea reformelor. Și anume faptul că comisia pe care am creat-o l-a ales pe domnul Gurin în calitate de președinte, m-a adus pe mine la ideea că ar putea să fie un candidat bun. Am ținut cont de tot backgroundul profesional, capacitățile profesionale, pregătirea, echidistanța, neafilierea, neparticiparea în activități politice și, pe această cale, candidatura Domniei sale mi-a părut una foarte și foarte potrivită pentru a fi înaintată atenției dumneavoastră, nemaivorbind de o experiență foarte vastă și productivă de activitate în cadrul societății civile și, apropo, în acest context, activitatea s-a desfășurat cu exactitate în domeniul pe care noi îl numim domeniul de drept, domeniul justiției. Este o persoană care este bine cunoscută în mediile profesionale...

Domnul Valeriu Munteanu:

Dumneavoastră ați fost șef vreodată domnului Gurin? Șef...

Domnul Marian Lupu:

Poftim?

Domnul Valeriu Munteanu:

Șef i-ați fost vreodată domnului Gurin?

Domnul Marian Lupu:

I-am fost șef pe o perioadă de 2 – 3 săptămâni în anul 2005, exact.

Domnul Valeriu Munteanu:

Unde și în ce condiții?

Domnul Marian Lupu:

Dumnealui pe atunci muncea în calitate de director al Aparatului Parlamentului, dacă nu greșesc eu, dar la o distanță scurtă de 3 săptămâni a depus cererea de plecare și a îmbrățișat un alt domeniu de activitate.

Domnul Valeriu Munteanu:

Mulțumesc.

O întrebare pentru domnul Gurin, dacă îmi permiteți.

Domnul Marian Lupu:

Vă rog.

Domnul Valeriu Munteanu:

Domnule Gurin,

Pe lângă activitatea prodigioasă, pe care a descris-o domnul Lupu, pentru mine, cel puțin, a fost convingătoare, aveți și, paralel, ați avut în permanență o activitate politică. Pe noi ne interesează coabitarea dumneavoastră cu Partidul

Comuniștilor. Mai exact, în anul 2005 ați fost candidat pe lista acestui partid. La început sub nr.32, dacă nu mă greșesc, după care ați fost deplasat după bariera de 70, ca să fie sigur că n-o să ajungeți, probabil, în Parlament.

Spuneți-ne, vă rog frumos, aveți sechele sufletești că ați coabitat cu acest partid al bolșevicilor sau v-ați... sau nu aveți nici o problemă în acest sens?

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.1.

Domnul Corneliu Gurin – candidat pentru funcția de Procuror General al Republicii Moldova:

Vă mulțumesc.

Eu nu regret nici o activitate pe care am desfășurat-o, pentru că în întreaga activitate m-am condus exclusiv de lege, de cunoștințele pe care le aveam și întotdeauna am urmărit interesul public.

Domnul Valeriu Munteanu:

Adică și faptul că ați fost la un partid de stînga și imediat la un partid de dreapta, nu-i tot nici o problemă.

Domnul Corneliu Gurin:

Eu nu am fost membru de partid, cu excepția ultimului an de zile.

Domnul Valeriu Munteanu:

Mulțumesc.

Domnule Președinte,

Fracțiunea Partidului Liberal nu va vota pentru candidatura domnului Gurin la funcția de Procuror General.

Domnul Marian Lupu:

Am înregistrat.

Microfonul nr.3.

Doamna Galina Balmoș:

Am o întrebare către candidat și una către dumneavoastră.

Domnul Marian Lupu:

Stimați colegi,

Puțină liniște, vă rog.

Doamnă Balmoș.

Doamna Galina Balmoș:

Vă rog, două întrebări. Una către candidat.

Spuneți-mi, vă rog, dumneavoastră, fiind în calitate de președinte al Comisiei de concurs, ați ajuns ca să fiți acum înaintat și mă interesează când Comisia de concurs v-a selectat pe dumneavoastră pentru această funcție?

Doi. Dacă nu considerați că ar fi fost vreun conflict de interese în cadrul când dumneavoastră ați participat și la selectarea altor concurenți și spuneți-mi, vă rog, care este partea morală? Dumneavoastră nu Vă simțiți, cel puțin, rușinat de faptul cum sînteți astăzi propus aici, în Parlament, și ce a fost pînă acum, activitatea comisiei a fost un concert, un circ sau o mimare de democrație mare la noi în republică? Cum apreciați dumneavoastră, ca fiind un om, după toate calitățile descrise aici, atît de democratic și atît de înaintat?

Domnul Corneliu Gurin:

Mulțumesc pentru întrebare.

Experiența comisiei a fost o experiență inedită. Eu am mai spus acest lucru. Lucrurile, desigur, trebuiau să fie, poate, la un nivel de lege, ridicate la nivel de Constituție. Dar acest concurs s-a încheiat pe data când au fost depuse materialele comisiei și candidatura respectivă lui... candidat care a fost înaintat. Comisia și-a încetat activitatea. Ulterior, comisia nu s-a expus asupra altor candidaturi.

Doamna Galina Balmoș:

Și dumneavoastră vă pare tot normal? Situația cum sînteți înaintat?

Domnul Corneliu Gurin:

Situația este surprinzătoare, desigur, dar nu credeți că am avut o... un entuziasm sau că am sărit în sus la momentul când a fost această propunere. Eu am analizat-o, am ezitat, evident, dar, pe de altă parte, nu poți toată viața să promovezi anumite lucruri, anumite principii, anumite reforme și la momentul când ai posibilitatea să le pui în aplicare în practică să te retragi.

Este o provocare pentru mine. Eu mi-o asum și eu am încredere în forțele mele că voi reuși.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

Doamna Galina Balmoș:

Și a doua întrebare...

Domnul Marian Lupu:

Au fost două întrebări, stimată coelgă, nu vă supărați.

Doamna Galina Balmoș:

Pentru dumneavoastră am avut o întrebare.

Domnul Marian Lupu:

Pentru mine?

Vă rog.

Doamna Galina Balmoș:

Dumneavoastră ați spus că v-ați consultat cu fracțiunile. Cel puțin, Frațiunea noastră nu cunoaște aceste consultații, adică trebuia să fi cunoscut, cel puțin, că v-ați consultat, și candidatul să-l cunoaștem.

Adică, a fost o noutate pentru noi. Astăzi am auzit...

Domnul Marian Lupu:

Doamnă Balmoș...

Doamna Galina Balmoș:

...dimineată.

Domnul Marian Lupu:

Vă răspund. Eu reiterez încă o dată faptul, pe care l-am menționat că referitor la candidatura domnului Pîrlog, aceste consultări le-am purtat și am obținut și rezultatul, că nu se va vota din partea Frațiunii PCRM. Doar, Maria Sevastianovna, ieri, după ședința Biroului permanent a fost ultima discuție cu dumneavoastră. Ultima și nu a fost unica.

Referitor la înaintarea candidaturii domnului Corneliu Gurin, eu nu am menționat că am consultat toate fracțiunile și aceste consultări s-au produs. Cu atât mai mult că nici Constituția, nici legislația nu îmi impune acest lucru. Pentru mine este cel mai important atunci când procedăm conform legii.

Microfonul nr.3.

Doamna Maria Postoico:

Da. Vă mulțumesc, domnule Președinte.

O constatare foarte interesantă, fiindcă dumneavoastră nu m-ați întrebat dacă domnul Pîrlog a fost la noi în Frațiune pentru consultări și, în acest caz, dumneavoastră trebuia să-l prezentați pentru consultări în fracțiuni.

Nu cunosc dacă în celelalte fracțiuni dumneavoastră l-ați prezentat pe domnul Pîrlog. M-ați întrebat dacă...

Domnul Marian Lupu:

Maria Sevastianovna...

Doamna Maria Postoico:

Eu v-am răspuns foarte clar că noi nu am... nu a fost prezent la noi în Frațiune și noi nu cunoaștem. Da, desigur că acum nu putem susține, să vă răspund, fiindcă dacă nu este decizia Frațiunii. Cum puteam, dacă domnul Pîrlog nici nu a fost prezent în Frațiune, ca prezentare.

Domnul Marian Lupu:

Dar cine v-a împiedicat ca dumneavoastră, ca Frațiune...

Doamna Maria Postoico:

Păi, dumneavoastră...

Domnul Marian Lupu:

Să-l... Din curiozitate...

Doamna Maria Postoico:

Domnule Președinte.

Domnul Marian Lupu:

...cel puțin să discutați cu el.

Doamna Maria Postoico:

Domnule Președinte,

Dumneavoastră, ca Președinte al Parlamentului și conform Regulamentului, dumneavoastră propuneți candidatura și, în acest caz trebuia să mă consultați că, iată, se propune candidatura, când dumneavoastră sînteți disponibil ca măcar să fie primit în Frațiune. Așa discuții nu au fost pe marginea acestui subiect.

Domnul Marian Lupu:

Eu vreau să vă spun...

Doamna Maria Postoico:

Cu totul altceva.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc pentru informație, stimată colegă.

Dar aici aș vrea să vă spun că discuțiile pe marginea candidaturii înaintate anterior de către comisie atenției mele, ea a fost discutată de multe ori. Nu neapărat cu dumneavoastră, dar credeți-mă că la nivelul conducerii formațiunii pe care o reprezentați și acest lucru tot este bine cunoscut, poate nu pentru toți chiar din Frațiune, dar este fapt împlinit. Discuții au fost foarte multe.

Doamna Maria Postoico:

Păi, da, noi...

Domnul Marian Lupu:

Și rezultatul este acel pe care eu îl știu și, probabil, și dumneavoastră îl știți.

Doamna Maria Postoico:

Domnule Președinte...

Domnul Marian Lupu:

Că votul nu s-a acumulat...

Doamna Maria Postoico:

Noi am așteptat, din partea dumneavoastră, prezentarea candidaturii. Deci așa se... conform Regulamentului. Dar cele care sînt pe coridoarele Parlamentului, aceasta, da, e o discuție privată, aceasta nu înseamnă că e o decizie a unei fracțiuni.

Domnul Marian Lupu:

O lună de zile a fost timp suficient.

Doamna Maria Postoico:

Noi tot așteptam.

Domnul Marian Lupu:

Suficient.

Doamna Maria Postoico:

Desigur, o lună de zile noi așteptam.

Domnul Marian Lupu:

Pe care motiv, aveți candidatul pe care oficial l-am înaintat, potrivit Constituției, plenului Parlamentului și îl discutăm și astăzi.

Doamna Maria Postoico:

Și, la fel, nu ați propus pentru a fi consultat cu fracțiunile.

Domnul Marian Lupu:

Nici Constituția, nici legea nu indică expres lucrurile acestea și dumneavoastră știți foarte bine. Acesta a fost doar un gest de bun simț din partea mea.

Microfonul nr.2. Vă rog.

Domnul Gheorghe Anghel:

Am o întrebare către domnul Gurin.

Domnule Gurin,

Dumneavoastră, după cîte eu știu, erați, eu spun la trecut, fiindcă dumneavoastră v-ați exprimat așa că nu mai sînteți membru al unui partid politic, erați chiar în fruntea acestui partid, unul dintre conducătorii partidului.

Mi-ar fi interesant, în legătură cu care fapt dumneavoastră v-ați, eu știu, suspendat activitatea dumneavoastră ca membru de partid sau ați fost exclus de acolo și cînd aceasta a fost?

Domnul Corneliu Gurin:

Deci pe data de 14 februarie mi-am suspendat activitatea de partid, de membru și toate funcțiile deținute. Nu avea nici o legătură cu ceea ce se întîmplă astăzi, la ce sînteți martori. Aceasta a fost decizia mea.

Domnul Gheorghe Anghel:

Dar care a fost cauza?

Domnul Corneliu Gurin:

A fost decizia mea personală.

Domnul Gheorghe Anghel:

Dumneavoastră ați anticipat răspunsul. Eu presupun că dumneavoastră v-ați dat demisia exact atunci când ați aflat că veți fi înaintat la funcția de Procuror General.

Domnul Corneliu Gurin:

Categoric nu. Nici nu că să fi aflat, nici în vise nu era...

Domnul Marian Lupu:

Confirm acest lucru.

Domnul Gheorghe Anghel:

Atunci, vă rog.

Domnul Marian Lupu:

Este o întrebare către mine.

Domnul Gheorghe Anghel:

Atunci, vă rog să...

Domnul Marian Lupu:

Mai degrabă.

Domnul Gheorghe Anghel:

Ne informați, fiindcă nu am avut posibilitatea să vă punem întrebarea aceasta mai înainte: cum s-a întâmplat că candidatul Vitalie Pîrlog a fost, inițial, exclus din rîndul candidaților, după care a fost desemnat chiar drept câștigător sau ca persoana care a câștigat concursul la funcția de Procuror General în comisia dumneavoastră?

Domnul Corneliu Gurin:

Bine. Nu știu dacă vizează procedura de astăzi. Eu pot să vă răspund. Nu a fost exclus, dar nu a fost admis. Au existat discuții referitoare la vechimea în activitatea de... corespunzătoare activității în Procuratură în ultimii 3 ani de zile. Dacă activitatea în cadrul organizației neguvernamentale de reprezentare la CEDO ș. a. m. d. poate fi considerată corespunzătoare, după prezentarea materialelor suplimentare această decizie a fost revăzută de către membrii comisiei și toți, nu doar domnul Pîrlog, dar toți 3 candidați au fost admiși.

Domnul Gheorghe Anghel:

Eu am pus această întrebare, fiindcă se creează impresia că, din start, acest scenariu a fost bine gândit: înlocuirea candidatului Pîrlog cu candidatura dumneavoastră.

Domnul Marian Lupu:

Rămîneți cu această impresie. Sînteți în tot dreptul să o aveți. Eu vă spun...

Domnul Gheorghe Anghel:

Da. Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Domnul Marian Lupu:

De la acest microfon.

Domnul Corneliu Gurin:

Eu pot să vă spun și cu mîna pe inimă, că acest lucru nu a fost...

Domnul Marian Lupu:

Domnule Gurin,

O clipă, fiindcă aceasta, într-adevăr, depinde doar de mine și de mine.

Vreau să vă spun că doar în momentul în care eu eram foarte serios intenționat în cazul în care în sală erau 51 de voturi sau majoritatea necesară, eu îl înaintam pe domnul Pîrlog.

Din momentul în care mi-a fost clar că lucrul acesta nu se întîmplă, am discutat personal cu domnul Pîrlog și decizia comună a fost că, avînd rezultatul zero, predeterminat, știut din start, care mai este rostul să vină și să consume timpul propriu și timpul corpului de deputați. Și doar din acel moment în care a fost clară situația că nu va trece, atunci preocuparea mea a fost ce-i mai departe... cum ne mișcăm mai departe.

Sau rămîne Procuratura încă luni și ani în șir fără conducător, ori că trebuie să găsesc, să identific, așa cum ne-o cere Constituția, un candidat potrivit și Domnia sa, din toate punctele de vedere, îmi pare un candidat potrivit.

Microfonul nr.5.

Domnul Ion Hadârcă:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Înainte de a ne identifica, de a identifica candidatura propusă, cum ziceți dumneavoastră, foarte și foarte potrivită pentru funcția dată, Frațiunea noastră solicită, va solicita înainte de punerea la vot o pauză de vreo 10, 15 minute în care noi invităm acest candidat la un pahar de minerală, ca să stăm de vorbă.

Domnul Marian Lupu:

Înregistrat.

Microfonul nr.4.

Domnul Serghei Sîrbu:

Mulțumesc.

Domnule candidat,

Cunoaștem capacitățile dumneavoastră. Eu aș avea așa o întrebare. Noi cunoaștem foarte bine că sînt unele chestiuni foarte sensibile, discutate în permanență în societate, acele multe dosare care se află pe rolul Procuraturii Generale, care multe sînt tărăgănite și nu prea avem multe răspunsuri.

Și aș avea așa o întrebare, dacă ați fi disponibil dumneavoastră, sigur că în limita competenței legale, pînă la finele sesiunii actuale a Parlamentului să veniți în Parlament cu unele informații în legătură cu acele dosare de rezonanță care sînt examinate și la care noi, cel puțin, așteptăm răspunsuri, să vedem la ce stadiu se află.

Aici eu mă refer inclusiv la dosarul 7 aprilie și la alte dosare, desigur, în limita competenței, dacă veți fi disponibil peste o anumită perioadă să ne informați cum decurg lucrurile.

Vă mulțumesc.

Domnul Corneliu Gurin:

Desigur că sînt aceste dosare. Desigur că toți am auzit despre ele, dar numai după o documentare, după o evaluare profundă și cred că și pe verticală, și pe orizontală aș putea să spun un anumit termen sau aș putea să îmi asum anumite obligațiuni.

Eu vreau să vă asigur că toate dosarele vor fi duse la bun sfîrșit, astfel cum prevede legea. Faptul că o voi face eu personal sau că o vor face acei care sînt responsabili de dosare, este o situație. Eu, cel puțin, îmi asum angajamentul să nu mă implic personal în coordonarea anchetei penale, să nu mă implic în gestionarea dosarelor cu caracter penal...

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.3.

Domnul Iurie Muntean:

Spuneți-mi, vă rog, domnule Gurin, dar activitățile dumneavoastră în calitate de analist politic și anticomunist înflăcărat nu o să vă împiedice în activitatea planificată de Procuror General? Cum credeți?

Domnul Corneliu Gurin:

Nici odată nu m-am prezentat în calitate de analist politic, nu este profesia mea. Dacă cineva m-a perceput în felul respectiv, eu întotdeauna mi-am spus opiniile în calitate de cetățean sau în calitate de expert în domeniul juridic, constituțional ș. a. m. d.

Despre anticomunist înflăcărat, nu știu de unde...

Domnul Iurie Muntean:

În declarația dumneavoastră cu privire la conflictul de interese lipsește o informație foarte importantă despre care eu aș vrea să vă întreb. Spuneți-mi, vă rog, dumneavoastră sînteți vînător?

Domnul Corneliu Gurin:

Nici măcar pescar.

Domnul Iurie Muntean:

Pescar?

Domnul Corneliu Gurin:

Nici măcar pescar.

Domnul Iurie Muntean:

Aha. Mulțumesc.

Domnul Corneliu Gurin:

Nu am avut armă nici odată. Nici odată nu am fost la vînătoare. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.2.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Da. Mulțumesc.

Stimați colegi,

Deci domnule Președinte Lupu,

Dumneavoastră, anterior, ați răspuns colegelor mele cu atîta convingere, în viziunea dumneavoastră, referitor la dispoziția prin care ați format comisia pentru selectarea candidatului la funcția de Procuror General.

Și aici aș vrea să aduc unele clarități ce țin de o altă inițiativă a Partidului Liberal Democrat, a domnului Streleț, cînd a venit la Comisia juridică, numiri și imunități să spună că este un proiect de lege prin care Procurorul General urmează să fie ales prin concurs și viceprocurorul general, de asemenea, prin concurs. Este o inițiativă legislativă care noi știm cum a venit ca răspuns.

Dumneavoastră cu dispoziția respectivă ați format, în linii generale ați mînat niște, să spunem așa, procese democratice ca, pînă la urmă, să veniți cu o candidatură care nici nu a trecut printr-o comisie măcar, formal, care ați făcut-o dumneavoastră.

Eu vreau să vă întreb, domnule Gurin, stimați colegi din Comisia juridică, numiri și imunități, dacă ați analizat foarte atent articolul 36 din Legea cu privire la Procuratură în care prevede exigențele pe care trebuie să le întrunească un candidat la funcția de Procuror General și anume alineatul (2) al acestui articol scrie foarte clar că în funcția de Procuror General poate fi numită persoana a cărei calificare

profesională și experiență de lucru în ultimii 15 ani sînt corespunzătoare realizării sarcinilor Procuraturii.

Domnule Gurin,

Din cîte cunoaștem noi, ultimii 15 ani dumneavoastră nici pe departe nu ați avut careva tangențe cu organul Procuraturii. Ba chiar mai mult, ați fost în Secretariatul Parlamentului, apoi v-ați ocupat cu ONG-uri, ați scris diferite cărți, ca, pînă la urmă, să acceptați o funcție la o instituție poate cea mai de drept, cea mai importantă în stat și dacă vă dați bine seama sau conștientizați unde dumneavoastră vă băgați capul, fiindcă Procuratura este un organ care, pînă la urmă, înfăptuiește justiția în Republica Moldova și aplică legislația. Sau dumneavoastră sînteți un instrument al unui partid politic care și în continuare să-l... doar să-l substituiți pe Zubco, cu numele dumneavoastră se îndeplinesc comenzile politice.

Mulțumesc.

Domnul Corneliu Gurin:

La ultima parte a întrebării, categoric nu. În privința calificărilor legea spune corespunzătoare realizării sarcinilor Procuraturii. Care sînt sarcinile Procuraturii, sînt stabilite de Constituție: apără ordinea de drept, interesele generale ale societății, drepturile și libertățile fundamentale ale omului și înfăptuiește politica penală a statului.

Eu consider că activitatea mea în calitate... deci calificarea, în primul rînd, am diplomă de jurist. La facultate m-am specializat în procedura penală. Teza de licență sînt termenele în procesul penal. Activitatea ulterioară de creație legislativă, de elaborare legislativă, de monitorizare și chiar de impulsioneare, dacă doriți, sau de analiză a unor reforme.

Activitatea care ați numit-o, de scriere a unor cărți, eu o consider corespunzătoare realizării sarcinilor Procuraturii. Afirm încă o dată. Eu sînt o persoană care nu va admite influențe politice în privința activității Procurorului General și a procurorilor pe ansamblu.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Și tot ceea ce ați enumerat dumneavoastră, cu părere de rău, poate, în viziunea dumneavoastră, cade sub incidența acestui articol, acestui alineat, dar în realitate este cu totul și cu totul altceva, și nici nu miroase a profesionalism de procuratură. De aceea, urmează să vă îndepliniți doar sarcina politică pe care v-ați asumat-o.

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Nu. Stimați colegi,

Nu vă dați prea avan cu etichetările. Eu vreau să zic că eu port un respect deosebit pentru calitățile profesionale ale domnului Zagorodnîi și vreau să vă spun, stimați colegi, că la o anumită etapă, nu demult, chiar o săptămîină – două în urmă, și numele Domniei sale mai în direct mi-a fost propus atenției mele.

Vreau să vă zic că a atras atenția mea. A atras atenția mea, dar m-am temut că e prea evidentă afilierea politică și să nu cumva nimeriți într-o situație în care încercați să-l puneți pe domnul Gurin la microfonul nr.1.

Microfonul nr.5.

Domnul Valeriu Munteanu:

Domnule Președinte Lupu,

Dimineață, de la acest microfon, v-a fost, da, a fost dată citirii hotărârea Frațiunii Partidului Liberal. V-a fost adusă la cunoștință și o să rugăm foarte mult să țineți cont în activitatea Parlamentului de această hotărâre, pentru că ea spune foarte clar care este Frațiunea Partidului Liberal, cum este condusă și în ce mod este promovată politica acestei Frațiuni. Acei care au rămas pe dinafară sînt impostori, iar în limba rusă, pentru acei care nu înțeleg, aceasta se numește „samozvanți”. (*Rumoare în sală.*)

Iar dacă încearcă, iar dacă colegilor care au plecat nule este clar cum să-l voteze pe domnul Gurin, să vadă ce o să facă domnul Streleț și Frațiunea Partidului Liberal Democrat și să voteze exact așa.

Mulțumesc și vă rog frumos să țineți cont de hotărârea noastră. Nici un fel de pauză. Pauză poate solicita doar Frațiunea.

Mulțumesc foarte mult.

Domnul Marian Lupu:

Stimați colegi,

Eu o să rog foarte mult și Direcția generală juridică, domnule Creangă, să-mi dați o mîină de ajutor. Nu acum. Uitați-vă, vă rog, în Regulament. Eu cu strictețe am urmat și o să urmez normele Regulamentului, fiindcă Regulamentul, dacă nu greșesc eu, oferă dreptul de solicitare a pauzei Președintelui, frațiunii sau, și, sau deputaților, sau grup de deputați, indiferent, fiindcă pauzele se cer și pentru o scurtă relaxare, pentru alte chestii.

Deci Direcția generală juridică,

Vă rog să verificați. Noi o să ajungem la subiectul acesta.

Haideți, la subiectul propriu-zis.

Microfonul nr.4.

Domnul Gheorghe Brega:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule Gurin,

Cu tot respectul față de dumneavoastră, nu am avut de gînd să vă pun întrebări, dar în răspunsul dumneavoastră am observat un lucru. Dumneavoastră ați spus că, peste 3 săptămîni, în 2005, imediat cum a devenit Președinte, nou Președinte al Parlamentului, ați fost eliberat.

Ați fost eliberat?

Domnul Corneliu Gurin:

Nu am spus așa ceva.

Domnul Marian Lupu:

Omul a scris cerere și a plecat...

Domnul Gheorghe Brega:

Aha, a fost pe cerere. Aceasta am vrut să aflu, eliberat sau...

Domnul Marian Lupu:

Nu, nu...

Domnul Gheorghe Brega:

Bine. Am înțeles.

Domnul Marian Lupu:

Păi, stimată coleg,

Dacă semnam eu un ordin de eliberare, potrivit unui articol din legislația muncii, mai ajungeam eu să propun candidatul în ziua de astăzi? Categorie nu.

Microfonul nr.3.

Domnul Mihai Godea:

Mulțumesc, domnule Președinte.

O întrebare pentru domnul Gurin. Poate v-au mai întrebat și alți colegi. Am ieșit pe scurt timp. (*Rumoare în sală.*) Măi, când o să controlăm noi justiția, atunci o să fie cel mai bine și legea o să fie respectată. Drept că pușcăriile o să fie cam strâmte, este adevărat.

Dar întrebarea este următoarea: în cât timp veniți cu o strategie de reformă a Procuraturii, domnule Gurin? De cât timp aveți nevoie?

Domnul Corneliu Gurin:

Nu aș vrea să folosesc termenul „rezonabil”, dar, pentru a veni cu o strategie de reformare, cu legi de reformare a Procuraturii, este necesară o evaluare a sistemului. Termenele, în dependență de volumul de probleme.

Există, de fapt, deja există strategiile și de reformă a justiției, și de combatere a corupției, care prevăd reformele ce trebuie realizate în Procuratură. Dar mai sînt și altele, inclusiv limitarea și asigurarea unei independențe pe verticală a procurorilor pentru care pot fi necesare anumite modificări suplimentare în legislație.

Deși legea permite acest lucru în stare actuală, trebuie să știi cum să aplici aceste norme, iar după necesitate vor mai apărea propuneri de modificare.

Domnul Mihai Godea:

Și o sugestie pentru dumneavoastră, domnule Gurin. Sper că vă cunosc suficient de bine, de aceea vă doresc să vă țineți de principiul libertății decizionale pe care l-ați urmat în perioada în care v-am cunoscut.

Mulțumesc.

Domnul Corneliu Gurin:

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.2.

Domnul Artur Reșetnicov:

Mulțumesc.

Domnule Președinte,

Două întrebări aş vrea să le expun. În primul rând, pentru dumneavoastră, domnule Președinte, pentru că câteva clipe în urmă ați spus că una din calitățile fundamentale care v-a determinat să înaintați această candidatură este faptul că domnul Gurin a scris mai multe cărți sau manuale și la noi apare o întrebare foarte, foarte firească. Există, cel puțin în această sală, un om care a scris mai multe cărți și le-a scris și în versuri.

Dumnealui, domnul Hadârcă, acum se află la microfonul nr.5 și ar putea să corespundă acestor standarde, căci a scris versuri și a proslăvit o țară întreagă și un popor întreg cu versurile, în special la sfârșitul anilor '80. Are merite respective.

Și acum să trecem, nemijlocit, la subiect. Eu aş vrea să mă reîntorc la Regulamentul Parlamentului, domnule Președinte, și aş vrea să vă uități și să ne clarificați și pe noi la articolul 4 din Regulamentul Parlamentului care spune că fracțiunile parlamentare sînt organizate pentru activitatea Parlamentului.

Domnul Marian Lupu:

Stimate domnule Reșetnicov,

La subiect.

Domnul Artur Reșetnicov:

Exact.

Domnul Marian Lupu:

Tot ce ține de...

Domnul Artur Reșetnicov:

Nu, ca să...

Domnul Marian Lupu:

Fracțiuni, organe de lucru, altceva...

Domnul Artur Reșetnicov:

Domnule Președinte,

Noi trebuie să înțelegem, există și în care format există astăzi în Parlamentul Republicii Moldova Frațiunea Liberală?

Domnul Marian Lupu:

Asta, noi o să ne clarificăm după.

Domnul Artur Reșetnicov:

Pentru că ei au, dispun de anumite procedee și solicită respectarea anumitor proceduri și ei când se numesc unul pe altul „samozvanți” noi să înțelegem care dintr-înșii, într-adevăr, sînt adevărați liberali. Dar care sînt samozvanți, care sînt oi, care sînt de altă natură.

Domnul Marian Lupu:

Deci eu înțeleg o chestie și îmi dau seama că în cazul în care poate colegul nostru Reșetnicov trebuia să înainteze un candidat la această funcție s-ar fi ghidat de versuri, de poezie și de proză, a scris sau nu a scris candidatul.

Eu am menționat foarte și foarte clar, nefăcînd referință la lucrări practice, lucrări științifice, acesta este un plus, eu am vorbit despre capacitățile profesionale per ansamblu.

Domnule Ion,

Haideți, așa, eu presupun la ce subiect vreți să abordați întrebarea. Noi o să ne clarificăm cu... să vedem ce scrie Regulamentul, dar acum, dacă mai sînt întrebări pentru candidat, la acest subiect. După aia ne clarificăm cu aspectele procedurale.

Microfonul nr.2.

Domnul Alexandr Petkov:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule Președinte al Parlamentului,

Dumneavoastră, pe data de 21 martie, ați făcut un apel public, în care, citez, ați spus următoarele lucruri: eu m-am angajat, în fața Comisiei pentru alegerea Procurorului, cu un singur lucru – candidatura care va fi identificată de comisie să o prezint plenului Parlamentului. Deci sînt cuvintele dumneavoastră. Păi, și, astăzi, vedem cu totul altă persoană. Cel puțin cu membrii acelei comisii, pe care ați creată-o, dumneavoastră v-ați consultat cînd l-ați înaintat pe domnul Gurin?

Domnul Marian Lupu:

Eu vreau să vă spun un lucru.

Mulțumesc pentru întrebare. Întîi de toate, dacă veniți cu citate, nu rupeți din context. Nu știu de ce ...

Domnul Alexandr Petkov:

Nu, nu rup. Vă spun.

Domnul Marian Lupu:

... evitați să desfășurați această situație. Fiindcă răspunsul meu o să fie următorul. Spre deosebire, chiar și de dumneavoastră, fiindcă domnul Pîrlog a fost

un fost coleg al dumneavoastră, iar dumneavoastră v-ați angajat să nu-l votați. Și voi știți, și eu știu acest lucru.

Domnul Alexandr Petkov:

Domnule Președinte,
Ceea ce ne-am angajat noi, noi cunoaștem.

Domnul Marian Lupu:

Și eu măcar ...

Domnul Alexandr Petkov:

Eu nu știu de unde dumneavoastră cunoașteți.

Domnul Marian Lupu:

Eu știu.

Domnul Alexandr Petkov:

Îmi pare bine.

Domnul Marian Lupu:

Eu măcar l-am invitat, ca om, omenește, pe domnul Pîrlog, ne-am consultat la acest subiect și i-am propus două chestii: în situația unui vot negativ predeterminat în Parlament, eu pot să merg cu înaintarea candidaturii Domniei voastre, știind că se va termina cu zero.

Domnul Alexandr Petkov:

Păi, dar dumneavoastră știți că candidatul respectiv o să aibă votul deja a 51 deputați?

Domnul Marian Lupu:

Are mai multe șanse.

Domnul Alexandr Petkov:

A ...

Domnul Marian Lupu:

Din acele discuții, pe care le-am purtat, are anumite șanse.

Domnul Alexandr Petkov:

Eu am întrebare pentru domnul Gurin.

Domnul Marian Lupu:

Iar șansele vor fi determinate acum prin votul dumneavoastră.

Domnul Alexandr Petkov:

Am întrebare pentru domnul Gurin.

Domnule Gurin,

Știm că, pe parcurs, Consiliul Superior al Procurorilor a declarat că dorește să participe și acest Consiliu la înaintarea candidaturilor respective. Ați avut cumva niște consultări, cel puțin, cu procurorii, cu Consiliul, cu oamenii de acolo? S-ar putea să fie oameni de vază. Prima întrebare.

Și a doua. Spuneți-mi, vă rog, dacă tatăl dumneavoastră nu cumva lucrează judecător la Curtea de Apel? Și în ce măsură va fi compatibil toată acțiunea dumneavoastră, dacă cumva treceți?

Domnul Corneliu Gurin:

Vă mulțumesc.

Prima întrebare. Desigur că am discutat și cu oameni din sistem, și cu reprezentanții Consiliului Superior al Procuraturii, și cu reprezentanții experți, putem spune, independenți, ceea ce se numește din societatea civilă. Aspectul legat de modul de alegere, numire a Procurorului General este deocamdată reglementată, astăzi, în Constituție și în Legea cu privire la Procuratură.

Eu cunosc ideile de modificare a acestei legi. Ele sînt ... probabil că au dreptul la viață, dar deocamdată sînt doar la nivel de idei, nu au ajuns la un numitor comun. Și reforma, care trebuie să fie realizată în Procuratură, legată de atribuirea, totuși, a statutului de magistrat pentru procurori, probabil, va schimba anumite lucruri, inclusiv în legătură cu înaintarea candidaților, competențele Consiliului Superior al Procurorilor și, în general, ale tuturor organelor colegiale din Procuratură.

În privința tatălui. Procurorul General, după numire, depune declarația de interese personale. Eu desigur că am tată care lucrează la Curtea de Apel, mă mîndresc cu el. Și pot să spun că ... de asta și am spus, de fapt, dar, bine, sînt nuanțe de alt gen. Dar dacă nu va fi implicat Procurorul General în gestionarea anchetei și în gestionarea dosarelor penale, el nu se va întîlni, la modul direct, cu judecătorii, doar cu excepția atribuțiilor exclusive ale Procurorului, care vizează anumite categorii de demnitari.

La momentul respectiv desigur că va fi pusă declarația de conflict de interese și va fi abținerea corespunzătoare.

Domnul Alexandr Petkov:

De precizare numai. Spuneți-mi, vă rog, păi, dacă noi avem poziția respectivă a Consiliului Superior al Procurorilor, dumneavoastră sînteți sigur că veți fi acceptat de procurorii ca așa, pur, cel puțin, moral?

Domnul Corneliu Gurin:

Eu consider că orice colectiv sau orice instituție trebuie să-și realizeze sarcinile. Nu este problema conducătorului doar, dar și a celui colectiv. Vom colabora cu toți.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

Ați avut întrebări, domnule Muntean?

Microfonul nr.3.

Dacă o remarcă de procedură.

Domnul Iurie Muntean:

Deci o întrebare.

Domnule Gurin,

Dumneavoastră, după cum noi cunoaștem, nu ați lucrat o zi în sistemul organelor Procuraturii, măcar o zi. Ba mai mult ca atât, dumneavoastră nu ați participat, dacă nu mă înșală memoria, în nici un proces penal. Adică, la nivel practic dumneavoastră, de fapt, fără supărare, dar habar nu aveți de procesul penal. De aceasta și așa de insistent faceți referire la teza dumneavoastră de licență din 1995 de la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza.”

Domnul Marian Lupu:

Întrebarea.

Domnul Iurie Muntean:

Spuneți, vă rog, cum în așa condiții dumneavoastră puteți să vă asumați conducerea Procuraturii? Și cum ... o să lucrați cu procurorii cu așa o experiență?

Domnul Corneliu Gurin:

Vă mulțumesc.

A treia oară repet.

Domnul Iurie Muntean:

Da. În ghilimele.

Domnul Corneliu Gurin:

Există posibilitatea de neimplicare a Procurorului General în majoritatea dosarelor penale, pentru că Procurorul este independent în decizia pe care o ia.

Doi. Eu știu să învăț, eu am capacitatea să învăț și am puterea să învăț. Nu este chiar atât de complicat, pînă la urmă, procesul penal, ca să nu se descurce un om care are calificarea necesară și anumită experiență. Eu cunosc Codul penal, eu cunosc Codul de procedură penală, eu cunosc legile care reglementează, eu mă ocup de elaborarea unor noi legi în domeniu și m-am ocupat permanent. Eu cunosc situația care se întîmplă, inclusiv în domeniul procedurii penale.

Domnul Iurie Muntean:

Eu sper foarte mult ...

Domnul Marian Lupu:

Bine.

Domnul Iurie Muntean:

... că corpul procurorilor va avea suficient respect față de teza dumneavoastră de licență. Să le-o arătați lor, să înțeleagă oamenii că dumneavoastră știți a învăța. Dar dacă dumneavoastră veniți în Procuratură să învățați ... scuzare, noi am avut unul de acesta care învăța a împușca pe loc.

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Noi toți, stimați colegi, toată viața trăim și toată viața învățăm, fără excepție. Acestea au fost întrebările.

Domnule Gurin,

Vă mulțumesc.

Rog să luați loc.

Domnul ...

O clipă.

Stimați colegi,

Eu pot să am ... eu chiar vreau să am o rugămintă către colegi, ați văzut, chiar am îndemnat și corpul de deputați să lase, într-adevăr, această situație ca o situație internă a colegilor, pentru a fi discutată, decisă pînă la urma urmei, iar ceilalți nu ar trebui să se implice în aceasta.

Domnule Creangă,

Ce spune Regulamentul privind subiecții cu dreptul de solicitare a pauzei?

Microfonul nr.1.

Domnul Ion Creangă – *șeful Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului:*

Stimate domnule Președinte,

Stimați deputați,

Articolul 102 din Regulamentul Parlamentului alineatul (5) menționează că, la fiecare două ore de lucru ale plenului Parlamentului sau la propunerea unei fracțiuni parlamentare, Președintele ședinței va anunța o pauză.

Domnul Marian Lupu:

Bine. Mulțumesc.

Aceasta ar însemna că în situația destul de confuză, pe care o avem ...

Eu vă mulțumesc, domnule Creangă.

Sau foarte clar. De acord.

În acest caz, eu trebuie să decid uzarea sau nu a dreptului de care dispun eu. Nu la solicitarea, pînă la urma urmei, dar, poate, și eu decid asupra unei pauze.

Aveți neapărat nevoie de această pauză? (*Rîsete în sală.*)

Domnule Hadârcă,

Un sfat. Eu aș propune un lucru: să mergem înainte cu acest subiect.

Microfonul nr.5.

Cu acest subiect ...

Domnul Ion Hadârcă:

Zece minute, dar, vă rog, să-mi rezervați dreptul la replică, când va veni timpul. Dar zece minute pauză am solicitat.

Domnul Marian Lupu:

Dreptul la replică cui?

Domnul Ion Hadârcă:

Pe urmă. Dreptul la replică la cele ce s-au spus la adresa noastră. Da. Dacă îmi permiteți, aceasta am s-o fac, să-mi exprim ...

Domnul Marian Lupu:

Haideți, cât eu mai gîndesc.

Domnul Ion Hadârcă:

... recunoștința stimabililor deputați comuniști pentru faptul că ...

Domnul Marian Lupu:

Da, vă rog.

Domnul Ion Hadârcă:

... îmi studiază opera foarte atent. Îi rog doar să n-o studieze selectiv. Și credeam că am depășit faza etichetelor, însă, deoarece se insistă pe acest subiect, eu doar constat că pe micul nostru jurist liberal îl așteaptă un mare viitor. Zii înainte cu tupeu, dragul meu Valeriu. (*Aplauze.*)

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr. 4.

Domnul Valeriu Munteanu:

Domnule Președinte Lupu,

Dumneavoastră, în calitate de Președinte al Parlamentului, dar și de Președinte de Partid, vă rog frumos să dați curs solicitării noastre, solicitării formalizate a Frațiunii Partidului Liberal și să nu încurajați migraționismul și alte genuri în Parlament.

Domnul Marian Lupu:

Nici nu am de gînd.

Domnul Valeriu Munteanu:

Vă solicităm foarte mult acest lucru.

Domnul Marian Lupu:

Nici nu am de gînd.

Domnul Valeriu Munteanu:

Mulțumesc.

Și doar o singură obiecție sau observație vizavi de activitatea domnului Gurin. Mă surprinde că dumnealui a făcut școală la Iași, la „Alexandru Ioan Cuza” și a acceptat să candideze pe lista Partidului Comuniștilor cu toate năravurile și istoricul lui. Aceasta mă pune foarte mult pe gânduri. Și dacă și în continuare va mai avea astfel de turnuri, atunci, probabil, o să avem probleme.

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Bine.

Stimați colegi,

Aici fiind la această etapă de examinare a proiectului nr.172, este foarte important acest subiect și, într-adevăr, fiecare votează așa cum a decis. Eu nu am de gând să influențez sau să negociem ceva la acest subiect. Este foarte importantă profesionalizarea acestei instituții și, într-adevăr, limitarea la zero a influențelor politice.

Nr.172 știu că ... Și aveți dumneavoastră în față și raportul comisiei. Ce zice procedura?

Da, vă rog, doamnă Apolschi, prezentarea raportului comisiei.

Doamna Raisa Apolschi:

Stimate domnule Președinte,

Onorat Parlament,

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de Hotărâre a Parlamentului privind numirea în funcția de Procuror General. Potrivit Legii din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură, articolul 40 alineatul (1): „Procurorul General este numit în funcție de către Parlament, la propunerea Președintelui Parlamentului, pentru un mandat de 5 ani”.

Candidatura înaintată întrunește condițiile necesare pentru numirea în funcția de Procuror General.

Comisia juridică, numiri și imunități propune plenului Parlamentului adoptarea prezentului proiect de hotărâre.

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc, doamnă vicepreședinte al comisiei.

S-a înscris pentru luare de cuvânt domnul Mușuc la acest proiect. Nu-l văd ... Ba este. Vă rog.

Domnul Eduard Mușuc – Frațiunea PCRM:

Stimați colegi,

Frațiunea Partidului Comuniștilor, din păcate, nu a avut timpul necesar pentru ca să se pregătească să examineze obiectiv și corect din toate punctele de vedere profesionale acest proiect de lege și această propunere, deoarece ea a

apărut, practic, peste noapte. Doar astăzi dimineată, în ajunul ședinței Parlamentului, ne-am trezit cu această hotărîre, cu această decizie a Președintelui Parlamentului și cu această candidatură.

Și, din start, vreau să vă zic că noi, astăzi, nu discutăm capacitățile sau calitățile profesionale ale candidatului respectiv. Mai ales am auzit că a răspuns că merge sau acceptă funcția de Procuror General inclusiv pentru ca să se învețe în această funcție și este regretabil acest răspuns. Dar nu discutăm calitățile profesionale. De ce? Deoarece, în condițiile actuale create în Republica Moldova, orice Procuror General va îndeplini doar comandă politică care va veni de la stăpînii săi și atît. Chiar nu contează, în momentul de față, calitățile profesionale ale oricărui candidat la funcția de Procuror General.

Să ne amintim cum a fost demis Procurorul General precedent, în ce condiții, din ce considerente. Să ne amintim de cazul în „Pădurea Domnească”, inclusiv de declarațiile Procurorului General, acum un an de zile, despre așa-numite dosare penale pe numele mai multor deputați din cadrul Alianței, dar care așa și nu au fost făcute publice și nu au fost duse pînă la capăt. Dar lucrul principal care s-a întîmplat atunci, de ce a fost demis Procurorul Zubco, care a fost cauza și care a fost scopul? Acest scop a fost și consta în schimbarea de esență a situației care s-a creat în justiția moldovenească, de schimbare în fond a acelui proces regretabil, care se întîmplă astăzi în țară.

Vreau să fiu clar, din start, că, astăzi, nu se votează, practic, pentru candidatura Procurorului General, ci pentru perpetuarea situației existente care s-a creat în justiția moldovenească.

Partidul Liberal Democrat, condus de actualul Prim-ministru în exercițiu domnul Vlad Filat, a declarat, după demiterea Procurorului General, că pledează pentru o procedură transparentă și deschisă pentru selectarea următorului candidat la funcția de Procuror General prin concurs public, cu implicarea largă a societății civile.

Și, astăzi, am ajuns la o absurditate, vreau să vă zic, cînd președintele al așa-numitei comisii este propus în calitate de candidat la funcția de Procuror General.

Dumneavoastră cunoașteți foarte bine că, în ultimii ani de zile, Procuratura Generală a tolerat și a acoperit toate fărădelegile care s-au întîmplat în Republica Moldova, nu doar cazul „Pădurea Domnească”, convorbiri telefonice și trafic de influență, atacurile raider, delapidări de fonduri la întreprinderile de stat „Banca de Economii”, „Metal Feros”, „FranzeLuța” și alte întreprinderi, „Moldtelecom” inclusiv, contrabandă și nu doar de țigări, nemaivorbind despre uzurparea puterii în stat, la care nu a reacționat Procuratura Generală niciodată.

Vreau să finalizez discursul meu din partea Frațiunii Partidului Comuniștilor cu următoarele. Astăzi ceea ce se întîmplă la noi în Sala plenului Parlamentului, acest proces poate fi numit și calificat doar ca un proces de consolidare și perpetuare a viitoarelor fărădelegi care s-au făcut în țara noastră.

Partidul Liberal Democrat și personal Vlad Filat, din momentul de față, din momentul de astăzi, se fac complice în păstrarea și consolidarea fărădelegilor în Republica Moldova. Și votul oricărui deputat care se află, astăzi, în Sala de ședințe,

în plenul Parlamentului pentru candidatura propusă, va fi un vot pentru distrugerea în continuare a justiției, pentru consolidarea fărâdelegilor, pentru devierea de la principiile fundamentale ale unui stat de drept.

Sigur că Frațiunea Partidului Comuniștilor nu va susține această candidatură. Noi nu pentru aceasta l-am demis pe Zubco, ca să-l numim pe un Zubco dva în funcția de Procuror General. (*Aplauze.*)

Domnul Marian Lupu:

Am fost vizat. Dreptul la replică.

Voi, stimații mei colegi din Frațiunea PCR, și lucrul acesta trebuie să știe toată lumea, ați avut oportunitatea și ați avut o posibilitate cu candidatul care se numește Vitalie Pîrlog. A fost decizia voastră să nu votați. Eu știu că o parte dintre voi a dorit să voteze, altă parte nu a dorit să voteze. Acesta este rezultatul. Să ținem minte acest lucru.

Stimați colegi,

Nr.172. Cine este pentru aprobarea acestui proiect de hotărîre a Parlamentului rog să voteze.

Stimați colegi,

Închidem întrebarea cu votul plenului. Cine este pentru rog să voteze.

Stimați colegi numărători,

Rog să fie anunțate rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 0.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.3 – 20.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.2 – 31.

Domnul Marian Lupu:

– 31.

Mulțumesc.

51 de voturi „pro”. (*Rumoare în sală.*)

Stimați colegi,

Nu vă precipitați, fiindcă proiectul de hotărîre, potrivit Constituției ... Altceva, da? Deci eu fixează 51 de voturi „pro”. Împotriva? Da. Împotriva?

Doamna Maria Postoico:

Domnule Președinte,
Eu vă rog frumos.

Domnul Marian Lupu:

Da cine a permis ... A, microfoanele.
Împotriva cine-i? (*Rumoare în sală.*)
Dați rezultatele sau eu constat că e zero împotriva.
Domnule Stati?

Domnul Sergiu Stati:

– 41. (*Rîsete în sală.*)

Domnul Marian Lupu:

(*Rîde.*) Conform matematicii colegilor, sîntem 102 de deputați în sală.

Stimați colegi,

Cu 51 de voturi „pro” proiectul de Hotărîre nr.172 este adoptat. Iar, pe această cale, domnul Gurin este numit de către Parlament în funcția de Procuror General.

Atrag atenția, stimați colegi, ca să fie clar și pentru stenogramă, și pentru toată lumea, ca să nu fie întrebări, ulterior, pe marginea aspectelor procedurale, potrivit articolului 74 alineatul (2) din Constituția Republicii Moldova, Procurorul General se numește prin hotărîrea Parlamentului.

Am consultat și prevederile Legii cu privire la Procuratura Generală și, respectiv, Regulamentul Parlamentului. Acest proiect de hotărîre a fost aprobat cu majoritatea voturilor deputaților prezenți. De fapt, 51 sînt și aleși, însă nivelul suficient a fost al celor prezenți.

Vă mulțumesc.

Stimați colegi,

La această etapă, potrivit rigorilor constituționale și celor legale, vreau să-l invit la tribuna centrală pe domnul Corneliu Gurin, pentru depunerea jurămîntului.

Domnul Corneliu Gurin:

Onorat Parlament,

În exercitarea atribuțiilor de Procuror General, jur să respect cu strictețe Constituția, legile Republicii Moldova, să apăr ordinea de drept, drepturile și libertățile omului, interesele generale ale societății.

Domnul Marian Lupu:

Domnule Gurin,

Plenul Parlamentului Vă felicită cu numirea în această funcție deloc ușoară și, respectiv, ceea ce ați menționat de la microfon nr.1, acele angajamente de profesionalism, imparțialitate politică, neadmiterea influenței politicului în activitatea Procuraturii, promovarea reformelor rămîn a fi în continuare reperatele cele mai importante în activitatea dumneavoastră de promovare a acestor obiective,

de consolidare a colectivului și de aducere a instituției Procuraturii Generale și a întregului sistem al Procuraturii la nivelul așteptărilor și necesităților societății.

Felicitări!

Domnul Corneliu Gurin:

Eu Vă mulțumesc pentru încredere.

Mulțumesc celor care au votat ”pentru” și sînt dator să îndreptățesc această încredere.

Mulțumesc și celor care au votat ”împotriva”, eu va trebui să vă câștig această încredere.

Procuratura va deveni un organ dedicat în exclusivitate binelui public, un organ transparent, un organ care va contribui la modernizarea generală a societății și la apărarea drepturilor și intereselor cetățenilor Republicii Moldova.

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

Mulțumesc și mult succes. (*Aplauze.*)

Stimați colegi,

Continuăm cu proiectul de Lege nr. 2197 pentru modificarea și completarea unor acte legislative. Lectura a doua. Rog comisia.

Comisia juridică, numiri și imunități. Doamna Apolschi. Nr.2197.

Între timp, vă rog.

Microfonul nr.5.

Domnul Ion Hadârcă:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Noi regretăm faptul că, prin faptul că nu ne-ați acordat pauză, ne-ați privat de dreptul de a ne forma o opinie. De aceea și nu am participat la votare, pentru că, înainte de aceasta, nu am avut nici un fel de consultări cu candidatul respectiv. Cum puteam să participăm la vot?

Domnul Marian Lupu:

Am luat act de acest lucru.

Domnul Ion Hadârcă:

Și în jurul dezbatărilor cu privire la noțiunea și legitimitatea Frațiunii, o să solicit un comentariu de la șeful Direcției generale juridice a Parlamentului. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Marian Lupu:

Stimați colegi,

Dați-mi voie să vă spun un lucru și rog să țineți minte aceasta.

Nici plenul Parlamentului, nici Președintele Parlamentului, nici plenul, nici Biroul permanent, nici o careva comisie, nici o direcție din Secretariat nu are vreo

treabă cu subiectul care vizează fracțiunile. Eu am consultat, în mod special, Regulamentul Parlamentului. Din momentul formării, aduceți-vă aminte, noi nu am votat nimic. Pur și simplu, se dă citire anumitor decizii. Parlamentul nici măcar nu ia act de ele. Aceasta este regula.

Tot ce se referă sau toate subiectele care se referă la situații de litigii, neînțelegeri, diferite opinii, s-a menționat aici, sînt instanțele de judecată și eu vă rog foarte mult, nu implicați autoritățile care nu au competențele respective în aceste subiecte. Nici eu, ca Președinte al Parlamentului, nu am această competență. Nici plenul nu are această competență. Iată care este situația legală, adevărată.

Să mergem cu subiectele noastre.

Doamna Apolschi,

Vă rog.

Doamna Raisa Apolschi:

Mulțumesc.

Stimate domnule Președinte,

Stimați deputați,

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat pentru lectura a doua proiectul de Lege nr.2197 pentru modificarea și completarea unor acte legislative și comunică următoarele.

Acest proiect de lege are ca obiect modificarea și completarea Legii cu privire la Curtea Constituțională și Codului jurisdicției constituționale în ceea ce ține de posibilitatea suspendării actelor normative, sesizate la Curtea Constituțională.

În cadrul Comisiei juridice, numiri și imunități a fost examinat amendamentul parvenit din partea deputaților în Parlament, prin care se propune ca plenul Curții Constituționale să aibă posibilitatea de suspendare a acțiunii actelor supuse controlului constituționalității, sesizate în modul corespunzător la Curtea Constituțională, pînă la soluționarea în fond a cauzei, cu emiterea unei decizii sau hoărîri definitive doar în cazul în care acesta afectează sau se referă la anumite domenii. Domeniile sau actele cu referire la aceste domenii sînt enumerate în textul amendamentului. Amendamentul înaintat a fost acceptat de către membrii Comisiei juridice, numiri și imunități și autorul proiectului de lege, unul dintre autori, ca să fie corectă, varianta definitivată a acestuia fiind anexată la prezentul raport.

În rezultatul dezbaterilor, Comisia juridică, numiri și imunități, cu votul a 6 membri, a decis să propună Parlamentului spre examinare și adoptare proiectul de Lege nr.2197 în lectura a doua.

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Și eu, la fel.

Alte propuneri, stimați colegi? Da, vă rog, alte propuneri.

Microfonul nr.2.

Anatol? Domnule Anatol, vă rog.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Păi, în cazul în care... Este vorba de faptul că nu s-a luat decizia, ceea ce am specificat eu anterior. Nu a fost majoritatea în comisie, pentru a include acest proiect de lege pe ordinea de zi și, luînd în considerație aceste momente, noi considerăm că a fost încălcată procedura, doamnă Apolschi, și norma regulamentară. Și nu ați avut dreptul să vă introduceți în ordinea de zi, fiindcă la comisie nu ați avut majoritatea de a-l include în ordinea de zi și l-ați introdus conform... deci cu încălcarea normei regulamentare. Nu Vă supărați. Și decizia, de asemenea, a fost adoptată fără majoritatea deputaților. Ca să... pentru stenogramă.

Doamna Raisa Apolschi:

Mulțumesc.

Opinia vă aparține, dar ieri am dat explicațiile de rigoare, din ce a rezultat comisia atunci cînd a considerat că participarea sau votarea a 6 deputați în condițiile de astăzi este majoritatea. Dar, dacă sîntem cu opinii diferite, rămîne să rămînem așa.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Deci, doamnă Raisa, ambii sîntem juriști. Nu putem să avem opinii diferite cînd norma regulamentară prevede foarte clar: majoritatea din 12 este 7. Fiindcă sîntem numeric 12. Popa a plecat, vine un alt deputat, nu s-a dus cu tot cu număr. Nu s-a dus cu tot cu număr. Nu s-a dus Popa... (*Rumoare în sală.*) Da... deci numeric a rămas 12. Eu mă refer la aceea că dumneavoastră l-ați introdus în ordinea de zi a comisiei cu încălcarea Regulamentului, fără numărul necesar de voturi. Decizia... da, în ordinea de zi, eu aceasta și am avut în vedere. De aceea, nu trebuie să... spunem așa...

Domnul Marian Lupu:

Ideea, punctul de vedere am înțeles.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

...să dăm, da...

Domnul Marian Lupu:

E clar.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Eu am rugat... Este Direcția generală juridică, tot... domnule Lupu, dumneavoastră tot faceți trimiteri la Direcția generală juridică. Dați să ne spună, cînd e corect? Cum e corect? Atunci cînd 12 deputați sînt membri ai unei comisii, unul pleacă, depune mandatul, automat se diminuează și numărul...

Domnul Marian Lupu:

Stimați colegi...

Domnul Anatolie Zagorodnî:

...și numărul de la 12 la 11, sau cum...

Domnul Marian Lupu:

Eu am înțeles ideea.

Vă mulțumesc.

Domnul Anatolie Zagorodnî:

...sau noi interpretăm care și cum ne trăsnește prin cap?

Domnul Marian Lupu:

Nu, nu, nu.

Eu vreau să vă spun și altceva, stimați colegi, noi am avut foarte multe cazuri în care pe aceleași motive, chiar dacă să luăm pe bune ceea ce spune domnul Zagorodnî, colegul nostru. De câte ori au ieșit comisiile în fața plenului Parlamentului și au spus:

Stimați colegi,

Pe motiv de lipsă de cvorum, pe motiv de cutare... Iată aceasta este ceea ce s-a discutat. Nu avem per ansamblu deci un raport juridic, dar știți bine că Regulamentul spune că și în aceste condiții rămîne decizia finală la latitudinea plenului. Zeci de cazuri de genul aceasta am avut. (*Rumoare în sală.*)

Microfonul nr.2.

Domnul Anatolie Zagorodnî:

Deci eu sînt de acord cu dumneavoastră în ceea ce ține de numărul de voturi care urmează să se producă într-o comisie. Cînd nu s-a întrunit numărul necesar, eu sînt de acord. Deci 6 "pro", 3 "împotrivă", 2 s-au abținut. Urmează plenul Parlamentului...

Eu vorbesc de introducerea pe ordinea de zi a ședinței comisiei, că și... deci în ședința comisiei întrebarea respectivă a fost cu 6 "pro" din 12. Iată, aici eu văd încălcarea Regulamentului, că urma să fie cu 7, cu majoritatea... deci cu majoritatea deputaților aleși.

Domnul Marian Lupu:

Eu am înțeles. Dreptul de contestare rămîne la latitudinea dumneavoastră.

Domnul Anatolie Zagorodnî:

Da, dar este o încălcare și o practică proastă, creați precedente. Nu e corect.

Domnul Marian Lupu:

Viziuni diferite. De acord.

Microfonul nr.5.

Domnul Valeriu Munteanu:

Domnule Președinte,

Vă rog frumos să întrerupeți aceste pledoarii de la microfonul nr.2. Parlamentul a avut zeci de cazuri, atunci când în comisie nu s-a găsit consens, plenul Parlamentului este cel care hotărăște, pentru că aici se votează...

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

Domnul Valeriu Munteanu:

Vă rog frumos să nu întrețineți aceste discuții.

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

Mulțumesc, doamnă Apolschi.

Stimați colegi,

În condițiile raportului, în condițiile informației prezentate de către Comisia juridică, numiri și imunități supun votului dumneavoastră adoptarea în a doua lectură a proiectului nr.2197. Cine este pentru rog să voteze.

Stimați colegi,

Rog să fie anunțate rezultatele. (*Rumoare în sală.*)

Da, apropo, stimați colegi, atrag atenția, doi din trei autori ai proiectului sînt de la PCR. (*Rîsete în sală.*) Deci conținutul legii, indiferent cum e, e inițiat de dumneavoastră. Fiți atenți.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Domnule Președinte,

Să nu facem haz de necaz...

Domnul Marian Lupu:

Stimate coleg,

Eu nu v-am oferit cuvîntul și nu sînteți autor.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Dar văd că microfonul e inclus, eu vorbesc, care e problema?

Domnul Marian Lupu:

Închideți-l, ca să nu vă vorbească. (*Rîsete în sală.*) Vezi, e o mare tentație, dacă e deschis microfonul. (*Rîsete în sală.*)

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

De ce ne închideți gura?

Domnul Marian Lupu:

Anatol,
Nu te supăra. Ei bine, a ieșit un banc frumos.
Sectorul nr.2, nr.3.

N u m ă r ă t o r i i :

Sectorul nr.2 – 34.

Domnul Marian Lupu:

Mersi.
Sectorul nr.3?

N u m ă r ă t o r i i :

Sectorul nr.3 – 26.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.
60 de voturi ”pro”. Împotrivă?

Voce din sală:

Domnule...

Domnul Marian Lupu:

0 voturi.
Proiectul de Lege nr.2197 este adoptat în a doua lectură.
Da, doamna Postoico,
Microfonul nr.3, vă rog.

Doamna Maria Postoico:

Mulțumesc.
O replică, domnule Președinte.

Cînd a fost înaintată propunerea de a invita cei doi autori ai acestui proiect, la fel a fost respins. Și, de aceea, noi, în semn de protest am ieșit din ședința Comisiei juridice, numiri și imunități și, totodată, în semn de protest noi acum ne-am abținut.

Domnul Marian Lupu:

Nu, cum la țară se spune: ”Caman... Maria Sevastianovna?” (*Rîsete în sală.*)
Știți că-i... Bine. Trecem peste lucrul acesta.
Proiectul nr.171. Proiectul de Hotărîre privind numirea în funcție de director adjunct la CNA. Inițiativa deputaților.
Doamnă Apolschi?
Nr.171, e a dumneavoastră inițiativa. Vă rog.

Doamna Raisa Apolschi:

Stimate domnule Președinte,

Onorați...

Onorat Parlament,

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de Hotărîre a Parlamentului privind numirea în funcție a unui director adjunct al Centrului Național Anticorupție și expune următoarele.

La 25 octombrie 2012, prin Hotărîrea Parlamentului nr.230, a fost aprobată structura și efectivul-limită al Centrului Național Anticorupție. Potrivit Legii din 6 iunie 2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, conducerea Centrului este asigurată de un director, care, în procesul exercitării atribuțiilor sale, este asistat de doi adjuncți, numiți în funcție de Parlament, la propunerea acestuia.

În temeiul alineatului (10) articolul 8 din Legea menționată, Directorul Centrului Național, prin demersul nr.955 din 17 aprilie, a propus spre numire în funcția de director adjunct al Centrului a domnului Vadim Cojocaru.

Urmare a procedurii de vot, Comisia juridică, numiri și imunități propune examinarea proiectului de Hotărîre în ședința de plen... în ședința plenară a Parlamentului.

Vă mulțumesc.

Doamna Liliana Palihovici:

Întrebări? Nu sînt.

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Da, mulțumesc, doamnă președinte, doamnă vicepreședinte al comisiei, stimată doamnă colegă, vicepreședinte al Parlamentului.

Domnul Cojocaru este prezent? Dacă sînt întrebări? (*Rumoare în sală.*) Nu sînt.

Mulțumesc.

Stimați colegi,

Proiectul nr.171. Cine este pentru aprobarea acestui proiect rog să voteze.

Rog să fie anunțate rezultatele. (*Rumoare în sală.*)

N u m ă r ă t o r i i :

Sectorul nr.2 – 31.

Fracțiunea PCRM se abține.

Sectorul nr.3 – 26.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc, stimați colegi.

57 de voturi ”pro”. Împotrivă? 0 voturi. Avem abținerea respectivă.

În aceste condiții, proiectul nr.171 este aprobat de către Parlament și, pe această cale, domnul Cojocaru este numit în funcția de director adjunct al CNA-ului.

Domnule Cojocaru,

Primiți felicitările din partea plenului Parlamentului și mult succes în activitatea importantă, deloc ușoară și foarte responsabilă, pe care va trebui s-o desfășurați. Felicitări!

Sînteți liber. (*Aplauze.*)

Proiectul de Lege pentru modificarea Legii cu privire la... Stați.

Stimați colegi,

Da, CNA. Proiectul nr.164. Inițiativa unui grup de deputați. Prezintă domnul Candu. Vă rog.

Voce din sală:

Iaca, vezi...

Domnul Andrian Candu – Frațiunea PDM:

Stimate domnule Președinte,

Onorată asistență,

Dragi colegi,

Onorat plen,

Vă propun în discuție și vă solicit susținerea pentru proiectul nr.164, înregistrat la 16 aprilie, care se referă la modificări în Legea cu privire la Centrul Național Anticorupție și, în mod special, se referă la unele modificări ale articolului 8 din această Lege care este intitulat "Numirea și eliberarea din funcție a directorului Centrului".

Aceste modificări vin pentru a consolida, dacă vreți, poziția directorului acestei instituții foarte importante, deoarece și în baza reformei prestabilite, și în baza chiar și a proiectului de Lege inițial, care a venit de la Guvern atunci când am votat noi Legea cu privire la Centrul Național Anticorupție, cât și în baza Strategiei care, la fel, a fost votată de Parlament. Se vorbea foarte mult despre, dacă vreți, poziția importantă pe care o are directorul acestui Centru și se vorbea, totodată, despre cazurile sau, mai bine zis, ca să nu existe anumite vulnerabilități ale acestui director în activitatea sa.

Luînd în considerare că articolul 8 conține în alineatul (7), care vorbește despre mandatul, vorbește despre motivele când încetează mandatul directorului, sînt unele motive destul de interpretabile, care ar putea să ridice anumite semne de întrebare. Iată de ce autorii acestui proiect de lege propun ca unele din ele să fie excluse. Și, în mod special, ne referim la motivul de la litera d) care prevede imposibilitatea exercitării mai mult de 2 luni consecutiv a atribuțiilor ce-i revin alegătorului cu starea sănătății. În cazul de față, vreau să vă spun că există contradicții cu restul legislației. În foarte multă legislație această perioadă este mult mai mare. De exemplu, în Legea cu privire la Centrul Național Anticorupție – 4 luni, în Codul muncii, în general, se vorbește despre 6 luni.

Cel de al doilea motiv este emiterea, adoptarea unui act administrativ sau încheierea unui act juridic cu încălcarea dispozițiilor legale, privind conflictul de interese, fapt stabilit prin actul de constatare rămas definit. Iarăși este o normă

foarte interpretabilă și, bineînțeles, este revocarea, care, la rîndul său, se dezvoltă pe parcurs în alineatul (9) din același articol.

Iată de ce, pentru aceste motive, noi venim cu propunerea excluderii acestor circumstanțe.

Mersi mult.

Domnul Marian Lupu:

Întrebări, stimați colegi?

Cine a fost primul la microfon? Dumnealui.

Microfonul nr.5.

Domnul Valeriu Munteanu:

Domnule Candu,

Vreau să ne spuneți de unde au apărut... sau aceste modificări le faceți, sau le propuneți sub aspectul oportunității sau sub aspectul necesității? Pentru că pînă acum nu știu dacă a apărut necesitatea protejării suplimentare a directorului Centrului Național Anticorupție, nu știu dacă au apărut motive, cel puțin să ne gîndim în acest sens, și vreau să ne spuneți dacă o să aveți susținere suficientă politică pe acest proiect, pentru că cel puțin Frațiunea PLDM a criticat dur activitatea șefului CNA, au solicitat plecarea lui din funcție și, din cîte înțeleg, acum pregătiți ceva, aveți... nu înțeleg care-i rațiunea acestor mișcări politice, pe care le faceți, pentru că, cu siguranță, pe lîngă elemente de natură juridică, există și substrat politic pentru aceste modificări.

Domnul Andrian Candu:

Stimate domnule coleg,

Lucrurile stau mult mai simplu decît credeți și fără foarte multe teorii ale conspirațiilor.

Am readus în discuție strategia de dezvoltare a acestui... a acestei dimensiuni și, în mod special, a luptei împotriva corupției, am adus în discuție proiectul de lege, inițial venit de la Guvern și discutat aici împreună în vara anului trecut, unde foarte multe motive de genul acesta nu era, poziția...

Domnul Valeriu Munteanu:

Considerați că este vulnerabil acum?

Considerați că este vulnerabil și trebuie să avem grijă ca nu cumva să fie inamovibil, așa cum încercați să...

Domnul Andrian Candu:

Unele persoane, unele persoane în stat de o astfel de funcție cum e și Procuratura... cum e și Procurorul General, cum e centrul... cum e directorul Centrului Național Anticorupție, chiar și cele politice, ar trebui să aibă motive suplimentare sau circumstanțe suplimentare pentru apărarea poziției lor, ca să nu fie vulnerabile. Considerăm...

Domnul Valeriu Munteanu:

Cum... OK.

Domnul Andrian Candu:

...că în situația în care există în lege unele motive care dau naștere interpretărilor sau există o anumită susceptibilitate, dacă vreți, ca ele să devină interpretabile, acestea ar trebui să fie lichidate, fiindcă sînt niște carențe.

Domnul Valeriu Munteanu:

Cum i-ați făcut pe acei de la PLDM să se răzgîndească vizavi de pozițiile pe care le-au avut pe această dimensiune?

Domnul Andrian Candu:

Eu personal nu am avut discuții cu vreun coleg de la PLDM pe acest subiect.

Domnul Valeriu Munteanu:

Mulțumesc.

Așteptăm votul.

Domnul Andrian Candu:

Mersi mult.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.4.

Domnul Valeriu Ghilețchi – Frațiunea PLDM:

Domnule Candu,

Vreau să vă întreb în legătură cu excluderea literei d) din alineatul (7), articolul 7. Dumneavoastră, în prezentarea care ați avut-o, ați făcut referință la alte legi, unde termenul este mai mare. Și atunci întrebarea este următoarea: de ce nu propuneți un termen mai mare, dacă acest termen se pare că e relativ mic, adică, sau e prea mic?

Pentru că, pînă la urmă, s-ar putea crea o situație cînd o persoană, din motive obiective, care nu depind nici de el, să fie bolnavă o perioadă foarte îndelungată și atunci ce facem cu instituția? Noi, eliminînd cu totul acest criteriu, nu putem lua vreo decizie și am putea paraliza funcționalitatea unei instituții.

De aceea...

Domnul Andrian Candu:

Vă...

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Vă întreb: de ce nu s-a propus alt termen mai mare, dacă acest termen este prea mic?

Domnul Andrian Candu:

Vă explic, mult stimat coleg. Legislația comună în dreptul muncii și în relațiile tot ce ține de muncă, care se aplică indiferent de orice funcție, prevede în detaliu care este procedura, care sînt termenele de constatare a imposibilității din punct de vedere sănătate.

Prevede cum se efectuează o astfel de expertiză medicală. Prevede care sînt acele certificate. Prevede absolut tot cum se desfășoară toate evenimentele legate de constatarea circumstanțelor care îl impune în imposibilitate și prevede și termene mai mari. Iată de ce în legislația specială, indiferent că este vorba de această lege sau de orice altă lege, sînt inutile orice alte desfășurări ale legislației pe domeniul încetării contractelor de muncă sau încetarea termenului pentru o anumită persoană, dar datorită faptului că ele sînt prevederile respective în Codul muncii.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Domnule Candu...

Domnul Andrian Candu:

Ci jurisprudența muncii.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Da. Înțeleg argumentele dumneavoastră, dar totuși vorbim despre o funcție de demnitate publică. Este o funcție care este numită de către Legislativ, dacă este și revocat de Legislativ, trebuie să fie foarte clar stipulat în lege în ce condiții.

Adică, eu accept inițiativa cu care ați venit, pentru că există multă logică, dar totuși mi se pare că excluderea acestui articol creează un gol, pentru că s-ar putea să se întîmple situații cînd persoana respectivă s-ar putea să se îmbolnăvească și nu știm ce face. Este o întrebare. Nu știu dacă aveți răspuns suplimentar.

Și a doua întrebare este următoarea.

Domnul Andrian Candu:

Dacă considerați că ar fi totuși necesar ca să rămîină, noi, bineînțeles, la Comisia juridică, numiri și imunități o să mai discutăm în contextul examinării pentru lectura a doua.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Bine. Mulțumesc.

Și a doua întrebare e legată deja de litera h).

Deci este vorba de conflictul de interese. Iarăși, poate formularea, într-adevăr, poate permite anumite abuzuri, da. Dar dacă este stabilit un conflict de interese, ar trebui totuși prevăzută o modalitate ca acest conflict să fie eliminat. Adică, dacă el este totuși constatat ce facem cu el? Pentru că...

Domnul Andrian Candu:

Există legislația...

Domnul Valeriu Ghilețchi:

E și aceasta o problemă, adică.

Domnul Andrian Candu:

Există legislația cu privire la conflictele de interese, care prevede, dacă știți, știți foarte bine, evident, că și noi depunem declarațiile de conflict de interese. Este clar stabilit în legislația respectivă cum se reglementează sau cum se dezvoltă o anumită situație dacă ar exista un anumit pericol de conflict de interese.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Deci considerați că legislația respectivă e suficientă.

Domnul Andrian Candu:

Legislația... este suficientă, deoarece Directorul Centrului Național Anticorupție, ca și noi, deputații, sau alte funcții de demnitate înaltă sînt prevăzute, pardon, sînt prevăzute acolo și este foarte bine descris. De aceea, nu este necesară o altă dezvoltare.

Domnul Marian Lupu:

Da. Alte întrebări?

Microfonul nr.4.

Domnul Serghei Sîrbu:

Mulțumesc.

Domnule autor,

O chestiune mai mult de procedură, de tehnică legislativă, dacă se poate. Din articolul 8 este exclus alineatul (9) care prevede procedura de revocare din funcție.

Țin să menționez că referire la procedura de revocare mai este regăsită în alineatul (10) din articolul 8. Regăsim această referire și în articolul 14 alineatul (3). Pentru o tehnică legislativă mai coerentă ar trebui să venim și la aceste articole cu ajustări.

Domnul Andrian Candu:

Da, deja am primit amendamentele pentru lectura a doua și, într-adevăr, eu sînt de acord ca să facem ajustările de redacție.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.2. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Eu am crezut că domnului...

Domnul Marian Lupu:

Păi, că a fost la microfonul nr.4 și microfonul nr.2...

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Da. Mulțumesc.

Domnule Candu,

O întrebare dumneavoastră, în calitate de autor. Spuneți, vă rog, dumneavoastră acest proiect de lege, pe care îl promovați acum, este unul care va prevedea pe viitor aceste momente ce țin de eliberarea din funcție a directorului CNA-ului?

Fiindcă noi cu toții înțelegem că, dacă modificăm legislația acum, la actuala conducere, și mă refer la Directorul CNA-ului actualmente nu se va răsfrîng aceste modificări pe care le propuneți.

Sau cum de înțeles?

Domnul Andrian Candu:

Discutabil. Dar de ce ați ajuns la o astfel de concluzie?

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Păi, el a fost numit în niște condiții la momentul căruia aceste exigențe nu erau.

Domnul Andrian Candu:

Dar nu a fost eliberat încă în alte condiții.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Sau dumneavoastră, prin aceste modificări, urmează să protejați actualmente acest Director atunci cînd colegii dumneavoastră strategici din Parlament, acum, e vorba de PLDM, care, în urma dosarelor intentate pe miniștrii din Guvern și alte momente, cel de la Fisc, Vamă și alte cazuri, care sînt cu răsunset în Republica Moldova, v-au șantajat cu demiterea domnului Chetraru din funcție.

Nu urmează modificările în această situație ca să-l protejați pe domnul Director Chetraru de o eventuală demitere din funcție pînă la expirarea mandatului?

Domnul Andrian Candu:

Legea respectivă își are menirea să apere orice Director al Centului Național Anticorupție, indiferent de...

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Păi, ar trebui la toți...

Domnul Andrian Candu:

Numirea lui.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Directorii care sînt.

Domnul Andrian Candu:

Și...

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Și la alte instituții, nu numai la acesta.

Domnul Andrian Candu:

Și în alte instituții. Eu am dat exemplu...

Domnul Marian Lupu:

Exact.

Domnul Andrian Candu:

Eu am dat exemplul altor instituții.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Păi...

Domnul Andrian Candu:

Și luînd în considerare activitatea pe care o desfășoară, și activitatea nu este altceva decît lupta împotriva corupției, și luînd în considerare că corupția nu este o... în altă parte decît acolo unde există instituțiile statului.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Păi, eu nu în zadar pun acest...

Domnul Marian Lupu:

Colegi, colegi...

Domnul Andrian Candu:

Vulnerabilitatea există...

Domnul Marian Lupu:

Fiindcă aici e întrebări – răspunsuri. Voi ați intrat deja în discuții.

Eu aș veni cu o rugămintă pentru toți colegii, în special acei care sînt buni experți în domeniul respectiv, detectați unde, în ce legi, care sînt pozițiile mai slabe în contextul asigurării caracterului inamovibil al acelor care trebuie să dispună de acest statut.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Domnul...

Domnul Marian Lupu:

Și dacă sînt aceste părți slabe, haideți să le detectăm și să venim cu un spectru întreg de a consolida independența și profesionalismul lor.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

De aceea și vorbesc, domnule Președinte, fiindcă din momentul în care se vine pe o instituție aparte, de aici și rezultă logic niște argumente pe care le-am adus eu, fiindcă dacă se vine pe... în ansamblu, în complex, cum doriți așa o numiți, și se vine la mai multe instituții și este vorba și de Procuratura Generală, și de alte instituții care se ocupă cu asemenea...

Domnul Marian Lupu:

A, nu, la Procurorul General eu m-am uitat în legislație...

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Eu...

Domnul Marian Lupu:

Mi se pare acolo sînt 4 cazuri...

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Ca exemplu, da, eu... sau alte instituții eu am spus, deci urmează să le racordăm. În cazul acesteia se creează o altă impresie, pe care eu am menționat-o. Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Stimate coleg,

La elaborarea acestui proiect de lege a fost examinată legislația care reglementează mai multe instituții, începînd de la Banca Națională, vorbim despre Consiliul Concurenței, vorbim despre Consiliul Coordonator al Audiovizualului, vorbim de foarte multe instituții care sînt sub așa-numitul control parlamentar și unde președinții, directorii sau conducerea acestor instituții este numită de Parlament.

În urma examinării acelor legislații, a reieșit că Centrul Național Anticorupție și conducerea Centrului Național Anticorupție este cea mai vulnerabilă, în comparație cu restul instituțiilor pe care vi le-am nominalizat.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.4.

Domnul Valeriu Streleț:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Au fost formulate cîteva aluzii referitor la Frațiunea Partidului Liberal Democrat în contextul examinării prezentului proiect și așa vrea și eu să fac o referință la un vot nu chiar atît de îndepărtat, atunci cînd atît liberalii, cît și comuniștii au optat pentru menținerea unor competențe importante ale Directorului CNA, respingînd foarte solidar o inițiativă de a noastră care se referea la vicedirectori, și anume la concursul pentru desemnarea candidaților pentru funcția de vicedirectori.

Și, în contextul acesta, cred că aceste, ambele Frațiuni, atât liberalii, cât și comuniștii, ar trebui să fie foarte solidari în susținerea acestui proiect astăzi, deoarece ar fi o continuitate logică a comportamentului lor de acum câteva săptămîni.

Referitor la esența propriu-zisă a acestui proiect și rațiunea la care a făcut apel domnul Munteanu, nu știu care sînt rațiunile de care se conduc dumnealor în ultimul timp, dar noi avem toată încrederea că conducătorul acestei instituții, într-adevăr, trebuie să fie o persoană pe lîngă faptul că trebuie să-și facă profesionist datoria să aibă toate asigurările că nici o forță politică dintr-un capriciu sau dintr-un interes îl poate ușor demite din funcție. Aceasta și este rațiunea noastră.

Și aș vrea, domnule Munteanu, să vă explic că noi nu ne-am pronunțat împotriva Directorului Centrului în privința stabilității lui în funcție.

Noi am vorbit despre vicedirectori din motivul că, în caz de absență a directorului, unul dintre vicedirectori îl înlocuiește.

Respectiv, trebuie să fie o persoană foarte competentă, cu atribuții foarte bine prescrise, expres prescrise în lege. Din cauza aceasta, toate aceste aluzii sînt lipsite de temei și, firește, votul nostru este unul perfect asumat.

Domnul Marian Lupu:

Da. Mulțumesc.

Domnule Candu,

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Și eu vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Rog comisia, doamna Apolschi.

Doamna Raisa Apolschi:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi,

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat acest proiect de lege, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați și constată următoarele.

Actuala redacție a articolului 8 din Legea nr.1104 cu privire la Centrul Național Anticorupție reglementează că Directorul Centrului este numit în funcție de Parlament, selectat pe bază de concurs organizat de Comisia juridică, numiri și imunități a Parlamentului, ceea ce presupune că acesta trebuie să dispună de o veritabilă inamovibilitate și independență față de factorii politici.

Totodată, unele prevederi, cuprinse la alineatul (7) literele d), h) și j), temeiurile prevăzute la alineatul (7) literele h) și i) din alineatul (8) și alineatul (9) al articolului 8 prevăd circumstanțe de încetare a mandatului și revocarea din funcție a Directorului CNA, ce nu permit garantarea independenței acestuia.

Astfel, pentru a evita unele abuzuri și încercări de a supune politic instituția CNA, prin prezentul proiect se propune excluderea din articolul 8 a prevederilor menționate.

Modificările propuse la articolul 8 vor spori independența decizională a CNA, va încuraja implementarea reformelor în domeniu și în lupta eficientă cu fenomenul corupției în Republica Moldova.

Fiind examinată în ședința comisiei, cu majoritatea de voturi a membrilor comisiei, comisia a decis ca proiectul de Lege nr.164 să fie propus spre examinare și aprobare în primă lectură în ședința plenară a Parlamentului, iar în lipsă de amendamente din partea deputaților și adoptarea proiectului în lectura a doua.

Deși am auzit că autorul, la adresa...

Domnul Marian Lupu:

Eu gândesc că așa, astăzi, stimați colegi, lectura întâi. Până mâine mai luați-vă timp, poate mai apar niște chestii și dacă se închid toate, procesul de examinare, mâine revenim în lectura a doua.

Doamna Raisa Apolschi:

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Întrebări pentru comisie? Nu sînt.

Mulțumesc.

Stimați colegi,

Proiectul nr.164. Cine este pentru aprobarea acestuia în primă lectură rog să voteze.

Majoritatea.

Mulțumesc.

Proiectul este aprobat în primă lectură.

Proiectul sub nr.163, inițiativa unui grup de deputați.

Prezintă domnul Candu.

Domnul Andrian Candu:

Stimate domnule Președinte,

Onorată asistență,

Dragi colegi,

Onorat plen,

Atît de multe sînt de spus despre acest proiect de lege că, probabil, o să ne ia o jumătate de zi , eventual, și dezbaterile – la fel.

În același timp, dacă e să facem o sumarizare a proiectului de lege și a intențiilor pe care le au autorii acestui proiect de lege, este de a schimba sistemul electoral în Republica Moldova la alegerea Parlamentului.

Deja de aproape 2 ani de zile s-au dus discuții și dezbateri în societate, în mediul politic, cu organizațiile internaționale, cele politizate, în mod special,

consultanți internaționali, Consiliul European, despre sistemul de vot uninominal în general.

S-a ajuns la concluzia că poate e prea devreme, că poate încă societatea din Republica Moldova, alegătorii, cât și mediul politic încă nu este gata pentru o schimbare atât de radicală, dacă vreți, ca să purcedem la alegeri parlamentare doar pe sistemul uninominal.

Discutând și cu colegii din fosta coaliție de guvernare care au avut și acest sistem electoral, dacă vreți, în programul lor electoral, am ajuns la concluzia că poate ar fi cazul să avem un compromis și să vedem cum o să funcționeze sistemul, dacă va fi un sistem mixt.

Vorbind despre sisteme electorale în lume, în general, ele sînt mai multe. E sistemul care există la ora actuală în... la noi pe listele de partid, pe o singură circumscripție, cea națională.

Sînt sistemele mixte pe care le discutăm noi astăzi. Sînt sistemele pe circumscripții, dar sînt și cele preferențiale, unde alegătorul are dreptul de pe o listă de partid... să-și aleagă chiar candidații de pe o listă. De foarte multe ori, se întîmplă chiar în unele țări că șefii sau liderii de partid poate nici să nu ajungă în Parlament, deoarece oamenii au alte preferințe.

De foarte multe ori, participînd la dezbateri, inclusiv la show-uri televizate, cele cu caracter politic, am auzit noi toți și o vedeți și în sondaje că politicul, și mai ales cel din Parlament, s-a îndepărtat puțin de cetățeni, de alegătorii lor, că, dacă vreți, s-a creat o distanță și, pentru a-i apropia mai mult, pentru a-i apropia atât în dialog, în cunoaștere, ar fi trebuit să schimbăm ceva.

Este o provocare, dacă vreți.

Ieri, într-o emisiune televizată, colegul Deliu a spus și un banc în privința aceasta, chiar foarte la temă, spunînd că o băbuță, odată, o bătrînică stătea pe culoarele Parlamentului sau la ușa Parlamentului și polițiștii o întrebă: „Dar la cine mergi dumneata?” Păi, spune ea, – merg la domnul acela de pe listă”.

Adică, de foarte multe ori, cetățenii votează listele, cunoscînd doar liderii. Partidele s-au transformat, poate mai mult sau mai puțin, în partide care au mai mult lideri și mai puțin restul membrilor.

Dacă, în schimb, ar exista o legătură mult mai apropiată între cetățean, între cel care votează și reprezentantul său în partid, poate lucrurile s-ar schimba puțin și în percepția credibilității, dacă vreți.

Fiindcă, uitați-vă, și după toate sondajele de opinii, instituția Parlamentului, din păcate, scade la nivel de credibilitate.

Multe încă se mai pot de discuta. Nu este ușor, este și o provocare, dacă vreți. În schimb, pentru a nu induce, poate, eventual, în eroare atât pe voi, mediul politic, colegii din Parlament, cât și societatea, cât și mass-media, vreau să vă spun, sistemul mixt presupune că 51 de deputați dintre acei 101, prevăzut de Constituție, vor rămîne în continuare pe listele de partid.

Alții 50 de deputați sau 50 de mandate vor fi alese în circumscripții uninominale. Ele vor fi 50. Noi nu am stabilit care sînt acestea, deoarece Comisia Electorală Centrală urmează să stabilească inclusiv și criteriile.

Cînd vorbim despre acei 50 sau acele 50 de mandate alese pe circumscripții uninominale, noi nu ne referim neapărat numai la candidații independenți. Vor avea și ei dreptul. Orice persoană fizică, care îndeplinește anumite condiții, cetățean al Republicii Moldova, are dreptul de a fi ales dacă, bineînțeles, colectează un anumit număr de semnături. Există subscripția respectivă prevăzută și în lege.

Dar noi vorbim despre existența posibilității ca și în cele 50 de mandate pe circumscripții uninominale, la fel, să figureze oameni afiliați partidelor și înaintați de partide.

Foarte mult se discută despre faptul că un astfel de sistem, dacă vreți, va aduce o anumită... sau va afecta sistemul politic la nivel de partide, ceea ce nu e prea adevărat, deoarece unde funcționează acest mecanism în țările respective, partidele nu au suferit, ba poate au devenit chiar mai puternice.

Dar, în același timp, există posibilitatea ca și unele partide extraparlamentare, poate care nici odată în istoria lor nu au fost în Parlament, să aibă un reprezentant sau doi în Parlament, în baza acestui sistem.

Există o posibilitate, totodată, ca și reprezentanții minorităților etnice, de exemplu, acei din Găgăuzia sau din Comrat, la fel, să-și aibă reprezentanții lor în Parlament.

Multe încă mai putem să discutăm pe subiectul respectiv, dar, în mare parte, încă vor urma dezbateri.

Comisia Electorală Centrală va trebui să pregătească foarte multă documentație, să informeze populația, să informeze și mediul politic.

Legea, chiar dacă se aplică, propune să intre în vigoare la data publicării, dar imediat după aceasta, bineînțeles, Guvernul urmează, într-o anumită perioadă de timp, să vină cu modificările în legislație.

Cert este că sistemul funcționează în foarte multe țări și chiar și țări, dacă vreți, vecine sau țări din regiune, unde își are avantajele lui, mai ales luînd în considerare că în țările respective, ca și în Republica Moldova, sînt încă democrații tinere și democrații parlamentare.

Mersi mult.

Doamna Liliana Palihovici:

Și eu vă mulțumesc.

Microfonul nr.5, vă rog.

Domnul Tudor Deliu – Frațiunea PLDM:

Domnule autor,

Deci Partidul Liberal Democrat din Moldova va susține acest proiect de lege, dat fiind faptul că sistemul mixt a fost un obiectiv al Partidului Liberal Democrat, care a fost discutat cu alegătorii atît în primăvara și în vara anului 2009, cît și în toamna anului 2010 și a avut o susținere a alegătorului. Dar totuși pentru lectura a doua voi veni cu mai multe amendamente.

Dar am vrut aici, cu permisiunea dumneavoastră, dacă acceptați, o modificare a alineatului (4) al articolului 3 din proiect, la „Dispoziții finale și

tranzitorii.” Părerea noastră că acest alineat (4) cu referință la localitățile din stînga Nistrului lasă loc pentru interpretări.

De aceea, propun o nouă redacție a acestui alineat, citez: „În cazul în care în localitățile din stînga Nistrului autoritățile Republicii Moldova nu vor reuși constituirea circumscripțiilor uninominale în vederea respectării dreptului la vot al cetățenilor din localitățile din stînga Nistrului, Comisia Electorală Centrală ...” și mai departe după text.

Domnul Andrian Candu:

Da, e o redacție mai bună. Și eu cred că vom accepta, și, bineînțeles, vom discuta și în cadrul comisiei la examinarea în lectura a doua.

Domnul Tudor Deliu:

Și cu celelalte amendamente voi veni ...

Domnul Andrian Candu:

Da, deja le-am primit.

Domnul Tudor Deliu:

... în lectura a doua.

Domnul Andrian Candu:

... și, bineînțeles, o să le discutăm în comisie.

Domnul Tudor Deliu:

Da. Mulțumesc.

Doamna Liliana Palihovici:

Microfonul nr.4.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Stimate domnule Candu,

Ținînd cont de faptul că atunci cînd este ales un deputat pe o circumscripție uninominală, în cazul în care, din motive obiective, el nu mai este deputat, sînt organizate noi alegeri în circumscripția respectivă. Așa am înțeles, da?

Domnul Andrian Candu:

Da.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Bine. Dar, uitați-vă, avem aici în articolul 97 alineatul (3) următoarea formulă: dacă vacanța funcției de deputat a apărut în ultimul an, înainte de expirarea mandatului Parlamentului, alegeri noi circumscripțiile uninominale neocupate nu se organizează. Ce se întîmplă într-o asemenea situație?

Adică, s-ar putea ca în Parlament, în loc de 101, să fie 100, 99, 98 de deputați? Care-i majoritatea? Ce se face pe acest ultim an? Poate ar fi bine dacă din partea unui partid parlamentar să fie un amendament acolo: se vine unul de pe listă. Sau cum? De fapt, iarăși, ar fi o contradicție. Adică, ce facem, iarăși, pe perioada acestui ... Un an de zile nu e o perioadă scurtă, nu sînt trei luni de zile, e un an de zile. Un an de zile Parlamentul poate fi incomplet din cauza acestei prevederi.

Domnul Andrian Candu:

Probabil înțelegeți care este logica și intenția de ce a fost pusă o astfel de interdicție? E pentru a evita și costurile inutile, într-o oarecare măsură, luînd în considerare că e un an.

În același timp, înțeleg îngrijorarea și, probabil, vom găsi o soluție de compromis pentru lectura a doua. Mi-am și marcat acest alineat (3) din articolul 97. Și eu sînt sigur că vom veni cu o redacție în așa fel în care acum, dacă vreți, să discutăm, poate fi vorba despre cel de al doilea care a fost în lista de partid, de exemplu. Adică, sînt mai multe soluții, pe care noi o să le discutăm și cu Comisia Electorală Centrală și vom găsi o soluție de compromis.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Da. Am înțeles. Eu cred că asemenea lucruri ar trebui discutate. Nu știu dacă este, astăzi, un grup de lucru, ori cînd se întrunește, pentru că sînt și pe alte articole anumite nuanțe, care ar trebui luate în considerație înainte de a vota în lectura a doua acest proiect de lege.

Vă mulțumesc.

Doamna Liliana Palihovici:

Microfonul nr.3.

Doamna Zinaida Chistruga – Frațiunea PCRM:

Domnule Candu,

Spuneți, vă rog, și astăzi, și multe, multe alte dați toate proiectele de lege, înaintate de Frațiunea PCRM, nici măcar nu au fost incluse pe ordinea de zi a Parlamentului. Și aceasta se întîmplă atunci cînd fracțiunea are 34 de mandate.

Spuneți-mi, vă rog, care, va fi ponderea fiecărui deputat atunci cînd el va avea un mandat? Nu se va întîmpla că el va veni în teritoriu și va spune oamenilor: nu pot face nimic, pentru căci nu am voturi. Eu sînt sigur, eu am doar un singur mandat.

Dumneavoastră nu credeți că cultura noastră politică, responsabilitatea clasei politice și a actualei guvernări va aduce la o stare deplorabilă, încă și mai deplorabilă a sistemului politic? Iar cetățeanul simplu cum nu a primit nimic, așa nu va obține mai departe nimic. I se vor întoarce buzunarele pe dos ...

Doamna Liliana Palihovici:

Doamnă deputat,

Întrebarea.

Doamna Zinaida Chistruga:

... și o să spună: noi nu putem face ... eu nu pot face nimic, căci sînt singur, am doar un mandat. Răspundeți, vă rog.

Domnul Andrian Candu:

Probabil, noi am avut un spirit de convingere mai bun, dacă am reușit să punem proiectele de lege pe ordinea de zi. Deci, în afară de aceasta, mai există, cel puțin, din punctul meu de vedere, într-o democrație, vreți sau nu vreți, există cineva care guvernează și cineva care este în opoziție. Și cineva care guvernează are un vot mai mare și, respectiv, reușește să-și promoveze proiectele de lege.

De aceea, fără supărare, este o chestiune pur democratică, se întîmplă în toată lumea. Opoziția, din păcate, reușește mai puțin să convingă și să pună pe ordinea de zi sau să fie promovate unele proiecte de lege, acei care își asumă majoritatea parlamentară reușesc mai multe. Este o chestiune care se întîmplă, de obicei, în toată lumea.

Atunci cînd ați fost dumneavoastră la guvernare și ați avut majoritatea parlamentară a fost invers.

Doamna Zinaida Chistruga:

Domnule Candu,
Nu citați lecție. Răspundeți-mi concret.

Domnul Andrian Candu:

Eu vă răspund la întrebare.

Doamna Zinaida Chistruga:

Ce va face deputatul cu un singur mandat?

Domnul Andrian Candu:

Dacă va fi în opoziție, probabil, va avea, să sperăm, că o soartă, poate, mai bună decît dumneavoastră. Dar dacă va fi în guvernare sau la putere va avea o soartă mult mai bună.

Ce întrebare mi-ați pus, acesta e și răspunsul. Mă scuzați.

Doamna Zinaida Chistruga:

Dar nu ați răspuns dumneavoastră nici la o întrebare.

Doamna Liliana Palihovici:

Doamnă deputat,
A doua întrebare.

Doamna Zinaida Chistruga:

A doua întrebare. O clipă, doamnă Palihovici, am dreptul la două întrebări.

Doamna Liliana Palihovici:

Exact. La asta vă îndemnam s-o faceți.

Doamna Zinaida Chistruga:

A doua întrebare. La prima nu mi-ați răspuns. Și nu ați răspuns: de ce nu ați susținut nici un proiect din ordine ... Democrația înseamnă să pui pe ordinea de zi chestiunile în cauză, să le discuți și să veniți cu argumente, să ne convingeți că este imposibil de adoptat legea, dar dumneavoastră nici nu vreți să discutați. Asta nu-i democrație.

A doua întrebare. Spuneți-mi, vă rog, știm istoria din Găgăuzia, când Partidul Democrat nu a luat nici un mandat, dar are majoritatea în Adunarea respectivă. Spuneți-mi, vă rog, dumneavoastră mizați pe această situație când buzunarul greu și mare va rezolva toate problemele și va crea o situație mai mult decât confortă?

Adică, mizați pe cumpărarea ... Că dumneavoastră ați adus în politică transfugii aceștia, moda asta de a trece dintr-o fracțiune în alta, de a trăda. Mai departe aveți și mai multe posibilități să vă cumpărați atîția deputați cîți o să vă trebuiască. Este adevărat? Da sau nu?

Domnul Andrian Candu:

Nu este adevărat.

Doamna Zinaida Chistruga:

Ca în Găgăuzia. Eu am spus în Găgăuzia nu ați luat nici un mandat și aveți majoritatea. Și acum ați văzut că merge bine, hai, să repetăm experiența din Găgăuzia, s-o extrapolăm pe toată țara. Acesta e adevărul.

Domnul Andrian Candu:

Stimată doamnă,

Noi am votat în plenul Parlamentului un proiect de lege care condamnă și sancționează dur coruperea alegătorilor.

Doamna Zinaida Chistruga:

Da nu spuneți. Chiar așa, e adevărat?

Domnul Andrian Candu:

Da, da, sincer.

Doamna Zinaida Chistruga:

Da, da. (*Rîde.*)

Domnul Andrian Candu:

Sincer. Da. În Monitorul Oficial a fost...

Doamna Zinaida Chistruga:

Dar coruperea deputaților, pe care o faceți ..

Domnul Andrian Candu:

... publicat zilele trecute.

Doamna Zinaida Chistruga:

... asta vede toată țara. Vă rog frumos, haideți, obișduiți deputații comuniști, dar chiar toată țara n-o prostiți ...

Domnul Andrian Candu:

Stimată doamnă,
Nu vreau să obișduiesc pe nimeni ...

Doamna Zinaida Chistruga:

Vă rog frumos.

Domnul Andrian Candu:

... dar eu nu înțeleg întrebarea. Puneți-mi întrebarea ...

Doamna Zinaida Chistruga:

Da, și nu vă acoperiți cu alegătorii.

Domnul Andrian Candu:

... la proiectul de lege ce întrebare aveți? Și gata.

Doamna Zinaida Chistruga:

În spatele nostru tot sînt alegători ...

Domnul Andrian Candu:

Bineînțeles.

Doamna Zinaida Chistruga:

... aproape jumătate dintre alegătorii noștri. Iar dumneavoastră nu vreți nici măcar să discutați problemele pe care noi le aducem de la alegători și insistăm să le includem în ordinea de zi. Nu vreți.

Domnul Andrian Candu:

Stimată doamnă ...

Doamna Zinaida Chistruga:

Da, ce, aceștia nu-s ...

Doamna Liliana Palihovici:

Doamnă deputat ...

Doamna Zinaida Chistruga:

... cetățenii Republicii Moldova?

Doamna Liliana Palihovici:

Timpul dumneavoastră a expirat.

Domnul Andrian Candu:

Vă mai repet încă o dată și asta nu este deloc o ... nu o luați ca o declarație sau ca ... răspunsul meu nu trebuie neapărat să vă ducă la aceea că aș vrea să vă supăr pe dumneavoastră sau să supăr alegătorii Partidului Comuniștilor.

Am încercat să dau o explicație, care, în opinia mea, este, într-o democrație există opoziție și există majoritate parlamentară. În orice stat, care are sistem parlamentar, mai mult așa se întâmplă ... (*Rumoare în sală.*)

Doamna Liliana Palihovici:

Microfonul nr.2.

Domnul Artur Reșenticov:

Mulțumesc.

Domnule autor,

Am două întrebări. Și trec la prima întrebare. După cum văd, proiectul pe care îl prezentați astăzi în Parlament a fost înregistrat deunăzi seara, pe data de 16 aprilie. Dumneavoastră foarte bine cunoașteți că, încă din anul 1994, Republica Moldova se află sub monitorizarea Consiliului Europei și una din condițiile recomandate Republicii Moldova, în special și în Rezoluția din 2008, este că orice modificare, schimbare a procedurilor și legislației electorale să fie avizate și consultate cu Consiliul Europei.

Mai mult decât atât, actualul Cod electoral, în anul 1997, a fost pregătit de către specialiștii, experții Consiliului Europei. Spuneți-mi, vă rog, prima mea întrebare, proiectul, pe care îl prezentați astăzi, dispune de avizul, opinia Consiliului Europei?

Domnul Andrian Candu:

Stimate domn,

Așa cum am menționat la începutul alocuțiunii, proiectul de lege, prin care Partidul Democrat a propus, acum aproape doi ani de zile, să schimbăm sistemul electoral în sistem uninominal, a fost dezbătut, discutat și expertizat și de organizațiile internaționale, inclusiv din Consiliul Europei.

În acele concluzii se menționa că sistemul uninominal poate este prematur să fie implementat în Republica Moldova, de aceea un compromis ar fi fost sistemul mixt. Și, din aceste motive ...

Domnul Artur Reșeticov:

Nu, dar ...

Domnul Andrian Candu:

... noi am venit, astăzi, cu un proiect de lege ...

Domnul Artur Reșetnicov:

... acest proiect pe care îl prezentați acum dispune de avizul Consiliului Europei?

Domnul Andrian Candu:

Eu vă dădeam răspuns. Și, iată, de ce la sugestia și la recomandarea organizațiilor internaționale, a mediului politic, a societății civile s-a ajuns la un compromis de a aproba, de a înainta un proiect de lege se ține de sistemul mixt.

Domnul Artur Reșetnicov:

Bine. Mulțumesc pentru răspuns. Deși tot acolo se spune că, pentru a modifica procedeele electorale, trebuie să fie consens politic în societate, în țară.

Acum trec la a doua întrebare. Dumneavoastră foarte corect ați menționat că este un proiect înregistrat și înaintat de Partidul Democrat. Noi foarte bine cunoaștem și societatea cunoaște că, în ultimele două-trei luni, în Republica Moldova s-au petrecut mai multe sondaje de opinii și, în special, au fost comandate de partidele care s-au aflat în Alianța de guvernare, să vadă rezultatele sau roada guvernării de patru ani de zile. Și în aceste sondaje Partidul Democrat acumulează 3% din partea încrederii alegătorilor, adică voința alegătorilor de a vota este de 3%.

Spuneți-mi, vă rog, acest proiect, pe care îl prezentați, este rezultatul fricii de a nu trece în Parlament a Partidului Democrat, a votului cetățenilor, alegătorilor? Pentru că se creează impresia că graba în care ați pregătit, ați înregistrat și veți promova în două sau trei lecturi, cu lectura finală, este legat de ratingul de 3% al Partidului Democrat.

Domnul Andrian Candu:

Aceasta nu am scris-o în expunerea de motive și nu acesta este motivul, evident.

Și nu știu ce date eronate aveți dumneavoastră în privința sondajelor de opinii, dar proiectul de lege are ca scop apropierea cetățeanului alegător de politic. Asta este cel mai important.

Aduceți-vă aminte, de fiecare dată, de declarațiile pe care foarte mulți le aruncă la adresa noastră, a celor mai ales de aici, din Parlament, când oamenii spun că v-am ales pe voi noi acolo pe liste, nici nu mai știm ce faceți și nu mai știm cine sînteți ș.a.m.d.

Domnul Artur Reșetnicov:

Dar atunci ...

Domnul Andrian Candu:

Sistemul mixt electoral ar permite ca acei care sînt, în primul rînd, aleși pe circumscripții uninominale vor fi mai aproape de cetățenii din acea regiune.

Domnul Artur Reșetnicov:

Dar de ce nu ați înaintat acest proiect jumătate de an în urmă, dar anume acum când există criză politică și când cunoașteți care este ratingul Partidului Democrat? Este o legătură causală între prezentarea proiectului și rezultatele guvernării.

Domnul Andrian Candu:

Aceasta este opinia dumneavoastră. Noi ... mă scuzați, proiectul de lege cu privire la circumscripțiile ... proiectul de Lege cu privire la sistemul uninominal Partidul Democrat l-a înaintat acum un jumătate sau doi ani de zile.

De aceea, eu nu înțeleg care este logica întrebării?

Domnul Artur Reșetnicov:

Și de ce nu-l promovați?

Doamna Liliana Palihovici:

Microfonul nr.5.

Doamna Corina Fusu:

Domnule Candu,

Am și eu două întrebări. Vreau să-mi exprim opinia, în primul rând, despre faptul că schimbarea sistemului electoral în unul mixt proporțional și uninominal este unul destul de riscant și lucrul acesta l-a demonstrat experiența mai multor țări, inclusiv România. Sistemul mixt, în general, este un sistem destul de complicat și greu comprehensibil de către cetățeni și nu întotdeauna este unul echitabil. După împărțirea voturilor, procentelor se întâmplă ca deputați sau candidați care au acumulat mai multe procente să nu intre în Parlament. Am avut asemenea caz și cu votarea unor candidați care reprezintă românii de pretutindeni.

Și experiența Georgiei vorbește despre acest lucru că este riscant. Saakașvili, în ultimele alegeri, a câștigat pe lista de partid, iar Ivanishvili a câștigat prin votul uninominal.

Ce vreau să spun cu lucrurile acestea? Într-o țară ... în țările sărace, unde votul poate fi cumpărat, de obicei câștigă candidatul care dispune de mai multe fonduri. Și aceasta este adevărat.

În afară de aceasta, tot experții internaționali spun că votul uninominal este periculos pentru femeile candidate. Pentru că femeile dispun întotdeauna de mai puține fonduri financiare. Și iată de ce reprezintă și aici un pericol. În acest context, vreau să vă întreb: dacă ați solicitat expertiza anticorupție?

Domnul Andrian Candu:

Stimată doamnă ...

Doamna Corina Fusu:

Știți de ce vă întreb lucrurile acestea? Pentru că la noi Legea cu privire la finanțarea partidelor politice nu a fost încă votată în Parlament și, în general, nu

există nici o transparență cum partidele politice își gestionează fondurile și de unde iau fonduri? Iată de ce este foarte periculos să nu trecem la metoda de cumpărare a voturilor. Și atunci aceasta nu ar exprima adevărata voință politică a cetățenilor.

Domnul Andrian Candu:

Stimată doamnă,

Experiența politică din Republica Moldova arată că candidații persoane fizice câștigă uneori alegerile nu neapărat din cauza banilor. Și vă dau un exemplu: colegul de partid domnul Chirtoacă, care este Primarul general al Chișinăului. Nu cred că dumnealui a câștigat din cauza banilor, ci a câștigat din cauza capacităților sale profesionale și pentru ceea ce știe el să facă cel mai bine. Iată de ce n-o să fiu de acord cu dumneavoastră că circumscripțiile, care, dacă vreți ... sau sistemul uninominal, pe care, dacă vreți, l-aș compara cu alegerea primarilor, are numai dezavantaje și mai ales într-o țară săracă. Și exemplu vi l-am dat cu colegul Chirtoacă.

Ce ține de expertiza anticorupție. Ea este solicitată, evident, în baza tuturor procedurilor de tehnică legislativă de conducerea Parlamentului la adresa CNA și sînt sigur că ea, astăzi, deja ori este prezentată, ori va fi prezentată foarte curînd deputaților.

Doamna Corina Fusu:

Da. Și a doua întrebare se referă la faptul că există o diferență cum vor vota cetățenii noștri peste hotarele Republicii Moldova, acolo unde ei sînt la munci, deci ei vor avea dreptul să voteze doar pe listă de partid proporțional. Și aici, din punctul meu de vedere, apare o discriminare. Cetățenii Republicii Moldova, care locuiesc pe teritoriu, votează într-un fel, iar acei ... la fel, cetățeni ai Republicii Moldova care se află în afară votează într-o altă modalitate.

Domnul Andrian Candu:

Și de ce ar fi o discriminare? Ei au un alt statut.

Doamna Corina Fusu:

Pentru că aceiași cetățeni ai aceleiași țări votează diferit.

Domnul Andrian Candu:

Sînt cetățeni ai Republicii Moldova, aceasta îi caracterizează și aceasta îi unește, dar, în același timp, au statut diferit, deoarece sînt rezidenți în alte țări. Este foarte dificil pentru Comisia Electorală Centrală și, în general, să ai circumscripție uninominală și peste hotare. Iată de ce soluția de compromis a fost aceea că cetățenii Republicii Moldova din teritoriul Republicii Moldova vor vota pe sistem mixt, iar acei din Transnistria și acei din Diasporă vor vota pe sistemul ... pe circumscripție națională.

Doamna Liliana Palihovici:

Microfonul nr.4.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Domnule autor al proiectului,

La articolul 97 alineatul (3). Ceea ce a vorbit și colegul nostru. Înțelegem raționamentul ca, în ultimul an, să nu fie alegeri. Acceptăm. Dar sînt două situații și aceasta este propunerea pe care o fac, să fie un următor articol și anume: În cazul în care candidații pot fi doi sau candidat care a candidat pe lista unui partid în Parlament și, în acest caz, să fie următorul de pe lista de partid.

Domnul Andrian Candu:

Da.

Domnul Veaceslav Ioniță:

... sau un candidat care nu este pe partid din Parlament, fie independent, fie un partid care nu a trecut în Parlament.

Și, în acest caz, se repartizează de Comisia Electorală Centrală pe listele generale de partid. Altfel spus, următorul partid primește mandatul.

Domnul Andrian Candu:

Logic. Înțeleg logica. Cred că este o idee bună.

Domnul Veaceslav Ioniță:

Sînt două situații. Și în prima situație ...

Domnul Andrian Candu:

Am înțeles. Rugămintea este să formulați amendamentul și să-l transmiteți pentru a fi introdus în sinteză pentru lectura a doua.

Doamna Liliana Palihovici:

Microfonul nr.3.

Domnul Vasili Șova – *Fracțiunea PCRM:*

Спасибо.

Уважаемый автор,

Вы только что допустили для депутата Парламента, по-моему, непростительную оговорку, сравнив граждан Республики Молдова, которые живут за рубежом, с теми гражданами, которые живут в Приднестровье и декларируя таким образом, что, похоже, уже для некоторых эта часть территории страны не является составной частью Республики Молдова.

У меня к Вам вопрос. Скажите, пожалуйста, во многих странах мира применяется различные избирательные системы, но почему-то ни в одной из них не применяются смешанная система, если на территории этой страны имеется территориальный конфликт.

Спасибо.

Domnul Andrian Candu:

Pentru aceasta noi am venit cu o soluție de compromis: aplicînd sistemul mixt pe teritoriul Republicii Moldova controlat de autoritățile Republicii Moldova și pe cel necontrolat, va fi funcțional sistemul pe circumscripțiile naționale.

Domnul Vasili Șova:

Господин автор,

Вот Вы действительно, может быть, не понимаете сущности этого вопроса, я скажу тогда в другом наклоне: Конституция гарантирует равные права граждан, проживающих на территории Республики Молдова, вы их делите на две категории: одни, которые имеют право голосовать, проживая на территории страны, как по национальному округу, так и по одномандатным, а других лишаете законом права голосовать по одномандатному округу.

Вам не кажется, что это очень преждевременное изменение этой системы? Она, может быть, и необходима, но не в этих условиях, которые сегодня есть в нашей стране.

Спасибо.

Domnul Andrian Candu:

Stimate domnule.

Eu înțeleg că noi în Republica Moldova avem o situație delicată, deosebită datorită diferendului transnistrean. La ora actuală, Constituția este încălcată, dacă vreți, de cînd există diferendul. Fiindcă cetățenii din stînga Nistrului, acei care locuiesc în stînga Nistrului deja, din păcate, și nu neapărat controlabil de noi, sînt lezați în drepturile lor.

Sistemul și compromisul, pe care noi le-am propus, este, dacă vreți, unul care vine din situația de fapt. La ora actuală, Comisia Electorală Centrală, autoritățile Republicii Moldova nu pot garanta desfășurarea alegerilor în stînga Nistrului așa cum ne-am fi dorit noi. Și atunci trebuie să confruntăm realitatea prin unele soluții de compromis. Și aceasta este una dintre soluții.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.2.

Domnul Gheorghe Anghel:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimate domnule autor,

Spuneți, vă rog, în cazul în care o funcție de deputat rămîne vacantă, deputat ales pe circumscripția uninominală rămîne vacantă, este necesar de alegeri anticipate în această circumscripție? Sigur că pe parcursul mandatului Parlamentului vor fi mai multe cazuri de acest gen. Cum va funcționa Parlamentul în aceste perioade? De cîte ori se vor declanșa alegeri anticipate pe aceste circumscripții? De cîte ori va fi nevoie sau se vor acumula mai multe funcții de deputat vacante ca să anunțe alegeri anticipate?

Și, în acest sens, vreau să vă întreb, iată, în care direcție merge întrebarea mea, care o să fie majoritatea parlamentară simplă, de 2/3, de 3/5 atunci când este nevoie de votat anumite hotărâri sau legi?

Domnul Andrian Candu:

Mie mi-i greu să vă spun care va fi atunci majoritatea parlamentară. Va fi cea care va reuși să se coalizeze, dacă vreți, într-o coaliție de guvernare, indiferent de rezultatul alegerilor. Trebuie să luăm în considerare ceea ce am spus și de la început: a fi pe circumscripție uninominală nu înseamnă neapărat a fi independent. Deși și independenții, care, și la ora actuală, au dreptul de a candida la alegerile parlamentare. Pe circumscripții uninominale vor avea posibilitatea să candideze și candidați afiliați politic.

De aceea, nu aș face o diferență foarte mare când spunem că dacă mâine-poimâine se introduce sistemul mixt, aici, în Parlament, vom avea 50 de deputați care sînt din 3 partide și alții 50 care sînt neafiliați completamente. Practica și experiența altor state arată că ei sînt foarte limitați la număr. Și, în afară de aceasta, există foarte multe chestii legate de coalizări, de formarea majorităților parlamentare. Nu neapărat stă la bază, dacă vreți, originea din unele circumscripții sau afilierea politică. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Gheorghe Anghel:

Din ceea ce vorbiți dumneavoastră am înțeles că nu aveți o atitudine clară față de această dimensiune.

Acum rog a doua întrebare. Care ar fi durata mandatului deputatului ales la alegeri anticipate pe circumscripția uninominală, fiindcă, conform Constituției, mandatul este de 4 ani? Atunci, dacă el este ales mai târziu, pe câți ani va fi ales acest deputat?

Domnul Andrian Candu:

Dacă o persoană va fi aleasă ca deputat, într-o perioadă mai târzie, și va avea, de exemplu, 2 ani de mandat, păi, noi avem deputați și aici, care au venit ieri-alaltăieri pe respectivele fotolii...

Domnul Gheorghe Anghel:

Da, dar el a venit după alt model...

Domnul Andrian Candu:

...și mandatul lui este de un jumătate.

Domnul Gheorghe Anghel:

...electoral, a venit pe liste de partid și el, inițial, nu era ca deputat. El a venit ca deputat supleant. În cazul dacă vor fi alegeri anticipate..

Domnul Andrian Candu:

Stimate domnule,

Dacă vor fi organizate alegeri anticipate în unele circumscripții, bineînțeles, mandatul acelor deputați va fi limitat la perioada Legislativului, în general.

Domnul Gheorghe Anghel:

Logica dumneavoastră e clară, dar eu socot că în așa caz ar trebui de modificat și prevederile constituționale.

Domnul Andrian Candu:

De ce?

Domnul Gheorghe Anghel:

De aceea că mandatul deputatului este... (*rumoare în sală*) de 4 ani de zile, dar nu de 2 ani sau de unu jumate.

Domnul Andrian Candu:

Păi, stimate domn, avem aici... printre colegii noștri avem deputați care au venit ieri-alaltăieri pentru prima dată în Parlament și mandatul lor va fi doar de un an jumătate sau 2 ani...

Domnul Gheorghe Anghel:

Da, dar ei au venit pe listă de partid.

Domnul Andrian Candu:

Și care-i diferența? Dacă eu... noi vorbim despre mandatul...

Domnul Gheorghe Anghel:

E mare diferența.

Domnul Andrian Candu:

...omului care a venit aici, în Parlament, și el stă un an jumătate. El, la fel, nu stă patru ani.

Domnul Marian Lupu:

Bine, pentru lectura a doua...

Domnul Gheorghe Anghel:

Domnule Candu,

Din răspunsurile dumneavoastră, se vede că nici pe departe nu este bine gândit acest proiect de lege...

Domnul Andrian Candu:

Este opinia dumneavoastră.

Domnul Gheorghe Anghel:

...și degeaba dumneavoastră vă grăbiți, iată, în două zile l-ați înregistrat și doriți deja să-l aprobați în primă lectură.

Domnul Marian Lupu:

Am înregistrat.

Microfonul nr.5.

Domnul Gheorghe Brega:

Mulțumesc.

Domnule Candu,

Proiectul dumneavoastră poate și are ceva bun în el, nu neg faptul, dar, să ne imaginăm faptul că acum cetățenii noștri trăiesc într-o sărăcie mare. Nu trebuie să ne ascundem în dosul degetului, că din '90 încoace toate partidele bogate au cumpărat voturi. Nu au trecut în Parlament așa, pur și simplu.

Acum vă întreb: ce facem noi cu acei care, într-adevăr, într-un sat oarecare, într-o circumscripție, apare unu de la un partid extraparlamentar și nu bogat? În pofida faptului că este un cetățean care ar trebui votat, dar el nu are bani (știm noi ce se întâmplă) și o să fie votat. Nu vă pare că, la momentul actual, e prematur acest proiect de lege? Pentru că se face cu orice preț să procure voturile. Mi se face impresia.

Domnul Andrian Candu:

Stimate domn,

Am dat un răspuns deja la întrebarea asta. Eu consider că, luînd în considerare... Sincer consider că, o persoană, dacă este cu o reputație deosebită, cu capacități și are o anumită performanță, și este cunoscut în acea regiune, în acea localitate, poate să câștige alegerile, fără să aibă neapărat o situație materială deosebită. Și eu am dat exemplul colegului Chirtoacă, care este Primarul General, care spuneți că Partidul Liberal, în general, dacă nu este foarte bogat, dar, oricum a ales un primar de Chișinău și aveți foarte mulți alți primari în țară.

Domnul Gheorghe Brega:

Dar nu uitați că din 2007...

Domnul Andrian Candu:

Lucrurile sînt puțin mai altfel, totuși. Noi vorbim despre apropierea...

Domnul Gheorghe Brega:

Dar nu uitați că din 2007...

Domnul Andrian Candu:

Noi vorbim despre apropierea politicului față de cetățeni, față de alegător. Noi vorbim despre dialogul și cooperarea care trebuie să existe, noi vorbim despre posibilitatea...

Haideți s-o luăm la... haideți să fim sinceri. În ziua de luni, când sînt vizitele în teritoriu, oare reușiți pe parcursul unui an să plecați peste tot, în toată țara? Sau vă concentrați la o anumită regiune sau anumite localități?

Oare nu ar fi mai bine ca persoana care vine, aleasă din acea regiune, din acea circumscripție, să fie mai aproape de acei alegători, înființându-și, de exemplu, un birou local, cunoscînd care sînt necesitățile exact, stringente ale acelei populații din acea comunitate, nu va fi oare mai simplu un dialog?

Eu vreau să vă dau un exemplu, pe care l-am dat și ieri la o emisiune televizată. Eu îmi aduc aminte alegerile, pare-mi-se erau în anii '92, '93, când încă se votau pe circumscripție uninominală, și eu îmi aduc aminte numele celui deputat, celui candidat pe atunci, care a venit acasă, a bătut la ușă, a intrat, am discutat, familia. Bine, eu eram poate la o vîrstă a adolescenței, dar îmi aduc aminte foarte bine, fiindcă îl țineam minte foarte bine, deoarece era din acea comunitate. Și el a devenit ulterior deputat, și a devenit foarte demnitar. Adică, există o apropiere, dacă vreți.

Acum, alegătorul cînd votează, votează listele. El poate știe 10 oameni, primii 10 care sînt pe liste, iar alții 80 – 90 nici habar nu are și niciodată nici nu o să-i știe, fiindcă trebuie, eventual, ca să fii cunoscut, poate, să te remarci într-o oarecare măsură într-un anumit domeniu. Nu vorbesc că neapărat aceasta este o practică și nu vreau să le pun pe toate într-un...

Domnul Gheorghe Brega:

Domnule Candu,

Anii '94, '93 și 2007 au trecut. Entuziasmul alegătorilor a trecut. Acum nu mai crede nimeni și vina o purtăm și noi. Ascultați ce spun cetățenii: dar nu mai credem în nimeni, în voi. Și e vina noastră, la toți. Nu îmi asum vina eu sau pe cineva dau vina. Dar, de aceea, să fim serioși. Nu o să mai voteze, o să voteze. Noi știm destul de bine: pungile cu diferite produse alimentare, cu scurte, cu ciubote. Noi știm cum se făcea. La mine în Briceni au fost și ciubote, și scurte "Aleaska" s-au dat la alegeri. Noi cunoaștem treaba aceasta. Și nu vorbiți că nu trebuie bani. Trebuie bani.

Ideea e bună, dar nu la societatea... cînd societatea e săracă.

Domnul Andrian Candu:

Dacă ideea este bună, să încercăm să o implementăm și corect, și bine în așa fel, încît să deie și rezultatele pe care vrem să le avem.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.4.

Domnul Igor Dodon:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Stimați colegi,

Trebuie să recunoaștem că majoritatea populației sînt dezamăgiți de clasa politică din Republica Moldova și au pierdut încrederea în partidele politice.

Sistemul actual electoral favorizează partidele care au un lider puternic și nu contează cine o să fie mai departe pe listă. Foarte des se întâmplă așa că partidul votează sau este votat un partid de alegători datorită doar primei persoane și mai departe trec 20 – 30 de persoane care nu sînt cunoscute.

Acest proiect de lege, în opinia noastră, parțial, poate să rezolve problema, însă creează și o mulțime de probleme.

Vreau să spun că, în calitate de lider al Partidului Socialiștilor, pe data de 18 decembrie 2011, de la tribună, la Congres, am spus că noi pledăm pentru schimbarea sistemului electoral din Republica Moldova și am lansat o campanie, care atunci am numit-o „Deputații din popor.” Mai târziu am aprobat și un document care se numește „Ideologia partidului”, unde am spus acest lucru foarte clar.

De ce vă spun toate aceste cuvinte de introducere? Celor care sînt categoric împotriva acestui mecanism.

Stimați prieteni,

Vorbiți cu oamenii în teritoriu. Ieri eu am fost în satul Podgoreni din raionul Orhei. Oamenii mi-au spus: domnule Dodon, nici nu știu cine-i deputatul, de la PLDM sau de la comuniști ș.a.m.d., responsabil de raion. Dați-ne, vă rog, posibilitate noi să alegem direct. Direct să alegem deputatul și să știm de la cine să cerem.

De aceea, stimați colegi,

Noi, conceptual, pentru prima lectură, vom accepta această propunere, însă pentru a doua lectură avem mai multe întrebări în ceea ce ține de partea stîngă a Nistrului. Unu.

Doi. Riscul de corupere masivă a alegătorilor, care, de asemenea, este o întrebare.

Și a treia întrebare, pe care, domnule autor, trebuie să o luați în calcul, în caz dacă nu se alege Prim-ministru, nu se alege Guvernul, și avem alegeri anticipate în 3 – 4 luni. Codul electoral, conform recomandărilor experților internaționali, nu poate fi modificat cu 6 luni înainte de campania electorală. Adică, aici avem un risc care trebuie să-l luăm în calcul.

De aceea, ca primă lectură, conceptual, eu vă propun să-l susținem. Să vedem ce se întâmplă cu nominalizarea Guvernului în următoarele 10 – 9 zile și mai departe lucrăm asupra lecturii a doua.

Și încă un moment important pentru colegii care sînt categoric împotriva. Acum două zile, pe data de 16 aprilie, exact așa proiect a fost votat în primă lectură în Duma de Stat a Federației Ruse.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Și eu vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.3.

Domnul Victor Mîndru – Frațiunea PCR:

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Stimați colegi...

Doar o clipă... eu zic, stimați colegi, microfonul nr.3, microfonul nr.2 și aplicăm nr.108, da, eu știu. Fiindcă sîntem deja un ceas și nu știu cît.

Domnul Victor Mîndru:

Da, vă mulțumesc.

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.3, vă rog.

Domnul Victor Mîndru:

Domnule autor,

S-a vorbit deja că în istoria țării noastre a fost deja aplicat în practică sistemul electoral majoritar. S-a vorbit. 370 de circumscripții, alegeri pe jumătate de an ș.a.m.d.

Spuneți, vă rog, dumneavoastră ați analizat care a fost cauza că în 1997 noi am refuzat acest sistem și am acceptat sistemul electoral proporțional? Care au fost premisele?

Domnul Andrian Candu:

Comoditatea politicianului. Este mult mai comod, mai simplu, să organizezi alegerile, și din punct de vedere politic, pe liste de partid, avînd, poate, niște mesaje doctrinare mai mult, decît să te apropii de cetățean și să stai mai aproape de el, și să discuți cu el. Dacă vrei, e mult mai comod și mult mai simplu să desfășori o campanie electorală acum, decît în sistemul mixt sau cel pe circumscripție uninominală. Iată de ce, atunci, în '97, a fost schimbat sistemul. Dar schimbarea sistemului a dus pînă la aceea că cetățenii au început să piardă încrederea în politicieni, în sistemul politic și vedeți și care este credibilitatea, dacă vrei, chiar a instituțiilor guvernamentale, și, în mod special, a instituției Parlamentului.

Iată de ce întoarcerea la sistemul mixt o să ajute cu mult ca să ne apropiem de cetățean, de alegător și de nevoile lui.

Domnul Victor Mîndru:

Nu clar, clar. Aceasta e părerea dumneavoastră, e clar, și a autorilor.

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.2.

Domnul Sergiu Stati:

Mulțumesc.

Domnule Candu,

Dumneavoastră permanent pedalați pe ideea că cetățenii s-au dezamăgit în politic, și în politicieni. Vreau să spun că dezamăgirea în Alianță nu înseamnă dezamăgire în politicieni. Deci noi sîntem mai aproape de oameni, deci... și acum ca niciodată. De aceea, luați exemplul de la noi și mergeți mai des în teritoriu și vorbiți cu oamenii.

Dar asta, așa, ca un comentariu. Acum vreau să vă pun două întrebări. Deci prima, de ordin politic. O constatare care, cu regret, deci sîntem obligați ca s-o facem.

Dumneavoastră, prin acest proiect, care, cred eu, este unul foarte priplit și făcut la comandă politică, deci prin acest proiect, ca atare, recunoașteți aceea că Republica Moldova nu mai are nici o șansă ca să revină la restabilirea teritorială. Deci prin acest proiect dumneavoastră renunțați la teritoriul care se numește Transnistria. Și acest lucru se vede, deci și pentru un cetățean simplu, nu-i neapărat ca să fii mare jurist în acest aspect. De aceea, cred eu că numai din aceste considerente el trebuie revăzut sau retras de către autori și prelucrat sau, cel puțin, să fie luată o situație, o pauză în această problemă.

Și a doua întrebare, care ține deja de aspectul juridic. Să presupunem, o situație foarte clară, deci că 51 de deputați prezintă... formează o majoritate, 49 sînt în opoziție. Din care, 50 sau 49 sînt din acei care au trecut pe circumscripții uninominale, care nu au nici un fel de obligațiuni față de nimeni. Adică ei luni, spre exemplu, formează majoritatea, marți trec în opoziție, după aceasta joi iarăși în majoritate, miercuri – în opoziție. Și umblăturile acestea, respectiv, deci aceasta o să fie necesitatea ca noi peste o zi să schimbăm Guvernul. Dacă reieșim din logica proiectului dumneavoastră.

Da, aceasta este deci.

Domnul Andrian Candu:

Stimate domn,

Sistemul mixt electoral funcționează în foarte multe state și nu am văzut ca guvernele să cadă fiecare a doua zi.

Domnul Sergiu Stati:

Bine, dar dumneavoastră, adică, acceptați, teoretic, cel puțin, o astfel de posibilitate sau o astfel de situație? Reieșind din proiectul...

Domnul Andrian Candu:

În teorie orice poate să se întîmple. În practică – mai puțin. Nu cred lucrul acesta. Și, în afară de aceasta, vă mai repet încă o dată, pe circumscripții uninominale pot candida nu doar candidați independenți, ci și acei afiliați politic. Partidele politice existente sau altele care vor apărea au tot dreptul să meargă ori pe liste și cu liste pentru cele 51 de mandate, precum și pentru cele de circumscripție uninominală.

Domnul Sergiu Stati:

Da...

Domnul Andrian Candu:

Oamenii, alegătorii vor fi acei care vor alege cu adevărat ceea ce vor și candidatul pe care îl vor. Și acest sistem funcționează și în statele vecine, și în foarte multe state, și nu există nici un dezavantaj, din punct de vedere al vieții politice sau al actului de guvernare.

Domnul Sergiu Stati:

Domnule Candu,

Eu vă mulțumesc pentru răspuns, dar vreau, în sensul ăsta, ca să aduc poate în calitate de argument sau poate în calitate de exemplu, situația din Găgăuzia. Atunci când dumneavoastră n-ați venit cu nici un candidat și imediat ați creat majoritate și acum știți foarte bine vă simțiți în Adunarea națională a Găgăuziei. Dar referitor la Transnistria, nu am auzit o opinie a dumneavoastră, totuși.

Domnul Marian Lupu:

Întrebare...

Domnul Andrian Candu:

Opinia în privința Transnistria am expus-o deja de câteva ori.

Domnul Marian Lupu:

Întrebarea asta a fost, da.

Și, stimați colegi, microfonul... de mult timp...

Microfonul nr.5, microfonul nr.4.

Microfonul nr.5.

Domnul Valeriu Munteanu:

Domnule Candu,

Am două întrebări. Una de natură juridică și alta de natură politică.

Prima. Pentru a vedea cât de pregătit este acest... la ce etapă se află acest proiect pe care l-ați înregistrat acum, recent.

A mai încercat cineva și eu chiar o să vă ilustrez o situație, pe care vreau foarte mult să mi-o comentați, pentru că nu am găsit răspuns în proiectul dumneavoastră la următoarea întrebare.

Avem circumscripții, cu adevărat, și deputați care, conform proiectului dumneavoastră, vor obține mandate. Pot obține aceste mandate chiar și pe liste de partid, dar oricum l-a obținut în nume propriu. Respectiv, el nu are listă care să vină din urma lui. În situația în care devine vacantă funcția lui de deputat, trebuie să mai organizezi o dată alegerile. Rog să-mi confirmați acest lucru. Este adevărat, da?

Domnul Andrian Candu:

Să înțeleg eu întrebarea. Este vorba despre..

Domnul Valeriu Munteanu:

Este o întrebare și vreau să văd cum ați înțeles dumneavoastră ca și autor.

Domnul Andrian Candu:

Ca să înțeleg întrebarea, să vă dau răspuns.

Domnul Valeriu Munteanu:

Este întrebare: se organizează din nou alegeri în situația în care mandatul unui deputat ales uninominal devine vacant?

Domnul Andrian Candu:

Da, și se vor organiza și alegeri repetate în situația în care nici un candidat nu a acumulat necesarul de voturi. E la fel cum funcționează în alegerile locale, la nivel de primar, de exemplu.

Domnul Valeriu Munteanu:

Nu, nu. Este altceva. Închipuți-vă că el devine deputat, iar după aia, imediat la investirea Guvernului, devine ministru și, în momentul acesta, trebuie din nou să organizeze acolo alegeri. Și ai de la un partid sau... poți să ai 6, 7, 10 oameni din aceștia și pe parcursul... Legea nu prevede și Codul electoral, nicăieri nu am văzut. Trebuie să coroborați aceste prevederi, când, unde, cum și în ce condiții vor fi organizate aceste... decalat, o dată la jumătate de an, în funcție de apariția acestei vacanțe. Pentru că nu am regăsit răspuns la această... nu am găsit răspuns la această întrebare în proiectul dumneavoastră.

Domnul Andrian Candu:

Sînt cîteva soluții pentru această problemă și Comisia Electorală Centrală a...

Domnul Valeriu Munteanu:

Soluții ipotetice?

Domnul Andrian Candu:

Poftim?

Domnul Valeriu Munteanu:

Soluții ipotetice?

Domnul Marian Lupu:

Bine.

Domnul Andrian Candu:

Soluții practice care sînt și în alte state și...

Domnul Valeriu Munteanu:

OK.

Domnul Andrian Candu:

...astfel de soluții vor fi, bineînțeles, aduse modificările în...

Domnul Valeriu Munteanu:

Mulțumesc. Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

...legislația care urmează.

Domnul Valeriu Munteanu:

Din câte noi cunoaștem, în mare grabă, și nu cunoaștem de ce, doriți ca mâine să votați acest proiect în lectura a doua.

Noi vă rugăm ca acest proiect să fie examinat cu multă acribie, astfel încât să fie excluse orice alte interpretări de acest gen.

Proiectul de astăzi, alături de alte 3 – 4 proiecte care au fost votate, ne duc la gândul că cineva tare se gândește la alegeri anticipate, nu știu de ce. Și eu vreau, vă rog frumos, ca chiar dacă cineva își dorește foarte mult alegeri anticipate și a pregătit și Legea cu privire la Curtea Constituțională, și Legea cu privire la CNA, și alte mecanisme de verificare reciprocă, totuși această lege nu ne putem permite să o votăm în două zile. Am așteptat 20 de ani și acum o să o votăm în două zile cu 150 de greșeli din astea impardonabile.

Domnul Marian Lupu:

Am înregistrat.

Domnul Valeriu Munteanu:

De aceea, propunerea noastră este ca această lege să fie votată mai târziu în lectura a doua, cu multă grijă, astfel încât să fim siguri că mecanismul este unul foarte bun, dacă nu perfect.

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Și microfonul nr.4.

Domnul Mihai Godea:

...dumneavoastră îl alegeți. (*rîde*)

Mulțumesc. Mulțumesc.

Ia, ce grijă, domnule.

Eu am două propuneri: referitoare la Transnistria și la Diasporă.

Domnule Candu,

Eu cred că nu există nici o problemă să organizăm 3 circumscripții uninominale în raioanele de est, spre exemplu, Rîbnița, Dubăsari și Tighina și să

asigurăm participarea cetățenilor, așa cum este asigurată la fiecare alegeri, în secțiile de votare, pe partea de teritoriu controlată de structurile constituționale. Ar fi o greșeală, din punctul meu de vedere, să nu organizăm circumscripții uninominale în Transnistria și să lăsăm ca cetățenii noștri de acolo să voteze doar pentru candidații din listele de partid.

Pentru informare. În Georgia există Guvernul Regiunii Osetia de Sud, în Georgia există Guvernul Abhaziei, există administrația raioanelor din aceste teritorii ocupate, pe teritoriul controlat de structurile constituționale. Deci nu este o problemă să organizăm circumscripții. Și, de asemenea, este absolut firesc să organizăm circumscripții în Diasporă. Cel puțin două, din punctul meu de vedere, pentru spațiul CSI și Europa Centrală și Occidentală, în așa fel ca cetățenii noștri de acolo să-și delege deputații în Parlamentul Republicii Moldova.

Și pentru domnul Ganaciuc – o luare de cuvânt.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă rog foarte mult să formulați amendamentele și, bineînțeles, noi în comisie...

Domnul Mihai Godea:

Sigur, în lectura a doua. Pentru lectura a doua, eu nu văd o problemă în aceste...

Domnul Marian Lupu:

Da, stimați colegi, mulțumesc.

Propun aplicarea articolului 108 din Regulamentul Parlamentului. Absolut regulamentar, privind încheierea acestei etape a dezbaterilor. Cine este pentru această propunere rog să voteze. Majoritatea. Mulțumesc.

Domnule Candu,

Vă mulțumesc.

Rog comisia.

Doamna Raisa Apolschi:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi,

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de Lege nr.163 din 16 aprilie pentru modificarea și completarea unor acte legislative, inițiativă legislativă a unui grup de deputați din Parlament și comunică următoarele.

Proiectul de lege conține reglementări prin care se propune schimbarea modului de alegere a Parlamentului. Astfel, se propune instituirea unui sistem electoral mixt conform căruia deputații vor fi aleși nu doar într-o singură circumscripție națională, ci și în circumscripții uninominale.

De asemenea, proiectul de lege prevede posibilitatea cetățenilor Republicii Moldova de peste hotare de a vota doar pentru circumscripția creată la nivel național.

Autorii mai propun ca, pînă la soluționarea conflictului din stînga Nistrului, alegătorii, respectiv, să-și exercite dreptul la vot la secțiile de votare din dreapta Nistrului doar pentru circumscripția națională.

În rezultatul dezbaterilor, 6 membri ai Comisiei juridice, numiri și imunități s-au expus favorabil asupra reglementărilor din proiect și au votat pentru propunerea acestuia spre examinare și aprobare în primă lectură de către Parlament.

Vă mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc.

Întrebări pentru comisie?

Microfonul nr.3.

Domnul Igor Vrenea:

Doamnă președinte,

Spuneți, vă rog, candidatul sau deputatul ales pe circumscripțiile uninominale ce număr de alegători va reprezenta în Parlamentul Republicii Moldova?

Doamna Raisa Apolschii

Păi, urmează să fie niște calcule făcute de către, în dependență de cîte circumscripții vor fi și așa, după niște estimări, undeva de 50 și ceva de mii.

Domnul Igor Vrenea:

Vreau să vă spun că am făcut și eu estimările respective, reieșind din proiectul propus, și minimumul poate să fie și 4 mii de alegători. Să faceți un simplu calcul și o să vedeți.

Acum, următoarea întrebare. Spuneți-mi, vă rog, pe cine va reprezenta acel deputat înaintat de un partid care nu a trecut pragul electoral pe lista sau pe circumscripția națională?

Acel de pe lista sau pe circumscripția uninominală, înaintat de partid, respectiv, și-a obținut mandatul, iar însuși partidul care l-a înaintat, participînd pe circumscripția națională, nu a depășit pragul minim...

Doamna Raisa Apolschi:

Probabil că va reprezenta interesul aceluia partid și, dacă țin eu minte bine, autorii au explicat că aceasta este și o posibilitate a unor reprezentanți ai partidelor mici sau acelor care nu trec pragul electoral să fie prezenți sau reprezentanți în Parlament.

Domnul Igor Vrenea:

OK.

Deci nu în zadar v-am pus prima întrebare. Uitați-vă că un candidat sau un deputat care a obținut mandatul în circumscripțiile uninominale poate obține acest

mandat fiind votat de 4 mii de alegători și vai de capul partidului acela care nu are susținerea măcar a 4%, dar doar 4 mii de alegători.

Doamna Raisa Apolschi:

Mult stimat...

Domnul Igor Vrenea:

Eu nu știu ce partid atunci...

Doamna Raisa Apolschi:

Mult stimat coleg...

Domnul Igor Vrenea:

Ce fel de...

Doamna Raisa Apolschi:

Eu nu vreau să...

Domnul Igor Vrenea:

Sistem este născocit acum.

Doamna Raisa Apolschi:

Mult stimat coleg,

Eu nu vreau să intru în polemică cu dumneavoastră vizavi de calcule, pentru că dumneavoastră ați făcut niște estimări, noi reieșim, dar urmează ca și Comisia Electorală Centrală, ținând cont de numărul total de alegători, să vedem câte circumscripții avem și atunci o să avem o cifră concretă.

Dar dacă pornim numai, fiecare are calculele sale și atunci sigur că nu vom mai găsi o soluție optimă, să zic așa.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.2.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Soluția e în sală, doamnă Apolschi.

Doamnă președinte,

Doamna Raisa Apolschi:

Chiar nu am făcut nici o aluzie.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Eu mențin poziția Frațiunii și reiterez că acest proiect de lege a fost cu încălcări grave introdus în ordinea de zi ieri la ședința comisiei și, de asemenea, a fost propus în ordinea de zi cu încălcări grave ale Regulamentului Parlamentului.

Dar deși la noi în Parlament de 3 ani și jumătate tot se încalcă tot ce este posibil în țara aceasta, o să vă pun două întrebări.

Prima. Spuneți, vă rog, care este poziția Guvernului Republicii Moldova referitor la acest proiect de lege, deoarece cunoaștem cu toții și, reieșind din întrebările care au fost acum adresate autorilor în ședința de plen, reiese că anume procesul electoral pe care-l propuneți dumneavoastră urmează a fi foarte și foarte costisitor din punct de vedere financiar. Foarte și foarte costisitor. Eu repet.

Fiindcă dacă noi o să avem turul întâi, turul doi, o persoană pleacă în minister, urmează să aibă loc alegeri anticipate în circumscripția respectivă și multe, multe, multe altele care urmează din acest proiect de lege, noi cred că urmează să reieșim, să ajungem la sute de milioane de lei pentru a petrece un scrutin electoral.

Fiindcă dacă noi, în linii generale, dumneavoastră trîmbițați că pentru alegeri anticipate urmează să cheltuim 40 de milioane de lei din bugetul de stat, dar nu e acesta motivul, motivul e că vă temeți de electorat, astăzi dumneavoastră propuneți un sistem care urmează să fie, să spunem așa, din punct de vedere financiar, deoarece n-avem o estimare a Guvernului de sute de milioane, fiindcă o să avem alegeri la nesfârșit.

Doamna Raisa Apolschi:

Eu am înțeles întrebarea.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Care este avizul Guvernului, care este poziția Comisiei Electorale Centrale, care este poziția altor comisii parlamentare? Că eu la comisie nu am văzut nici un aviz al altor comisii și dumneavoastră peste două zile veniți în Parlament cu acest proiect foarte și foarte...

Domnul Marian Lupu:

Care este întrebarea, stimat coleg?

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Important și schimbați un sistem întreg de alegeri în Republica Moldova. Vă rog să-mi răspundeți.

Doamna Raisa Apolschi:

Stimate coleg,

Sînt avizele ale unor comisii din Parlament.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

A cîtor comisii? Vă rog să precizați.

Doamna Raisa Apolschi:

Eu, de exemplu, nu știu estimările astăzi ale Guvernului, dar cred că pornim pe o pistă greșită atunci când încercăm fiecare dintre noi, în parte, să facem niște estimări, pentru că fiecare pornește de la niște criterii.

Eu nu am astăzi o cifră pe care să v-o invoc și să vă răspund la întrebare, dar cred că nici nu este corect să începem a ne antrena în matematică fiecare, pentru că foarte, foarte costisitor, mă rog, aceasta, așa, e o noțiune mai vagă. Dar estimările cred că în cazul aplicării acestui sistem se vor face și cred că aceasta ține deja în viitor de perspectiva activității Comisiei Electorale Centrale ș.a.m.d.

Domnul Marian Lupu:

Bine.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Doamnă președinte...

A doua întrebare.

Doamnă președinte,

Eu nu în zadar vă întreb de ce nu este avizul Guvernului, fiindcă în acest proces urmează să fie antrenate un șir de instituții subordonate administrației publice centrale.

Aici este vorba de un șir de instituții care urmează să fie finanțate. De aceea, eu spun că graba promovării acestui proiect de lege este foarte și foarte, să spunem așa, suspectă.

Fiindcă alaltăieri înregistrat, astăzi în primă lectură, mâine în lectura a doua.

Domnul Marian Lupu:

Poziția a fost înregistrată.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Aceasta noi nu votăm autovehicule de import în Republica Moldova, dar este o lege conceptuală care schimbă un sistem întreg.

Domnul Marian Lupu:

Am înregistrat.

Domnul Anatolie Zagorodnîi:

Noi...

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.5.

Domnul Iurie Muntean:

Da. Doamnă președinte,

În octombrie anul trecut, eu, împreună cu un grup de colegi din partid, am participat în calitate de observatori la alegerile parlamentare din Ucraina, la alegerile în Rada Supremă.

Vreau să vă spun că, de pe urma acestor alegeri, oficial s-a constatat, eu vorbesc de datele oficiale din Ucraina, că în toate circumscripțiile unde s-a aplicat sistemul uninominal, atenție, în 100% din acele circumscripții au câștigat ca și deputați, în exclusivitate, persoane bogate, foarte bogate, o parte din ei având și un trecut dubios. Deci în toate circumscripțiile a avut loc un asemenea rezultat.

Doi. S-au constatat cele mai grave încălcări ale legislației electorale, inclusiv procurarea de voturi, deci transportarea alegătorilor, coruperea membrilor comisiilor electorale a avut loc anume în acele circumscripții.

Mai departe. Oficial, s-a constatat că anume în aceste circumscripții a avut loc procesul de oligarhizare a puterii legislative și, în această ordine de idei, după alegerile respective, în Ucraina se discută foarte serios, foarte serios excluderea din sistemul electoral a circumscripțiilor uninominale, astfel ca să fie prevenit procesul de oligarhizare a puterii legislative. Prima.

Doi. A doua chestiune. Să știți că acest sistem...

Domnul Marian Lupu:

Dar întrebare, stimată coleg.

Domnul Iurie Muntean:

O secundă.

Domnul Marian Lupu:

Două minute au trecut.

Domnul Iurie Muntean:

Acest sistem în curînd va fi abrogat și în România, abrogat, pentru că este vorba de o situație cînd, într-o democrație nu prea matură, în sistemul care presupune circumscripții uninominale, alegătorul este supus riscului.

Domnul Marian Lupu:

Stimate coleg...

Domnul Iurie Muntean:

Așa.

Domnul Marian Lupu:

Păi, explicația e clară. Întrebarea.

Domnul Iurie Muntean:

Întrebarea mea este, dumneavoastră cunoașteți despre aceste tendințe în țările vecine? Cunoașteți dumneavoastră că ei consideră un asemenea sistem drept unul arhaic și feudal sau nu?

Domnul Marian Lupu:

Stimați colegi,
Stimată doamnă Apolschii,
Nu uitați, în fața dumneavoastră nu este autorul comisiei, este...

Domnul Iurie Muntean:

Nu, eu o întreb pe dumneaei.

Domnul Marian Lupu:

...raportului comisiei.

Domnul Iurie Muntean:

Eu o întreb pe dumneaei. Pe doamna președinte. Cunoașteți sau nu despre aceste lucruri, despre care v-am spus acum?

Doamna Raisa Apolschii:

Eu vreau să vă mulțumesc pentru informare.
În calitate a dumneavoastră...

Domnul Iurie Muntean:

Nici eu nu am...

Doamna Raisa Apolschi:

...de observator. Dar eu nu cred că ne putem compara cu Ucraina. Sîntem o țară mult mai mică și nu cred că avem atîția bogați, superbogați, cum ați indicat dumneavoastră. Asta, așa, ca să degajăm atmosfera.

Dar indiferent de cunosc sau nu cunosc, eu aici am propus atenției dumneavoastră opinia comisiei. Dar dacă, eu cred că ar fi mai indicat autorilor să fi fost adresată această întrebare.

Domnul Marian Lupu:

Exact.

Doamna Raisa Apolschi:

Decît mie.

Domnul Marian Lupu:

Stimați colegi.

Doamna Raisa Apolschi:

Mă scuzați. Acesta ar fi răspunsul.

Domnul Marian Lupu:

Întrebări către comisie, vă rog.

Domnul Iurie Muntean:

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul, să oferim și microfonul nr.4 și după aceasta, și microfonul nr.3.
Vă rog, microfonul nr.4.

Domnul Gheorghe Anghel:

Mulțumesc.

Stimată doamnă președinte,

Spuneți, vă rog, din câte comisii au venit avizele comisiilor? În câte comisii s-a discutat acest proiect de lege?

Doamna Raisa Apolschi:

Vreau să vă zic că nu din toate, dacă aceasta vreți să aflați. Nu din toate comisiile au venit avizele.

Domnul Gheorghe Anghel:

Eu pun această întrebare deoarece în Comisia agricultură și industrie alimentară noi nici nu am examinat acest proiect de lege, fiindcă el a venit...

Doamna Raisa Apolschi:

Păi, eu am zis, eu nu am nominalizat comisia.

Domnul Gheorghe Anghel:

...săptămîna curentă...

Doamna Raisa Apolschi:

Eu am zis că nu din toate comisiile. Nu din toate comisiile. Acesta a fost răspunsul meu.

Domnul Gheorghe Anghel:

Spuneți, vă rog, atunci o altă întrebare. Dacă s-a discutat la comisie și este opinia deputaților din această comisie cu referință la majoritatea parlamentară în cazul în care vor interveni mai multe locuri vacante de deputați, care va fi majoritatea simplă, din ce număr de deputați va fi constituită majoritatea simplă, majoritatea 2/3 și 3/5?

Doamna Raisa Apolschi:

Păi, noi am mers strict pe proiect. Chestia aceasta, de fapt, acum mi-a scăpat. Nu țin minte dacă s-a examinat în detaliu așa cum spuneți dumneavoastră, dar s-a mers. (*Rumoare în sală.*) Iată, poate mă ajută...

Domnul Gheorghe Anghel:

Asta care vin pe liste, dar care din circumscripții...

Doamna Raisa Apolschi:

1/4 pare-mi-se. (*Rumoare în sală.*)

Noi am discutat 1/4, dar nu țin minte exact, mi-a scăpat, dacă sincer, anume concretizarea aceasta, dacă vreți. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Gheorghe Anghel:

Eu vorbesc despre Parlament.

Domnul Marian Lupu:

Bine.

Domnul Gheorghe Anghel:

Despre majoritatea parlamentară. Nu în comisii.

Doamna Raisa Apolschi:

Păi, nu țin minte. Un moment, acuși.

Domnul Marian Lupu:

Microfonul nr.3. (*Rumoare în sală.*)

Doamna Maria Postoico:

Da, mulțumesc.

Doamnă președinte,

Intuiesc că dumneavoastră aveți cunoștință de cauză asupra acestui proiect, fiindcă el a fost înaintat din partea formațiunii din care și dumneavoastră faceți parte. Și spuneți, vă rog, s-a regăsit în acest proiect principiul revocării deputatului, analogic cu principiul revocării primarului?

Doamna Raisa Apolschi:

Mă iertați, vă rog.

Domnul Marian Lupu:

Da, vă rog. (*Rumoare în sală.*)

Doamna Maria Postoico:

Da, am tăcut și acum am spus. Da. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Marian Lupu:

Eu cred că, în acest caz...

Doamna Raisa Apolschi:

În acest, da.

Domnul Marian Lupu:

...autorul o să vă răspundă, dacă asta-i chestia. Nu, fiindcă asta-i comisia. Vă rog, dacă la autor...

Doamna Raisa Apolschi:

Îmi pare că nici nu s-a regăsit.

Domnul Marian Lupu:

Vă rog, domnule Candu.

Microfonul nr.4.

Vă rog, microfonul nr.4.

Domnul Andrian Candu:

Stimați colegi,

Proiectul nu prevede dreptul de revocare.

Doamna Raisa Apolschi:

Nu prevede.

Domnul Andrian Candu:

Și...

Domnul Marian Lupu:

Și vă rog, ultima întrebare.

Microfonul nr.2.

Domnul Artur Reșetnicov:

Mulțumesc.

Două întrebări.

Doamnă președinte al comisiei,

Aceste două întrebări sînt în strînsă legătură cu Constituția Republicii Moldova, pentru că cunoașteți că orice lege, proiect de lege trebuie să corespundă prevederilor constituționale.

Deci prima întrebare. Dumneavoastră foarte bine cunoașteți că localitățile din stînga Nistrului fac parte și este un teritoriu al Republicii Moldova. Referindu-mă la proiectul pe care îl prezentați acum din partea comisiei, noi vedem că în proiect cetățenii Republicii Moldova care locuiesc în străinătate, în alte țări, vor putea să voteze numai o singură dată, adică în circumscripția națională.

Dar aceleași prevederi se referă și la cetățenii Republicii Moldova care locuiesc în Tiraspol, în Dubăsari, în Rîbnița și în alte localități din stînga Nistrului care vor vota numai în circumscripția națională.

Deci eu să înțeleg că prevederea constituțională este încălcată atunci cînd îi puneți în situații egale pe cetățenii Republicii Moldova care locuiesc în stînga Nistrului și cetățenii Republicii Moldova care locuiesc peste hotarele țării.

Sau dumneavoastră egalați teritoriul din stînga Nistrului cu un stat străin? Aceasta e prima întrebare.

Doamna Raisa Apolschi:

Nu. Stimate coleg,

Autorul a menționat acest lucru luînd în considerare situația creată cu acea... cu partea stînga a Nistrului s-a propus varianta respectivă. Doar și în „Dispozițiile finale și tranzitorii” este menționat acest fapt.

Numai reieșind din situația creată în cu partea stînga a Nistrului.

Domnul Artur Reșetnicov:

Deci eu trec la a doua.

Doamna Raisa Apolschi:

Numai din acest considerent. Dar poate se va revedea.

Domnul Artur Reșetnicov:

Eu trec la a doua întrebare, pentru că dispozițiile finale din proiect nu reglementează această situație constituțională.

Doamna Raisa Apolschi:

Este și în proiect.

Domnul Artur Reșetnicov:

Dumneavoastră știți că în Constituție este prevăzut că toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali. Este un principiu fundamental care necesită să fie respectat.

Acum, spuneți-mi, vă rog, cetățenii Republicii Moldova care locuiesc în Moldova, în Republica Moldova, vor vota pentru doi candidați: candidatul care va fi în circumscripția națională și candidatul care va fi inclus în circumscripția nominală. Două votări va avea. Va primi două buletine de vot, cu alte cuvinte, mai simplu, ca să fie clar.

Doamna Raisa Apolschi:

Exact.

Domnul Artur Reșetnicov:

Pentru toți.

Doamna Raisa Apolschi:

Exact.

Domnul Artur Reșetnicov:

Vor primi două buletine de vot, iar cetățenii care locuiesc peste hotarele țării și cetățenii care vor locui în stînga Nistrului și vor veni la votare vor primi numai un singur buletin. Adică, vor vota numai pentru circumscripția națională.

În așa fel, se încalcă principiul fundamental – egalitatea cetățenilor în fața legii. Cum se corelează proiectul prezentat de dumneavoastră, în calitate de reprezentant al comisiei, și prevederea constituțională?

Doamna Raisa Apolschi:

Stimate coleg,

Eu cred că dacă persoana care locuiește în afara țării este stabilită acolo, nu o împiedică nimeni să vină să-și exercite votul și în țară. Dar, probabil, autorul a reieșit din situația iarăși a aflării dîșilor peste hotare în momentul votului.

Din aceste motive s-a invocat această...

Domnul Artur Reșetnicov:

Doamnă președinte,

Aceste două prevederi constituționale, pe care le-am menționat eu anterior în aceste două întrebări, ele nu numai că sînt încălcate, dar nouă ni se creează impresia că dumneavoastră, prin acest proiect, nu știu dacă ați examinat la comisie, spuneți sau transmiteți un mesaj că nu aveți nevoie de cetățenii care locuiesc peste hotare și în regiunea transnistreană.

Așa impresie este.

Doamna Raisa Apolschi:

Nu este adevărat. Mie mi se pare că acest proiect, dimpotrivă manifestă o grijă a persoanelor care trăiesc și în stînga Nistrului, și acelor de peste hotare și, cu atît mai mult, vizavi de constituționalitatea acestui proiect.

Dacă în cazul în care nu veți fi de acord, numai Curtea Constituțională poate să se pronunțe, dar să ne dăm noi cu părerea să tratăm Constituția, cred că pînă la infnit ar putea avea loc discuțiile noastre.

Mulțumesc.

Domnul Marian Lupu:

Bine. Și ultima incursiune.

Microfonul nr.3.

Domnul Vladimir Voronin:

Я предлагаю сделать перерыв, чтобы за время перерыва Фракция демократическая успела пойти в магазин, купила гвозди большие и пришли, чтобы во время голосования забили крышку гроба своей партии и своей фракции. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Marian Lupu:

Haideți fiecare din noi să-și aibă grijă de propriul partid și propria fracțiune. Cred că este metoda cea mai indicată.

Doamnă președinte al comisiei,

Vă mulțumesc.

Stimați colegi,

La această etapă, luări de cuvânt, patru la număr. Fixez. (*Rîde.*) Văd gesturile unor colegi. Sînt patru. Lista este completă. De aici încolo nimeni nu se mai înscrie. Dar cine-i al cincilea și cînd s-a înscris? Trebuie să mă anunțați. Domnul Șova fiind primul. De fapt sînt cinci, ultimul e domnul Mîndru.

Domnul Vasili Șova:

Уважаемые коллеги,

Этот проект закона 16 апреля был предложен комиссии. 17-го в повестку дня Парламента и 18-го его рассматривает пленарное заседание.

Давайте спросим друг друга, почему такая спешка? Мы так стали бороться за права наших избирателей, что скоро они начнут помирать с голоду от экономической и социальной ущербной ситуации, которую они проживают.

Но в основном я свое выступление посвящу тому, насколько этот проект не учитывает риски и угрозы национальной безопасности Республики Молдова.

Первое. Дело в том, что ни одна страна в мире не использует эту систему до тех пор, пока она не осуществляет полный суверенитет на своей территории. У нас есть территориальный конфликт и, если предусматривается, что будет 50 одномандатных округов, а 51 – по пропорциональной системе, 50 – и ни один из них не будет открыт на левобережье Днестра, как мы тогда соблюдаем конституционное положение очень многих статей нашей Конституции?

Либо мы должны зарезервировать 8, 10, 15 из одномандатных округов, исходя из численности избирателей, граждан Республики Молдова, проживающих в этом районе, или мы должны воздержаться от применения этой системы до решения приднестровского вопроса, как гласит 110 статья Конституции Республики Молдова. Мы с вами, уважаемые коллеги, совершаем преступление против интересов собственного государства.

Исходя из этого, я прошу поставить вопрос на голосование, чтобы голосование по данному законопроекту было номинальным, точно так же, как принималась Декларация о независимости Республики Молдова в 91-м году.

Вы что думаете, что в 90-м году, когда был избран Парламент по одномандатным округам, в 94-м году были выборы и принята Конституция, депутаты не учитывали возможность сохранения одномандатных округов? Конечно, учитывали, но пришли к выводу, что в условиях национальной безопасности и сохранения международной правосубъектности на всей

территории страны необходимо сохранить всю республику как один единственный округ до решения приднестровского конфликта.

Сегодня в нашей стране происходит целый ряд событий, состоящих из одного комплекса.

Первое. В политическом плане формат пять плюс два не рассматривает вопросы политического урегулирования. В политическом плане ситуация очень существенно деградирует.

Второе. В экономическом плане, что касается приднестровского урегулирования. Подписание соглашения с ЕС о режиме свободной ... торговли изолирует Приднестровье от экономического поля Молдовы. Мы ввели миссию EUBAM в 2005 году, чтобы объединить экономическое и таможенное пространство, его сегодня разделяют.

Третье. Правовые механизмы. Этот закон нарушает единый правовой механизм граждан Республики Молдова, проживающих на ее территории и имеющих право голоса.

И третье. Мы разделяем их, граждан Республики Молдова, белой окраски и какой-то иной окраски. Какая разница между молдавским гражданством жителя Кишинева и жителя Тирасполя, что один может голосовать дважды, а второму разрешают голосовать один раз? И запрещают, не создают условия, а запрещают голосовать второй раз, принимая этот закон.

Уважаемые коллеги,

Мы хотели бы обратить ваше внимание на все эти нюансы и сказать о том, что концептуально данный проект закона сегодня ущемляет национальные интересы. Поэтому его нужно вернуть обратно в комиссию на доработку, и никто не боится одномандатных округов.

В 90-м году из 380 депутатов, по-моему, если я не ошибаюсь, около 30 или более депутатов так и не были избраны, потому что досрочные выборы проводились через каждые несколько месяцев. Поэтому, мы хотим...

И последнее. У меня складывается впечатление, что в прессе очень много говорилось о некоем секретном протоколе АЕИ 1, АЕИ 2, у меня такое ощущение, что сегодня начинается процесс реализации некоего секретного протокола АЕИ 3, о котором мы ничего не знаем.

Уважаемые господа депутаты, формирующие парламентское большинство,

Не кажется ли вам, что это уже перебор? И страна, вообще граждане страны должны знать, что происходит в этом процессе. В условиях политического, экономического и социального кризиса мы с вами задумали реформу избирательной системы, которая грубо нарушает и наши обязательства перед Советом Европы.

Фракция ПКРМ в этих условиях не будет голосовать за этот закон, хотя считает, что в перспективе, после разрешения приднестровского вопроса и восстановления территориальной целостности страны, сочетание одномандатной и пропорциональной системы вполне возможно.

Спасибо. (*Aplauze.*)

Doamna Liliana Palihovici:

Următorul vorbitor – domnul deputat Vreamea.

Domnul Igor Vreamea:

Stimați colegi,

Vreau să punctez doar câteva momente vizavi de proiectul supus examinării acum în ședința de plen. Se vede care este interesul față de promovarea acestui proiect, fiindcă colegii care l-au propus, practic, 90% lipsesc din sală.

Acest proiect, a menționat colegul domnul Șova, care nu are nici două zile de când este propus, nu este însoțit de nici un aviz. Nu mă refer la careva discuții deja sau nu vorbim de careva analize profunde ale acestui proiect, dar vorbim de simplele avize, pe care le dă fiecare comisie permanentă a Parlamentului.

În plus, vreau să zic că, cel puțin, lipsește avizul sau consultarea, avizului consultativ, opinia Comisiei Electorale Centrale, care, de fapt, este organul care trebuie să promoveze politica în domeniul respectiv.

Fracțiunea noastră și-a creat impresia că acest proiect a fost scris noaptea la lumina opaițului, în principiu, fără definitivări și concretizări ale procedurilor, pe care se preconizează a fi implementate.

După cum știm noi, Republica Moldova se află sub procesul de monitorizare a Consiliului Europei și, potrivit unui șir de recomandări, printre care putem nominaliza la concret Recomandarea 1810 din 2008, Republica Moldova trebuie să prezinte spre ... orice proiect, de fapt, mai cu seamă de acest gen, trebuie să-l prezinte Consiliului Europei spre avizare.

Vedem că sînt neglijate solicitările acestui for european, parte a căruia sîntem și noi. Și se observă aceeași tendință pe parcursul deja a ultimilor patru ani de guvernare ai Alianței.

De asemenea, vreau să spun că obligativitatea prezentării proiectului spre avizare Consiliului Europei a fost impusă și de adoptarea de către Parlamentul Republicii Moldova a Hotărîrii nr.377 din 2004. Iarăși vedem că nu numai acele recomandări de ordin internațional sînt neglijate, dar însăși legislația internă a țării.

În plus, vreau să menționez Codul bunelor practici în materia electorală, care a fost adoptat de către Comisia de la Veneția încă în 2002. Acest cod, de fapt, impune tuturor statelor membre ale Consiliului Europei, în vederea creării unor fundamente, să spunem așa, electorale democratice cu adevărat europene, impune respectarea unui șir de principii cu tentă electorală. Aceste principii au fost de țara noastră, în principiu, reflectate în Constituția Republicii Moldova, însă în proiect ele sînt totalmente neglijate. Și e clar că acestea sînt dictate de graba cu care se promovează acest proiect prin forul legislativ.

Vreau să menționez că însuși articolul 1 deja din Constituție este încălcat prin prevederile proiectului în cauză. Este vorba despre statul unitar și indivizibil Republica Moldova. Despre ce fel de unitate sau indivizibilitate vorbim noi, când excludem propriii cetățeni din procesul sau procedurile electorale?

În plus, sînt aduse grave atingeri prevederilor articolului 3 din Constituție, care prevede inalienabilitatea teritoriului Republicii Moldova. Articolul 16, care

prevede egalitatea tuturor cetățenilor. Articolul 38, mai cu seamă, din Constituție, care prevede dreptul de vot și dreptul de a fi ales.

Pe lângă faptul că cetățenii noștri sînt excluși din procesul electoral în sensul dreptului de a putea vota, ei sînt excluși și din acel segment, cum îl numim noi, dreptul de a fi ales. Fiindcă ei nu vor avea posibilitatea de a-și înainta candidatura, dacă se preconizează crearea circumscripțiilor uninominale, nu vor avea posibilitatea, din simplul motiv că locuiesc în altă parte decît se vrea sau se indică în modificările respective.

De asemenea, sînt aduse atingeri sau este lezat articolul 39 din Constituție, care prevede dreptul la administrare și anume că statul trebuie să asigure accesul la funcțiile publice fiecărui cetățean. Ceea ce vedem că, iarăși, statul nu asigură, dar, din contra, pune impedimente realizării acestui drept.

Și, în fine, articolul 54 din Constituție prevede restrîngerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți. Și în acest articol expres sînt enunțate acele domenii, unde statul nu poate sau trebuie să întreprindă măsuri de a nu limita dreptul cetățenilor, chiar și dacă este vorba de securitate națională și de alte ... dar cu atît mai mult dacă vorbim de integritatea teritorială. Dar aici vedem că, din contra, statul, neavînd dreptul de a limita cetățenii în exercitarea prerogativelor constituționale, din contra, limitează orice posibilitate a cetățenilor de a participa la scrutinele electorale.

În ultimii 3 ani, am făcut o analiză a modificărilor Codului electoral, adică de cînd este la guvernare Alianța sau, cel puțin, așa-numita Alianță, deci, în ultimii 3 ani, au fost întreprinse și sînt în vigoare deja treisprezece modificări ale Codului electoral. Și aceasta este o a treisprezecea încercare de modificare a Codului electoral.

Vedem că nu poate fi vorba nici de un fel de respectare a garanțiilor stabilității unui proces democratic electoral. De asemenea, graba aceasta vedem că creează sau este însoțită de foarte multe lacune de ordin juridic. E clar că, în timpul pe care îl avem, nu le putem nominaliza toate, dar vreau, pur și simplu, să menționez că acest proiect nu insuflă, cel puțin, minimumul de credibilitate a procesului electoral și nu sînt respectate drepturile omului, lansează un șir de suspiciuni de manipulare și, în primul rînd, de coruptibilitate a procesului electoral.

Mulțumesc. (*Aplauze.*)

Doamna Liliana Palihovici:

Următoarea luare de cuvînt – domnul deputat Mușuc.

Domnul Eduard Mușuc:

Уважаемые коллеги,

Хотел бы сразу сказать, что Партия коммунистов не боится прямых выборов и прямого выбора избирателей. Это все миф. Многие, в том числе из вас, которые присутствуют сейчас в зале, говорили не один раз, что ПКРМ может выиграть только в селах, а в городах люди, так как они более информированы, более грамотны, никогда не будут голосовать за Партию коммунистов. И вот по итогам местных выборов вы убедились в том, что

кандидаты от ПКРМ выиграли в большинстве городов и районных центров Республики Молдова. Поэтому как мы не боялись выборов в городах, так не боимся и прямого выбора избирателей. Дело не в этом.

Всего через два дня после регистрации в Парламенте этот законопроект, который фактически меняет всю электоральную систему Республики Молдова, в срочном порядке рассматривается здесь в Парламенте. Почему? Откуда появился этот законопроект? Давайте ответим честно, ответим прямо, не вдаваясь в какую-либо казуистику юридического характера или какого-либо другого характера. Это предмет сговора. Это предмет сговора Либерально-демократической партии и Демократической партии. Какова цена этого сговора? Влад Филат – Премьер-министр Республики Молдова. Кстати, именно из-за этого либерал-демократы сегодня и голосовали за кандидатуру Генерального прокурора. Поэтому закончилась борьба Влада Филата за все, что он там объявлял 13 февраля. Все, сдулся. Как говорят: «Мыши плакали, кололись, но продолжали жевать кактус».

И за этот законопроект либерал-демократы голосуют для того, чтобы Демократическая партия сохранилась у власти. Ну, аргумент, который говорил господин Канду, быть ближе к народу, звучит от демократов, но это смешно, не смешите народ. У вас рейтинг 2,8, согласно вашему же опросу, который для вас оптимистично представлен. Поэтому если бы сегодня были парламентские выборы, вы в Парламент не попали бы.

Что преследует этот закон? Только не улучшить систему демократических институтов в нашей стране! Именно под этой личиной на самом деле скрывается совсем другой подтекст. Давайте зададим себе вопрос: а где ответственность отдельного депутата? Вот у нас прошли в одномандатных округах выборы, избран там депутат. Он через 4 года возвращается к своему избирателю. Его спрашивают: а почему ты не сделал это, почему не сделал то? Он говорит: а я был один. Решало парламентское большинство. Что я могу один сделать?

Уважаемые коллеги,

Мы действуем и существуем в условиях парламентской республики, не президентской. К власти не приходит один человек, приходит команда, которая формирует ... большинство, которая формирует Правительство, выдвигает своих кандидатов. Мы не президентская республика, а парламентская.

И исходя из этого, еще один момент. Кто находится у власти? Вот прошли четыре года, и мы рассуждаем, избиратель рассуждает: у власти были коммунисты, у власти были либерал-демократы, у власти был Альянс из 2–3 партий, но была определенная политическая сила, которая была у власти и которую избиратель или осудит, или поддержит. А когда у нас фрагментирована на каждого отдельного депутата без политической воли, без политических обязательств, кто находится, и будет находиться, и будет брать на себя ответственность за четыре года правления в стране, которая является парламентской республикой? И Парламент назначает у нас не только Правительство, уважаемые коллеги. Формирует всю юстицию, суды,

прокуратуру, Центральную избирательную комиссию, Счетную палату. У нас вся власть находится в руках парламентского большинства, которое после того, что вы предлагаете, будет обезличенное.

Вы говорите европейские системы. Ни в одной европейской парламентской развитой республике не существует смешанной системы. Только пропорциональная система, но не смешанная система. И более того, давайте возьмем за основу нашу реальность. Кстати, аналогия с выборами примара, который затрагивал тот же Канду, она не права.

Вот выборы примара, избрали примара, вот так же изберут депутата. Нет. Избрали примара, и после этого примар сам решает, какие решения принимать. А когда вы избираете депутата, он сам не решает, а решает парламентское большинство. Вот в чем разница. И он будет всегда прятаться за этот аргумент.

Возьмите пример Украины. Парламентские выборы по пропорциональной системе. Партия проиграла. Не пользовалась поддержкой населения. А по одномандатным округам восстановила большинство и находится у власти. А зачем далеко уходить в Украину? Возьмите пример Гагаузии.

Сколько кандидатов от Демократической партии прошло в Народное Собрание Гагаузии? Ноль. Ни одного кандидата. А сегодня Демократическая партия имеет большинство в Народном Собрании Гагаузии. Спрашивается, как и почему?

Разве избиратель Гагаузии голосовал за большинство Демократической партии в Народном Собрании? Нет. Но демократы сегодня имеют это большинство. Посредством шантажа, посредством подкупа и т.д.

И говорить о том ... в заключение хотел бы сказать. Целью этого закона не является защита прав избирателей, целью этого закона является обман избирателей, который осуществляется посредством подкупа избирателей и подкупа депутатов. И не надо за благими намерениями скрывать свои истинные и реальные цели.

Исходя из всего изложенного, мы прекрасно понимаем, в каком контексте предлагается этот законопроект. Почему через два дня после его регистрации, без того чтобы были проконсультированы все парламентские комиссии, без авиза парламентских комиссий, без авиза антикоррупции, без того чтобы получить позицию Венецианской комиссии Совета Европы, без консультации с гражданским обществом, этот законопроект вот так срочно, в течение двух дней, голосуется здесь двумя фракциями: Демократической и Либерально-демократической.

Вы создаете тот же Альянс, переконфигурированный, кстати, сегодня вас поддержат абсолютно обезличенные депутаты, которые уже не представляют фракции. Они уже сами по себе, как броуновское движение, ходят по Парламенту и голосуют, исходя из интересов, что им предложат или где на них надавят. Именно вот такой обезличенный Парламент вы хотите получить после следующих парламентских выборов.

Мы не поддержим эту законодательную инициативу, она идет вразрез с заявленным вами же процессом европейской модернизации и модернизации в первую очередь демократических институтов. Считаем, что в существующей в Молдове ситуации, в существующей парламентской республике этот законопроект является абсолютно вредным для населения, для народа Республики Молдова и будет служить только инструментом в руках олигархов, которые имеют деньги и контролируют средства массовой информации. (*Aplauze.*)

Doamna Liliana Palihovici:

Următoarea luare de cuvânt – domnul Godea.

Domnul Mihai Godea:

Doamnă Președinte,

Stimați colegi,

Să-mi permiteți un pic să diluez energetica care vine de la tribuna centrală, de la antevorbitorii mei. Nu m-am gândit că colegii din Frațiunea Partidului Comuniștilor într-un număr atât de mare se vor înscrie la luări de cuvânt.

Dincolo de interesele partidelor politice, dincolo de interesele liderilor politici actuali, acest proiect este așteptat de multă vreme.

Acest proiect a fost un obiectiv strategic al mai multor partide politice. Acest lucru a fost fluturat, în repetate rânduri, în fața ochilor și minților cetățenilor, fie la întâlniri directe, fie la televizor.

Dar, din punctul meu de vedere, acest... sau schimbarea sistemului electoral aduce câteva lucruri esențial noi în politica moldovenească.

În primul rând, schimbarea sistemului electoral va crea condiții pentru regenerarea clasei politice, va crea condiții pentru democratizarea partidelor politice și va submina iremediabil monopolul liderilor de partid asupra deciziilor deputaților, dar și asupra sistemului decizional în interiorul partidelor politice, pentru că alegerea deputaților în Parlamentul Republicii Moldova nu va mai fi doar la îndemâna liderilor de partid atunci când formează listele electorale.

Un alt lucru extraordinar de bun pentru cetățeni este că va crea convecțiuni directe în agenda cetățeanului și agenda parlamentară și va crește, cu siguranță, responsabilitatea aleșilor poporului în fața poporului însuși.

De aceea, eu nu văd mari probleme în susținerea acestui proiect de lege, cu atât mai mult că schimbarea sistemului electoral, introducerea sistemului electoral mixt este unul din obiectivele centrale ale Partidului Acțiunea Democratică.

Sigur că se cere și reducerea numărului de deputați.

Stimați colegi,

101 sîntem prea mulți în Parlamentul Republicii Moldova și următorul pas cred că ar trebui să fie reducerea numărului de deputați și schimbarea modului de alegere a Președintelui Republicii Moldova.

Pentru colegii din Partidul Liberal Democrat din penultimul rând, în mod special. Ideea îmi aparține, domnule Olaru, am introdus-o eu în programul politic

ca și idee a referendumului din 2008. Așa că nu am nici un plagiat în acest sens, din contra, dreptului de autor.

Nu aceasta contează, cui aparțin ideile. Contează că aceste idei vor asana și viața democratică din Republica Moldova și tocmai acei care gîndesc că vor putea cumpăra voturile cetățenilor cu bani, tocmai acei care gîndesc că vor putea institui un control, s-ar putea ca anume acest sistem electoral să le dea peste cap toate planurile lor.

În contextul dezbaterii proiectului de lege, am spus și la microfon, este foarte important și este posibil să asigurăm participarea la vot și la alegerea cetățenilor Republicii Moldova din raioanele de Est, dar și a cetățenilor Republicii Moldova din diasporă prin crearea circumscripțiilor uninominale în raioanele de Est ale Republicii Moldova, dar și în diasporă.

Pentru că noi avem cîteva zeci de mii de cetățeni care votează constant în secțiile de votare, în birourile electorale, deschise pe teritoriu constituțional, cetățeni care au domiciliu în raioanele de Est ale Republicii Moldova și nu văd nici o problemă crearea unei circumscripții și la Tighina, și la Slobozia, și la Dubăsari, și la Grigoriopol, și la Rîbnița, și la Camenca.

Trebuie, este prerogativa Comisiei Electorale Centrale să calculeze, să vadă cîte circumscripții uninominale urmează să fie create în raioanele de Est, dar administrate, desigur, de către instituțiile constituționale ale statului.

Pentru a doua lectură, desigur, sînt necesare corectări, modificări, completări, dar eu cred că este un bun început.

Stimați colegi,

Să nu ne fie frică. Am îndemnat cetățenii să voteze fără frică, vă îndemn și pe dumneavoastră să nu vă fie frică să votăm acest proiect de lege.

Vă mulțumesc.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnul Mîndru.

Domnul Victor Mîndru:

Vă mulțumesc.

Onorată asistență,

Astăzi, deputații au fost impuși, în condiții de alertă maximă, să examineze un proiect de lege care modifică și completează Codul electoral aprobat în 1997 și care trecuse o expertiză a forurilor europene.

Am fi salutat acest proiect în cazul în care autorii lui și acei care stau în spatele lor ar avea sincere intenții de a dezvolta democrația în Republica Moldova.

Pentru Partidul Comuniștilor nu prezintă nici un pericol trecerea la sistemul electoral majoritar sau cel mixt, deoarece pe ambele circumscripții, fie națională sau uninominală, vom putea înainta candidații noștri și vom putea convinge electoratul să voteze luînd măsuri de rigoare pentru a contracara încercările de falsificare a alegerilor parlamentare.

Dar analiza proiectului de Lege numărul o mie... nr.163 și graba elaborării lui ne convinge că autorii acestui document nu sînt obsedați nici pe aproape de ideea evoluției în continuare a sistemului democratic în țara noastră.

Teama lor este că alegerile parlamentare, fie cele anticipate, ori chiar cele ordinare, pot fi pierdute de partidele care astăzi ași asumă întreaga responsabilitate pentru guvernare.

Electoratul va cere socoteală pentru promisiunile date și neîndeplinite. De aceea, intenția celor de la putere este de a elabora un așa sistem electoral care ar permite să se mențină la putere și în cazul în care politic au falimentat.

În istoria țării noastre am avut aplicat în practică sistemul electoral majoritar. Țineți minte cînd țara fusese împărțită în circa 370 de circumscripții electorale și alegerile deputaților în aceste sectoare durau cîte jumătate de an și mai mult, iar în vreo 15 sectoare electorale deputații așa și nu au fost aleși.

Sistemul mixt va cere cheltuieli financiare suplimentare pentru realizarea lui, iar randamentul va fi nul. Vom avea de a face cu alegerile repetate în circumscripții. Instanțele judiciare vor fi atrase permanent pentru a cerceta litigiile apărute dintre candidați.

Dat fiind faptul că sistemul electoral majoritar a frînat dezvoltarea parlamentarismului, s-a luat decizia, după cum știți, în 1994, de a refuza de el și de a accepta sistemul electoral proporțional.

De obicei sistemul electoral majoritar sau cel mixt se aplică provizoriu în statele în care sistemul pluripartit este încă foarte slab dezvoltat. Cînd partidele politice se consolidează și reușesc să-și găsească electoratul, ale cărui interese îi aparțin, țara respectivă trece de la sistemul proporțional, care este foarte democratic, și votul alegătorilor nu se pierde.

Sistemul electoral proporțional ajută alegătorul să vadă pe cine el l-a ales, cu fiecare scrutin electoral numărul de partide se micșorează din contul celor care falimentează și în viitor în Parlament pot accede doar partidele puternice și reprezentative, concurența dintre care va asigura buna guvernare.

Așa a fost în istoria parlamentarismului Statelor Unite ale Americii, așa este și în majoritatea țărilor europene. Iată care ar fi calea dezvoltării democrației și sistemului pluripartit în țara noastră.

Oare s-au epuizat toate avantajele sistemului electoral proporțional în evoluția sistemului democratic de la noi din țară?

Cunoașteți faptul că aplicarea acestui sistem electoral a asigurat posibilitatea participării la scrutinul electoral și a cetățenilor noștri din localitățile din stînga Nistrului.

Aplicarea sistemului mixt nu va însemna că refuzăm de raioanele din stînga Nistrului? Trebuie bine de gîndit asupra urmărilor care vor interveni dacă vom aplica sistemul electoral mixt.

Sistemul electoral mixt va fărîmița în plan doctrinar componența Parlamentului. Vor fi aleși deputații care nefiind afiliați la un partid oarecare, vor constitui mlaștina care va fi nevoită să adere fie la un partid, fie la altul.

Toate personalitățile de vază de acum sînt afiliate la un partid sau altul. De aceea, care este necesitatea circumscripțiilor nominale?

Sistemul propus va demara un proces pronunțat de corupere inițială a electoratului, iar, ulterior, a deputaților aleși pe circumscripțiile nominale. Resursele administrative ale deputaților aleși pe circumscripțiile respective vor avea influență deosebită.

Această... noi deja ne-am confirmat și am văzut-o așa cum a avut loc la alegerile din Adunarea Populară din Găgăuzia.

Stimați colegi,

Corect a fost spus, sistemul actual a funcționat aproape 20 de ani și în decurs doar de două zile, dumneavoastră doriți să-l schimbați.

Este oare logic, argumentat, democratic?

Vă mulțumesc.

Doamna Liliana Palihovici:

Stimați colegi,

Lista vorbitorilor înscriși a fost epuizată.

Deci supun votului aprobarea în primă lectură a proiectului nr.163. Cine este pentru vă rog să voteze. (*Rumoare în sală.*)

Cu majoritatea voturilor, proiectul a fost votat în primă lectură.

Microfonul nr.2, de procedură. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Sergiu Stati:

Eu îmi cer scuze. Eu nțeleg că doamna Palihovici se grăbește foarte mult.

Doamna Liliana Palihovici:

Eu nu mă grăbesc, domnule deputat...

Domnul Sergiu Stati:

Dar, doamnă Președinte...

Doamna Liliana Palihovici:

Eram în proces de vot deja.

Domnul Sergiu Stati:

Da, eu înțeleg, dar vreau să revin la propunerea înaintată de la tribuna centrală, a domului Șova, referitor la votarea personală a deputaților.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnule deputat...

Domnul Sergiu Stati:

Și, de aceea, vă rog eu foarte mult ca să puneți la vot această propunere.

Da...

Doamna Liliana Palihovici:

Domnule deputat,

Proiectul a fost votat în primă lectură. Toate propunerile pentru îmbunătățirea proiectului le transmiteți în comisie.

Domnul Sergiu Stati:

Doamnă Palihovici,

Dumneavoastră, dacă nu țineți minte, scrieți-vă undeva. Deci domnul Șova, de la tribuna centrală, a propus ca să fie votat, deci fiecare deputat ca să... individual.

Doamna Liliana Palihovici:

Închideți, vă rog, microfonul nr.2.

Stimați colegi... *(Rumoare în sală.)*

Stimați colegi,

Comisiile de profil au propus transferarea proiectului, proiectelor nr.31, nr.142 și nr.120 din ordinea de zi de astăzi pentru mâine. Se acceptă? *(Rumoare în sală.)*

Voi supune votului. Cine este pentru transferarea acestor proiecte pe mâine rog să voteze.

Cu majoritatea voturilor, aceste 3 proiecte au fost transferate.

Următorul subiect în ordinea de zi este Ora întrebărilor. Vom începe cu răspunsul la întrebările adresate la ședințele anterioare.

Deci îl invit pe domnul Mihai Balan, Directorul Serviciului de Informații și Securitate, pentru a răspunde la întrebarea domnului deputat Cimbriciuc referitor la informații cu privire la instituirea detașamentelor paramilitare de cazaci în Găgăuzia.

Vă rog, la tribuna centrală.

Domnul Mihai Balan – Directorul Serviciului de Informații și Securitate:

Stimată doamnă președinte,

Doamnelor și domnilor deputați,

Onorată asistență,

Drept răspuns la interpelarea domnului deputat Alexandru Cimbriciuc, țin să vă informez că, încă din toamna anului 2012, Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova dispunea de date cu caracter informativ, care se raportau la anumite intenții de constituire în UTA Găgăuzia a structurii paramilitare căzăcești. Prin urmare, măsurile complexe implicite de verificare, întreprinse de către SIS la etapa de referință, au zădărnicit punerea în aplicare a proiectului de acțiuni menționat. Ulterior, în ianuarie 2013, fenomenul în speță a remarcat o reanimare prin apariția subită în sudul țării a așa-numitei delegații a districtului de cazaci "Simbirsk" (Симбирский Казачий Округ).

Serviciul de Informații și Securitate a informat conducerea Republicii Moldova referitor la tendințele de sedimentare cu ulterioara fundamentare în regiune a structurilor subversive, orientate spre compromiterea politicilor de

integritate teritorială. Concomitent, cu titlu de sesizare, un document informativ similar a fost trimis inclusiv la adresa Procuraturii Generale a Republicii Moldova.

Urmare a acțiunilor întreprinse, organul de urmărire penală, în temeiul articolului 122 alineatul (1) Cod penal, a inițiat o cauză penală. Informațiile oferite de către SIS organelor abilitate ale Republicii Moldova au reiterat poziția vizavi de neadmiterea legalizării pe teritoriul țării a structurii militarizate nominalizate.

Astfel, Ministerul Justiției al Republicii Moldova, în temeiul articolului 4 alineatul (2) din Legea nr.837-XXIII din 17 mai 1996 cu privire la asociațiile obștești, a refuzat înregistrarea căzăcimii Găgăuziei.

Paralel, Serviciul de Informații și Securitate a întreprins un spectru multilateral de acțiuni specifice sferei sale de autoritate, axate superior ca importanță pe diminuarea cu efect puternic și rapid a caracterului subversiv, precum și rolului cu acțiune negativă al fenomenului prezentat astăzi Domniilor Voastre.

În temeiul prevederilor articolului 212 al Codului de procedură penală, serviciul nu este în drept legal să ofere mai multe informații pentru a nu prejudicia ancheta, iar de date suplimentare la acest subiect dat dispune Procuratura Generală, care instrumentează dosarul penal pe acest caz.

Onorat Parlament,

Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova, în strictă conformitate cu atribuțiile legale, va continua explorarea și monitorizarea acestor factori de risc și amenințări, implicit a celor asimetrice care pot cauza efecte cu urmări extrem de grave securității naționale a Republicii Moldova. Vom face constantă informarea decidenților supreme ale statului, Președinția, Parlamentul, Guvernul și altor beneficiari legali de informații pentru a pune la dispoziție, în timp oportun, date suplimentare cu privire la manifestările exterioare ale esenței faptelor concrete și obiective ce se succid.

Vă mulțumesc pentru atenție.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnule deputat,

Vă rog, dacă aveți întrebări pe marginea informației prezentate.

Microfonul nr.4.

Domnul Alexandru Cimbriciuc – Frațiunea PLDM:

Mulțumesc, doamnă vicepreședinte.

Domnule director,

Vă mulțumesc pentru această informație.

În contextul celor expuse de către dumneavoastră față de subiectul interpelării mele, aș dori să vă expuneți asupra declarației bașcanului Găgăuziei, care nu este ultima persoană sau o persoană neștiută în regiune, care a menționat complicitatea unei forțe politice de la guvernare în formarea sau în susținerea acestor formațiuni de cazaci din regiune.

Domnul Mihai Balan:

Domnule deputat,

Conform obligațiilor mele în calitate de conducător al Serviciului, nu pot să mă expun asupra declarațiilor politice ale unui... în cazul de față a domnului Formuzal, care este conducătorul acestei UTA Găgăuzia.

Domnul Alexandru Cimbriciuc:

Da, vă mulțumesc, domnule.

Și a doua întrebare.

Deci dacă cunoașteți dumneavoastră, domnule Director, că un oarecare cetățean Cuijgiuclo Vasile a fost investit în funcția de colonel al cazacilor din Ceadâr-Lunga, care, cu o lună în urmă, ”hoții în lege”, așa-numiții ”hoți în lege” din Federația Rusă au fost în regiunea respectivă și l-au investit în așa-numită în ghilimele ”смотрящий”, pentru a supraveghea activitatea criminală în sudul țării. Deci această persoană, care este o persoană dubioasă, a fost ascunsă în Federația Rusă timp de 10 ani de zile pentru diferite atacuri tâlhărești în regiunea și în Republica Moldova. Deci am vrut să știu dacă ea figurează, fiindcă am vrut să aflăm de la dumneavoastră și familii implicate în formarea acestor subdiviziuni militare a căzăcimii în Republica Moldova, nume care... și această persoană, dacă figurează în acele persoane, implicate în formarea căzăcimii.

Domnul Mihai Balan:

Domnule deputat,

Serviciul de Informații și Securitate referitor la acest caz dispune de multă informație, inclusiv nume, dar luând... și eu aș considera ca o reușită a operațiilor speciale a Serviciului nostru special de informații... dar, luând în considerație că este deschis dosar penal și în acest grup de anchetă sînt incluși și ofițeri de informații ai Serviciului de Informații și Securitate, rog să vă adresați Procuraturii Generale, pentru a primi răspuns la problemele respective, inclusiv nume și acțiuni, care au fost întreprinse în acest caz.

Domnul Alexandru Cimbriciuc:

Mulțumesc, domnule Director, și aș solicita ca Serviciul dumneavoastră să fie mai vigilent atunci cînd sînt astfel de provocări, ca noi să nu ne pomenim cu fel de fel de surprize în Țara Moldovei, cu fel de fel de cazaci, nu știu de unde veniți, și dumneavoastră cunoașteți acele provocări anume atunci cînd a început și acel conflict din 1992.

Vă mulțumesc.

Domnul Mihai Balan:

Domnule deputat,

Vreau să vă asigur că anume acest subiect, acest subiect Serviciul nostru de Informații și Securitate din fașă a depistat și a cules informațiile necesare, pentru a nu contracara securitatea națională a Republicii Moldova și a cetățenilor Republicii Moldova.

Domnul Alexandru Cimbriciuc:

Mulțumesc.

Doamna Liliana Palihovici:

Și eu vă mulțumesc, domnule director.

Da. Sînteți liber.

Următorul invitat este domnul Spînu, vicedirector al Agenției Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, pentru a răspunde la întrebarea domnului deputat Bannicov referitor la noile cerințe la autorizarea importului dispozitivelor medicale.

Vă rog, domnule Spînu.

Domnul Alexandru Spînu – vicedirector al Agenției Medicamentului și Dispozitivelor Medicale:

Doresc să vă informez referitor la cerințele pentru autorizarea importului dispozitivelor medicale, care au fost elaborate conform Legii nr.92 din 26.04.2012 cu privire la dispozitivele medicale.

Deoarece legea a intrat în vigoare pe data de 20 ianuarie 2013, iar Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale a fost instituită prin Hotărîrea nr.71, pe data de 23 ianuarie 2013, în scopul conformării prevederilor legale și în temeiul articolului 4 alineatul (1) și alineatul (4) al articolului 12 litera o) și litera r), articolul 7 alineatul (3) din Legea cu privire la dispozitivele medicale, precum și în temeiul articolului... punctului 8 al Regulamentului cu privire la modul de eliberare a licențelor pentru exportul și importul mărfurilor, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.777 din 13 august 1997, Agenția emite ordinul nr.9 cu privire la prezentarea certificatului CE sau a declarației de conformitate CE pentru autorizarea dispozitivelor medicale.

Articolul 4 alineatul (4) din Legea cu privire la dispozitivele medicale stipulează expres cerințele cărora trebuie să corespundă dispozitivele medicale pentru a fi conforme legislației Republicii Moldova. Astfel se face o dublă trimitere la hotărîrile de guvern care trebuie să transpună directivele europene aplicabile dispozitivelor medicale și, în plus, la conformitatea cu standardele europene armonizate.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnule deputat,

Vă rog, dacă aveți întrebări.

Microfonul nr.3.

Domnul Alexandr Bannicov:

Спасибо.

В пункте... В статье 12 пункт (о) данного вышеупомянутого закона написано, что Агентство по лекарствам регистрирует медицинские изделия, сертифицированные в Республике Молдова, медицинские изделия с маркировкой CE, сертифицированные нотифицированными органами,

опубликованными в официальном журнале Европейского Сообщества, или аккредитованными органами по оценке соответствия, с которыми заключены международные соглашения о взаимном признании, с внесением их в Реестр медицинских изделий.

В прошлый раз я задал вопрос. У нас есть договора в рамках СНГ, которые были заключены еще в 92-м году и в соответствии с которыми данные препараты регистрируются в соответствии с сертификатом, грубо говоря, признания. Почему тогда, в приказе № 9 идет разговор только о сертификатах CE?

Domnul Alexandru Spînu:

Am înțeles întrebarea dumneavoastră.

Referitor la procedurile de evaluare a conformității, care trebuie să fie coordonate, la nivel de politică în spațiul CSI, același articol 1 al acestui acord prevede că părțile au posibilitatea de a gestiona propria politică, dar să fie coordonată.

Referitor la ceea ce înseamnă recunoașterea certificatelor de evaluare a conformității există o procedură stabilită de cadrul general al evaluării conformității, a activităților de acreditare în domeniul evaluării conformităților, este vorba de Legea nr.235, care, la articolul 31, stipulează exact procedurile pe care trebuie să le parcurgă un organism pentru a omologa certificatele eliberate de organismele cu care sînt încheiate acorduri internaționale. Și anume, la alineatul (1), este stipulat expres că se recunosc certificatele eliberate de spațiul, de Comunitatea Europeană, într-un fel, și procedurile de recunoaștere pentru certificatele eliberate de alte organisme internaționale cu care s-au încheiat acorduri de recunoaștere. În acest caz, este nevoie de un organism de certificare care trebuie creat.

În momentul actual, noi nu avem acest organism de certificare și intensiv se caută posibilitatea de creare a unui astfel de organism. Însă, ca rezultat final, evaluarea conformității este bazată pe standarde și atunci noi nu putem aplica duble standarde. Nici un sistem de evaluare a conformității nu aplică duble standarde.

În momentul de față, desigur, standardele sînt voluntare, ele devin obligatorii în momentul aplicării lor, dar standardele sînt deja stipulate în Legea nr.92, sînt cele publicate în Jurnalul Oficial al Comunității Europene.

Rezultatul final este același, oricum corespunderea va fi directivelor europene. La momentul actual, există importuri din Comunitatea Statelor Independente, deci nu este blocat importul total, deci numai pentru produsele care corespund.

Încă un pic. Producătorul eliberează o declarație de conformitate, mai ales pentru produsele de clasa I sau clasa II A, care au un impact mai mic asupra sănătății omului, au un risc mai mic și atunci nu există nici un fel de probleme.

Domnul Alexandr Bannicov:

Ну, я просто как потребитель столкнулся с такими вопросами, что, скажем, магnezия, которая стоит, упаковка, на сегодняшний день где-то порядка 15 лей всего 10 ампул, которая применяется во многих случаях для улучшения состояния работы головного мозга, то на сегодняшний день магnezию практически купить у нас в республике невозможно, хотя это очень хороший, дешевый препарат. А таких препаратов очень много, которые производятся в странах СНГ, которые продаются в соседней Украине свободно как бы, но которые почему-то не сертифицируются на сегодняшний день у нас в стране.

Domnul Alexandru Spînu:

Mul stimate domnule deputat,

Tot ce am vorbit noi pînă acum, cel puțin eu, se referea la dispozitive medicale. Dumneavoastră cred că vă referiți la medicamente. Sînt două lucruri diferite. Deci la medicamente sînt aceleași condiții, nu s-a modificat absolut nimic.

Domnul Alexandr Bannicov:

Спасибо.

Doamna Liliana Palihovici:

Întrebarea, adresată de domnul Bannicov, a ținut de dispozitivele medicale.

Vă mulțumesc, domnule vicedirector.

La Ora întrebărilor, deputați care au întrebări.

Microfonul nr.2.

Domnul Veaceslav Bondari – Frațiunea PCRM:

У меня вопрос к господину Шалару, министру экологии. На территории села, Примэрии Варница, района Анений Ной находится неавторизованный карьер, где добывают песчано-гравированную смесь, притом добывают с августа прошлого года. По этому поводу даже был репортаж телевидения „Публика – ТВ”, где показали, что там уже добыты десятки тысяч кубометров, и также там прозвучало в этом репортаже, что хозяином этого карьера является тесть председателя района Криулень.

На сегодняшний день Примэрия не принимала никакого решения о выделении земли для карьера. Земля официально числится как земля сельхозназначения, но продолжают вывозить песчано-гравированную смесь, притом вот этими огромными автомобилями, в которые входят 20 – 30 – 40 тон.

Какие меры ... Знает ли об этом министерство? И пусть даст ответ: какие конкретно были приняты меры по данному вопросу?

И следующий вопрос министру сельского хозяйства и перерабатывающей промышленности, господину Бумакову Василию. Я присутствовал на собрании граждан в Примэрии Кетросу, где был поставлен интересный вопрос о том, что экспериментальная станция учхоз Кетросу,

практически полностью банкрот, всю технику арестовали за долги якобы предприятия „Висмос” и предприятия „Dionysos – Mereni”, но почему-то арестованная техника находится на территории этого же учебного хозяйства, возле одного озера.

Если эта техника арестована в счет долгов, я полагаю, хозяева должны забрать ее, но техника хранится вообще не там, где были озвучены эти хозяева. Прошу информацию от господина министра, пусть представит о финансовом состоянии данного предприятия и о том, где находится арестованная сельскохозяйственная техника?

Doamna Liliana Palihovici:

Răspunsul în scris sau oral la întrebări doriți, domnule deputat?

Domnul Veaceslav Bondari:

Se poate și în scris.

Doamna Liliana Palihovici:

Răspunsul în scris.

Vă mulțumesc.

Alte întrebări nu sînt.

S-a înregistrat pentru declarație, la sfîrșitul ședinței, doamna deputat Ciobanu.

Doamna Maria Ciobanu – Frațiunea PLDM:

Stimați colegi deputați,

De la un timp încoace, Circul și-a reluat activitatea, dar nu pe bulevardul „Grigore Vieru”, ci în Parlamentul Republicii Moldova, și nu spre bucuria cetățenilor, ci spre consternarea lor. Zic consternare, deoarece ochii lor sînt îndreptați cu ură și dispreț spre unii aleși ai poporului, care, îmbătați de putere, se dau în spectacole de prost gust.

Mulți dintre acei 101 deputați sîntem absolvenți de facultăți pedagogice, iar discipolii noștri nu pregetă să ne întrebe: cum ne simțim în acest mediu, unde nu este loc pentru morală, bun simț, discuții și dezbateri deschise pe idei, opinii? Aît de mult s-au străduit unii colegi deputați să compromită statutul de deputat, încît el a devenit, pe bune, unul de ocară.

Demersul meu de astăzi nu este o polemică cu Mihai Ghimpu. Chiar dacă nu sînt de acord cu multe dintre deciziile sau afirmațiile sale din ultimul timp, acestea îi aparțin și e dreptul lui să adopte și să promoveze o anumită poziție politică. Dacă vorbele și faptele sale ar fi circumscrise exclusiv agendei și scenei politice, nu aș avea nimic să îi reproșez. Numai că ultimele ieșiri publice ale domnului Ghimpu aduc atingere gravă demnității umane, prestigiului omului politic în general, Parlamentului în ansamblu, afectînd imaginea Republicii Moldova ca stat.

Mai întîi de toate, nu pot trece cu vederea grosolănia cu care se dezice domnul Ghimpu de colegii de partid, atacîndu-le persoana și ponegrindu-le bunul nume.

Doamna Ana Guțu, domnul Ion Hadârcă, Valeriu Saharneanu, Oleg Bodrug și alții, dincolo de faptul că sînt deputați și oameni politici, au reputația de profesioniști desăvîrșiți, avînd merite incontestabile în domeniul științei, jurnalismului sau activității editoriale, ca să nu mai vorbesc de cauza națională, pe care o servesc cu devotament de 20 de ani și ceva. Să nu uităm că domnul Ion Hadârcă, de exemplu, este primul președinte al Frontului Popular din Moldova. În ciuda acestui fapt, domnul Ghimpu nu se sfiește să eticheteze, să-i înjure cum îi vine la gură. Acuzațiile nesustînite de probe, pe care le aruncă colegilor și nu numai lor, sînt defăimări dezgustătoare, pentru care el ar trebui să răspundă penal, dacă Legea calomniei, pe care dînsul o promovează, ar fi adoptată. De altfel, este strigător la cer faptul că tocmai domnul Ghimpu își dorește această Lege a calomniei, profund antieuropeană, care a fost, recent, reintrodusă în Rusia, stîrnind protestele democrațiilor occidentale.

Sînt rușinoase și reacțiile sale disproporționate la criticile ce i se aduc în mass-media. Regret că un politician proeuropean taxează drept atac la adresa scumpei sale persoane elementara obligație a presei de a supraveghea guvernarea și a o supune unui examen critic. Mă întristează nespusele fapte că domnul Ghimpu nu cunoaște regula de aur a democrației, care spune că puterea și mass-media sînt rivali naturali.

Firește, capac la toate, însă, pune comportamentul agresiv și violent al domnului Ghimpu, încercarea sa de a aplica forța fizică pentru a rezolva o neînțelegere cu domnul Vitalie Marinuța este chiar penibilă și nedemnă de un om civilizată, mai cu seamă de unul care se consideră liberal, dar care își folosește garda de corp, de altfel deținută în mod ilegal, pentru a îngădi intrarea cetățenilor și a reprezentanților mass-media de la întîlnirea de pomină din localitatea Corjova.

Stimați deputați,

Sînt continentă de faptul că ceea ce am încercat să transmit nu va pune capăt dezmațului verbal, șantajului și violenței fizice ale domnului deputat Ghimpu, dar am găsit de cuviință să spun că alegătorii noștri dezaprobă ceea ce faceți dumneavoastră, domnule deputat Ghimpu, și nu-și doresc să deveniți celebri prin astfel de acțiuni. Ei și-au legat de numele partidelor democratice speranța într-o viață mai bună, apropierea de valorile europene, iar schimbarea pe care le-a promis-o Partidul Democrat ...

Vă cer, în calitate mea de deputat, să n-o duceți în așa mod pînă la capăt, întrucît compromiteți definitiv instituția Parlamentului Republicii Moldova.

Vă mulțumesc. (*Aplauze.*)

Doamna Liliana Palihovici:

Stimați deputați,

Declar ședința închisă.

Ședința de mîine va începe la ora 10.00.

Ședința s-a încheiat la ora 16.58.

*Stenograma a fost pregătită spre publicare
în Direcția generală documentare parlamentară
a Secretariatului Parlamentului.*